

INTERNATIONAL

- Maastricht
- I.M.F.
- Kinderhandel
- Turkije

Verplichte lezingen
2010 Margriet - 200 - 1000 - 1002
Afdeling 1000 - 1002
Streekl. 1000 - 1002

vrede

Tijdschrift -
6 nummers per jaar
"Vrede"

Studie- en informatiecentrum voor
vredes- en
ontwikkelingsproblematiek v.z.w.

REDACTIE-BEHEER PUBLICITEIT:

Knokkestraat 44 - 9000 Gent
Prk. 000-0956015-80
Vrede v.z.w. - 9000 Gent -
Tel. (091) 21 18 39

LEESGELD:

110 Fr. los nummer
600 Fr. per jaar
700 Fr. instellingen met faktuur
800 Fr. Nederland

STEUNABONNEMENT: 1.000 Fr.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Michel Vanderborght
Beukendreef 15
9401 POLLARE - NINOVE

MEDEWERKERS:

Ludo Abicht, Hugo Benoy, Hendrik Braem,
Martin Braem, Urbain Camerlynck, Toon
Colpaert, Willy Courteaux, Eric De Bleeker,
Carine De Bruin, William De Bruyne,
Albert Deconck, Robert De Gendt, Dr. Jef
Deleof, Danny Demely, Gerry De Mol,
Chantal De Smet, Erik Dupont, Noël Gijbels,
Tom Heremans, Ignaas Lindemans, Jan
Olsen, Peter Pombaut, Ward Ruysinck,
Guis Snijkers, Kathleen Steel, Freddy Tack,
Michel Tanret, Jan Van Calsteren, Jozef
Van Dromme, Johan Van Hoecke, Linde
Vanreeste, Jan Verwest, Bart Vonck, Mich
Van Opstal, Walter Weydts, Walter Zinzen.

EINDREDAKTIE:

Lucien Bollaert, Wouter De Raes, André De
Smet, Jan Olsen, Georges Spriet, Victor
Stuyck, René Van Nerum, Dirk Vonckx.

REDAKTIESECRETARIS:

Lucien Bollaert.

HOOFDREDAKTEUR:

Araré De Smet.

ABONNEMENTDIENST:

Lotty Verwest.

Overname van artikels en tekeningen is
slechts toegestaan mits bronvermelding en
toezending van een presentexemplaar.

"Vrede" wil de spreekbuis zijn van al diege-
nen die door degelijke informatie of voor-
stellen - een bijdrage willen brengen tot de
internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook een beroep op de
medewerking van al diegenen die hertoe
kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoorden
dan ook niet noodzakelijkerwijze aan het
standpunt van de redactie.

OFFSET DRUK:

"Nevellano" B.W.,
9840 Nevete (Landegem).

We nodigen de lezers wiens abonnement
met nieuwjaar vervalt vreindelijk uit niet te
talen met de hernieuwing.

U verleent er onze administratie een dienst
mee.

INHOUD

EDITORIAAL	Over NAVO en WEU	3
UITKIJK	Extrem rechts: verleden, heden en toekomst	4
JOEGOSLAVIË	Standpunt van de nationale vredesraad van Vrede vzw over Joegoslavië	5
EUROPA	De devaluatie, op weg naar wat rest van Europa Volkerenmoord te Sirkak in Koerdistan	6 29
MAASTRICHT	Een "Ja" dat uiteindelijk het standpunt van "Neen" bevestigde	8
ECONOMIE	Het Internationaal Monetair Fonds	10
VERENIGDE STATEN	De verkiezingsstrijd in de USA: welk alternatief?	12
VERKIEZINGEN	Uitslagen Verkiezingen in de USA: 2. Congres	14-15 16
BELGIË	Exit dienstplicht: het gemiste debat	17
EERLIJKHEIDSHALVE		18-31
DOSSIER	Marktonderzoek in de gruwelsfeer: kinderontvoering en de organenhandel	19
DERDE WERELD	780 miljoen mensen lijden honger in de Derde Wereld	22
RACISME	Racisme is niet onomkeerbaar	23
ECOLOGIE	Uranium en andere radioactieve mineralen moeten onder de grond blijven	25
AZIË	LAOS: door iedereen vergeten?	28
NOBELPRIJS	Nobelprijs voor de vrede Rigoberta Menchu	32
TERUGBLIK	Europa en Europa	33
VREDESINITIATIEVEN		34-35
BOEKEN		36
KWIS - 25 JAAR GELEDEN IN VREDE		37
VOOR DE VUIS	Een brief uit Las Vegas	39

Verleenden hun medewerking aan dit nummer:

Georges Spriet - Willy Courteaux - Rudolf Boehm - André De Smet - Wouter De Raes -
Dirk Vonckx - René Van Nerum - Victor Stuyck - Mich Van Opstal - Hilde Van Regen-
moortel - Derwich M. Forho - Albert De Coninck - Els Mommaerts.

Over NAVO en WEU

Heel wat mensen en kommentatoren hebben het over de groeiende kloof tussen de Verenigde Staten en Europa. Die is er inderdaad in menig opzicht. Het meest duidelijke voorbeeld hiervan is misschien wel te vinden in de hardnekkigheid waarmee de GATT-onderhandelingen gevoerd worden. Het recentste voorbeeld betreft het protest vanwege de EG tegen de Noordamerikaanse verscherping van de blokkade tegen Cuba.

Dikwijls hoor je ook het militaire terrein, en meer specifiek de concurrentie NAVO-WEU, Westeuropese Unie, vernoemen als element van dispuut.

Graag wil ik hierbij een aantal kanttekeningen plaatsen. Vooreerst is er op vlak van het militaire voorlopig een dam opgeworpen, een inkapseling doorgevoerd die een en ander duidelijk atlantisch verankerd houdt. Maastricht bepaalde dat de WEU een integrerend deel zal uitmaken van de Europese Unie. Maar men spreekt

expliciet van een "vergroten van de Europese bijdrage in de solidariteit van het Noordatlantisch Bondgenootschap" of nog "een gemeenschappelijk Europees defensiebeleid dat zou kunnen leiden tot een gemeenschappelijke defensie die verenigbaar is met die van de NAVO".

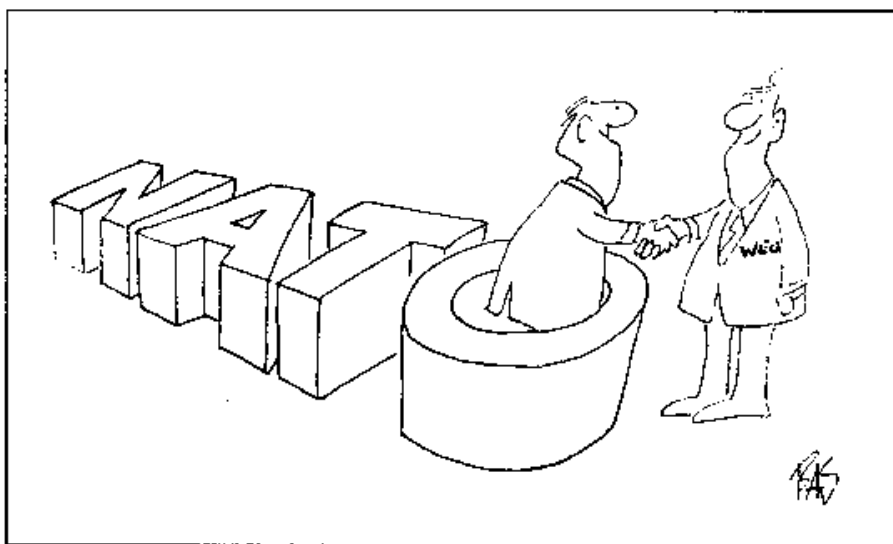
Manfred Wörner, secretaris-generaal van de NAVO, sprak begin oktober in London, voor het Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen. Hij had het over de wenselijkheid dat NAVO en WEU tot een nauwe interactie zouden kunnen komen die er toe zou leiden om eenieders troepen op de meest rendabele en politiek pertinente wijze in te zetten.

De huidige samenwerking in verband met Joegoslavië vormt "een precedent voor de toekomst", aldus Wörner. Het gaat over de controle op zee van het embargo tegen rest-Joegoslavië. Speciaal werd verwezen naar het gemeenschappelijk commando en de gedeelde verantwoordelijkheden tussen NAVO en WEU, bij ondermeer de positionele operaties in verschillende zones, of bij een preciese operatie waarbij de NAVO de luchtsector voor zich neemt, en de WEU de maritieme, of waarbij de WEU de troepenmacht ontplooit en de NAVO instaat voor de logistiek, inlichtingen en telecommunicatie.

In de laatste NAVO-bijeenkomst in Schotland werd dan ook zeer sterk de lof gezongen van de efficiëntie, de doortastendheid en het gestructureerd optreden van de NAVO.

De NAVO slaagt er voorlopig uitstekend in om haar bestaan te verlengen en te verzekeren. Menig waarnemer meende dat het einde van de Berlijnse Muur ook het einde van dit bondgenootschap zou betekenen.

De "roep" naar vredesmissies die alom ontstaat biedt echter de gelegenheid zich een nieuw image en doelstelling aan te meten. De reddingsplank, als het ware.

Een tweede gedachte is dat de Westeuropese Unie én de NAVO precies dezelfde militaire doctrine volgen. Het is (uiteraard) gedaan met de zware logge legers die grenzen moeten verdedigen. De toekomst is aan snelle, mobiele, slagkrachtige, modern bewapende interventietroepen. Ter verdediging van onze waarden en belangen.

Met andere woorden, of we nu in een NAVO-structuur of in een WEU-samenwerking functioneren, het resultaat is hetzelfde: met de wapens onze belangen verdedigen.

Vandaag vormen de "vredesmissies" en "humanitaire opdrachten" een gedroomde wegbereider van de interventie-idee. De publieke opinie zal er rijp voor gemaakt zijn. De professionalisering van het Belgisch leger vergemakkelijkt dan nog de politieke en de technische realisering.

Mijn besluit is eenvoudig: de vredesbeweging moet zich op dezelfde manier tegen een Euro-interventieleger keren, als tegen de NAVO, want beiden dienen de gevestigde economische belangen en structuren, ten nadele van grote delen van de wereldbevolking.

Het is een thema waarrond we verschillende organisaties en sociale groepen zullen trachten bijeen te brengen. Op lokaal en nationaal vlak. Een breed maatschappelijk debat hierrond is nodig. De eensgezinde stem van de vredesbeweging "geen Europees interventieleger" moet overal kunnen doordringen.

Georges Spriet

Extreem rechts: verleden, heden en toekomst

De hoop van de Duitse autoriteiten, dat „Peenemünde in Duitsland en ver daarbuiten in de hele wereld een begrip zou kunnen worden” (zoals staatssecretaris Riedl het formuleerde) is de bodem ingeslagen. Ze zijn gezwich voor de buitenlandse protesten. Blijkbaar heeft niet iedereen dezelfde herinneringen aan Peenemünde en de raketten die in 1945 van daaruit gelanceerd werden. Maar die Duitsers die in Peenemünde graag iets hadden willen vieren, hoeven niet direct teleurgesteld te zijn. Peenemünde mag zich dan elke kans ontnomen zien om „in de hele wereld een begrip te kunnen worden”, intussen is een andere plaatsnaam de hele wereld rondgegaan, namelijk Rostock. Het zal nog wel even duren voor de naam uit de herinnering verdwenen is als een symbool van de heropleving van een vorm van barbarij die gelijkenis vertoont met die van de beruchte Kristalnacht. Tegelijk met het symbool werd ook de toelichting verspreid, dat één vierde van de Duitse bevolking achter de leuzen staan van de neo-nazistische hooligans die zowel azielzoekers als tegenbetogers met molotov-cocktails bestookten. Hier ontmoeten Peenemünde en Rostock elkaar, waarbij Peenemünde staat voor het keurige en officiële Duitsland (zeg maar de von Papens en Schachts van weleer) en Rostock dat als symbool mag staan voor diegenen die de vieze karweiën opknappen waar de andere heren hun handen niet vuil aan maken.

We hoeven ons geen illusies te maken. De barbaarse onlusten die in Rostock en elders zijn losgebroken hebben als onmiddellijke aanleiding de aanwezigheid van duizenden asielzoekers uit ex-Joegoslavië; maar het is een uiting van iets wat latent aanwezig is en niet zal verdwijnen met de eventuele terugkeer van de vluchtelingen naar hun land.

Dat de Duitse „hereniging” extreem-rechts zou versterken, was voorspelbaar. Het socialisme is in de voormalige DDR in discredit gevallen; een reactie tegen het regime drijft velen in de armen van extreem-rechts onder het motto, „de ergste vijand van onze vijand is onze beste vriend”, en nergens is het anti-communisme zo virulent geweest als bij extreem-rechts. Maar er is meer. De totale uitverkoop die zich daar het geklungel van Bonn in de voormalige DDR afspeelt, de massale en nog steeds groeiende werkloosheid, het gevoel tweederangsburgers te zijn, de uitzichtloosheid van de situatie heeft in brede lagen van de bevolking frustraties en woede gewekt die des te heviger zijn omdat alle mooie beloften van Kohl en Co loze beloften zijn gebleken. De woede keert zich dus niet alleen tegen het socialisme van voorheen, maar ook tegen het centrum van de parlementaire democratie. De enige politieke stelling waarin men zich in die blinde frustratie op terug kan trekken is die van extreem-rechts. Het kan dan ook niemand verbazen, dat het instituut dat de situatie onderzocht nog weet te melden, dat deze ruk naar rechts geen voorbijaand verschijnsel is, maar een trend op lange termijn.

Dit oprukken van extreem-rechts met zijn schaamteloze verheerlijking van het Nazisme wordt verder in de hand gewerkt door de groeiende afstand van de Tweede Wereldoorlog. De gebeurtenissen tussen 1933 en 1945 krijgen steeds sterker het aspect van een historische periode uit het verleden waarin het grote Duitse ongelijk erin bestond, de oorlog te hebben verloren. Men is dus klaar voor een rehabilitatie van Hitler als uitzonderlijke staatsman die Duitsland groot had kunnen ma-

ken als afgunstige buurstaten daar geen stokje voor hadden gestoken. De recente gebeurtenissen in Rostock en elders geven dus weer voedsel aan de discussie of de geschiedenis zich aan het herhalen is.

Men kan de sussende geluiden vernemen van diegenen die erop wijzen dat de toestand in Duitsland en Europa vandaag fundamenteel anders is dan zestig jaar geleden; dat de democratie stevig gevestigd is in het huidige Duitsland; dat Duitsland ingebed is in een eenwordend Europa; en dat de hooligans die vandaag „Sieg heil” roepen een stelletje ongeorganiseerd uitschot zijn. Deze redenering wordt versterkt door sommige strekkingen ter linkerzijde die de thesis dat „de geschiedenis zich herhaalt” al te simpel interpreteren. Er is immer geen nieuwe Hitler in het gezicht, extreem-rechts heeft geen paramilitaire stoottroepen zoals de S.A. of de S.S. Maar latente tendenzen, ontsprongen aan een gegeven sociaal-economische situatie, zoeken wel een uitweg die in overeenstemming is met de mogelijkheden van de nieuwe historische context. Niet zozeer het „Sieg heil” geroep is onrustwekkend, maar wel het feit dat in de huidige historische context twee elementen aanwezig zijn die een voedingsbodem vormen voor extreem-rechts. Er is op de eerste plaats de economische crisis, de verpaupering van een steeds groeiende bevolkingsgroep, de toenemende werkloosheid, het onveiligheidsgevoel van de middenklasse. En er is, daarmee samenhangend, het discredit van de parlementaire democratie die de crisis niet aankan, geen enkele visie heeft en dus geen geloofwaardige vooruitzichten te bieden heeft voor het beëindigen van de ontredning. Op de economische crisis volgt onvermijdelijk een morele crisis die het louter economische overstijgt en de weg vrijmaakt voor de ideologie van extreem-rechts.

Deze crisis beperkt zich niet tot Duitsland. Maar voor extreem-rechts in de andere Europese landen zijn de ontwikkelingen in Duitsland een belangrijke stimulans. Overal is de politieke diversiteit dermate verschrompelt dat, bij afwezigheid van een sterke en overtuigende linkerzijde, de proteststemmen tegen de huidige gang van zaken massaal naar extreem-rechts gaan. Wij zijn in Vlaanderen goed geplaatst, om dat fenomeen te observeren.

Hoe dat verder zal evolueren, is niet te voorspellen. De belangrijkste overwinning van extreem-rechts bestaat hierin, dat de andere partijen, in een electorale afweerreactie, op bedekte wijze de thema's van extreem-rechts overnemen, in voorzichtige en afgezwakte vorm, en op die manier gevaarlijke stellingen salonfähig maken en langzaam laten insijpelen in de publieke opinie (zie de eenparige reactie van alle partijen op de voorzichtige suggestie van een politica dat „stemrecht voor migranten bespreekbaar moest zijn”). In het beste geval zet men zich in de retoriek af tegen extreem rechts, maar in de politieke praktijk wordt geen enkele strategie ontwikkeld. Wat de traditionele rechterzijde betreft ziet men een voorzichtige (en soms doorzichtige) convergentie tussen hen en extreem-rechts.

Het zou onverstandig zijn, het gevaar van extreem-rechts alleen te zien als een eventuele herhaling van de machtsgreep van Hitler (of Mussolini). Men hoort te vaak, dat ook Hitler „via democratische verkiezingen aan de macht is gekomen” (een

argument dat wel eens gehanteerd wordt door wie pleit voor een verbod van elke extreem-rechtse partij). Dat klopt niet. Hitler is aan de macht gekomen a. door de intriges van „fatsoenlijk” rechts; b. door de verdeeldheid van links; en c. vooral: door zijn politieke tegenstanders in concentratiekampen op te sluiten en de bevolking te laten terroriseren door de S.A. Hitler is dus aan de macht gekomen door het gebruik van geweld puur en simpel.

Momenteel is in geen enkel land een situatie waar een machts-greep met geweld tot de mogelijkheden behoort. Waarschijnlijk lijkt me het gevaar, dat het extreem-rechts ideeëngoed (als het woord „ideeën” hier op zijn plaats is) langzaam binnensijpelt in de politieke instincten van de politieke klasse en de

bevolking; dat de politieke democratie verder wordt uitgehold tot ze niets méér is dan een facade en nog maar één functie overhoudt: het organiseren van de ritus van de verkiezingen. En dat we voor de rest leven onder het bewind van een kleine schare gezichtloze Europese bureaucraten die aan niemand verantwoording zijn verschuldigd behalve aan de multinationals en de speculanten. En mocht in die nieuwe Europese orde de sociale onrust toenemen, dan zal niet alléén extreem-rechts zich beijveren om de democratische vrijheden aan te tasten, al kan het daarbij belangrijke hand- en spandiensten verlenen. Het zou best kunnen dat de democratie ten gronde gaat, „not with a bang, but a whimper” (niet met een boem, maar een zucht).

W. Courteaux

Joegoslavië

Standpunt van de nationale vredesraad van Vrede vzw over Joegoslavië

We begroeten de voortgezette vredes-handelingen in Genève als een belangrijk en positief gebeuren.

Een internationale conferentie had er al veel vroeger moeten komen. De Europese Gemeenschap heeft deze crisis te lang als een privé-zaak behandeld. Belgrado had een dergelijke internationale bijeenkomst voorgesteld voor de embargo-uitspraak; een voorstel waar toen niet werd op ingegaan.

De huidige tegenstellingen tussen de verschillende volkeren in de Balkan kunnen niet los gezien worden van de gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Fascistische Kroatische Eustachi's hebben toen massaal Serviërs uitgemord. Servische chetniks hebben aan de zijde van Duitsers moslims vermoord in Bosnië en Kosovo. Bulgaren, Albanezen en Hongaren vermoordden Serviërs in Vojvodina, Kosovo en Macedonië.

Deze gruweldaden blijven tot op vandaag scherp in het geheugen gegrift van de Balkan-volkeren.

Opvallend is ook wel dat bij de aanvang van de spanningen in Joegoslavië de Gemeenschap er een betrekkelijk stilzwijgen op nahield toen Servië de autonomie van Kosovo op de helling zette.

We wensen ook te wijzen op de verantwoordelijkheid van de Europese Gemeenschap in de escalatie van het conflict. De te snelle erkenning van Slovenië en Kroatië (en later Bosnië), waar de EG onder druk van Duitsland toe verplicht werd, heeft olie op het vuur geworpen en

de spanningen verhoogd. Dit omzetten van vroegere binnengrenzen in buitengrenzen heeft niet tot stabiliteit bijgedragen, want het plaatste de Gemeenschap in één bepaald kamp. De beslissing werd te snel genomen omdat er ook in de nieuwe entiteiten onvoldoende garanties waren dat rechten van minderheden zouden worden gerespecteerd.

Het lijkt ons fundamenteel fout eenzijdig kant te kiezen en alle verantwoordelijkheid bij een partij te leggen. De reden voor deze eenzijdigheid vinden we op verschillende plaatsen: Duitsland beschouwt Slovenië en Kroatië als interessante ontwikkelingsgebieden en wingewesten. Ze zijn rijker en economisch meer ontwikkeld dan de anderen. Daarom ook dat ze in deze slechte tijden de solidariteit met die „armoelzaaiers” hebben verbroken. Beiden „behoren” ook meer tot Europa want ze zijn katholiek of protestants kristelijk. De anderen zijn orthodoxen of moslims.

Deze oorlog moet stoppen.

Wij menen dat elk optreden moet vermeden worden dat een gevaar voor escalatie in zich kan houden. We zetten ons dan ook tegen elk militair optreden van buiten af.

Belangrijk is de efficiëntie verhogen van het wapenembargo tegen de conflictpartijen, niet alleen door controle bij de transporten aan de grenzen van de oorlogsgebieden maar aan de bron, bij de producenten en exporteurs. Genève moet alles in het werk stellen om tot een definitieve

wapenstilstand te komen. Besprekingen met alle partijen in het conflict moeten verdergezet worden tot een oplossing is gevonden.

We komen op voor politieke concrete steun aan de verschillende vredesorganisaties die daar onder moeilijke omstandigheden ijveren voor een vreedzame regeling. We stellen ook de inzet van de mensen die ter plaatse - met alle gevaren vandien - onpartijdig aan de bevolking de mogelijke hulp verzekeren ten zeerste op prijs.

We eisen van onze regering dat ze een politiek volgt waarbij niet eenzijdig kant wordt gekozen. We roepen op om te blijven ijveren voor een definitieve oplossing langs politieke weg.

Andere belangrijke grondregels:

- * etnische zuiveringen zijn onaanvaardbaar
- * grenzen kunnen niet eenzijdig of met geweld gewijzigd worden
- * zelfbeschikking is een fundamenteel recht maar de realisering mag niet leiden tot het benadelen van andere volkeren, en moet de minderheden respecteren
- * humanitaire hulp onder controle van het Rode Kruis en de VN, zodat de partijen in het conflict garanties hebben dat hulp niet wordt misbruikt, niet door betrokken partijen, niet door buitenlandse machten
- * VN-missies voor controles van een staakt-het-vuren zouden slechts door manschappen uit kleine en/of niet-gebonden landen mogen gerealiseerd worden.

De devaluatie, op weg naar wat rest van Europa

Reeds op 12 augustus schreef ik in mijn bijdrage over het verdrag van Maastricht voor het september-oktober-nummer van VREDE: "al de nationale munten van bijna al de landen van de Europese Gemeenschap, met de uitzondering enkel van Duitsland en Frankrijk, zijn hoe dan ook aan een substantiële devaluatie toe". Heel vlug werd mijn voorspelling door de feiten verregaande bevestigd.

Reeds in de aanloop naar het Franse referendum over 'Maastricht' (op 20 september) kwam het tot zware 'turbulenties', en een hele reeks Westeuropese munten waren aan een officiële of feitelijke substantiële devaluatie toe: het Britse en het Ierse pond, de Italiaanse lira en ook de Spaanse peseta en de Portugese escudo; zelfs de Franse frank kwam in het gedrang, maar kon de devaluatie nog vermijden dank zij massale ondersteuning door de Duitse Bundesbank. (Ik geef toe dat ik voorzag dat op termijn ook de Belgische frank aan een devaluatie niet zou kunnen ontsnappen; maar ik kon toen nog niet weten, hoewel ik het reeds vermoedde, dat België in Maastricht een vertrouwelijke toezekering had gekregen dat het spijt zijn enorme staatsschuld, tegen de Maastrichtse convergentienormen in, toch zou toegelaten worden tot de toekomstige Europese muntunie; iets wat Wilfried Martens, op mijn uitdrukkelijke vraag in het 'Panorama' van 17 september op BRTN, openlijk heeft toegegeven. Ik geloof niettemin nog steeds dat een devaluatie óók van de Belgische frank vroeg of laat, onder welke vorm dan ook, onafwendbaar is.)

Onvermijdelijk

Zoals het in de wereld der financiën pleegt eraan toe te gaan, werd een devaluatie van de vermelde munten onvermijdelijk nádat en dóórdat 'iedereen' van haar onvermijdelijkheid overtuigd geraakte en 'iedereen' zijn tegoeden in ponden, lire enz. begon af te stoten. Dit begon toen de eerste opiniepeilingen een *nijpe overwinning van de neenstemmen* bij het referendum in Frankrijk in uitzicht stelden. De media hebben bijgevolg (of nog onder andere invloeden?) de 'turbulenties' op de wisselmarkten doorgaans geïnterpreteerd als gevolg van de vrees dat de Europese muntunie, zoals voorzien door het verdrag van Maastricht, *niet* zou tot

stand komen. Ik denk dat zich net het tegenovergestelde moet afgespeeld hebben: men begon voor het eerst te beseffen dat een Europese muntunie wél eens in afzienbare tijd een realiteit kon worden, en wat er de gevolgen van zouden zijn voor de nationale munten van Europese landen die géén lid zouden worden van die muntunie: precies de Britse, de Ierse, de Portugese, de Spaanse en de Italiaanse (om maar van de Griekse te zwijgen;

Griekenland is niet eens lid van het Europees muntsysteem). Want wáárdóór werd en wordt de waarde van die munteenheden bedreigd? Soms door het voortbestaan van het brede Europees muntsysteem en door het *achterwegeblijven* van de muntunie? Toch niet. Niet veeleer door het *totstandkomen* van een muntunie tussen een beperkt aantal economisch sterke landen (zoals Duitsland, Frankrijk, Luxemburg en waarschijnlijk Nederland en België), terwijl het verdrag van Maastricht erg onduidelijk is over wat in dit geval het lot zal zijn van het tot nog toe bestaande Europees muntsysteem? In het verdrag van Maastricht staat het volgende: 'Op de aanvangsdatum van de derde fase

(vast te stellen 'uiterlijk op 31 december 1996', of indien tot dan toe niet vastgesteld, op 1 januari 1999) neemt de Raad, met eenparigheid van stemmen van de Lid-staten zoner derogatie (d.w.z. van de Lid-Staten die geacht worden paraat te zijn voor een muntunie)... de *omrekeningskoersen* aan die voor hun munteenheden *onherroepelijk* worden vastgesteld en waartegen deze munteenheden vervangen worden door de Ecu, en zal de Ecu een volwaardige munteenheid worden. Deze maatregel op zich brengt geen wijziging in de externe waarde van de Ecu mede." (Artikel 109 L, lid 4) Hoe zou het anders kunnen dan dat op dit moment (of beter, reeds in afwachting van dit moment) de munten van de uitgesloten (voormalige) lid-staten van het EMS *aan waarde zullen verliezen* t.o.v. de Ecu in zijn nieuwe betekenis als eenheidsmunt van de muntunie (en niet langer, zoals in het EMS, als een soort gemiddelde van al de munten binnen het EMS)? (Natuurlijk zal de 'onherroepelijke' vaststelling van de omrekeningskoersen van de nationale munten, t.o.v. de Ecu, van de landen die wél tot de muntunie zullen kunnen toetreden, óók een aantal verrassingen met zich mee brengen; b.v. zal de verhouding waarin de Belgische frank zal omgewisseld worden in Ecu niet bepaald voordelig zijn, gezien de enorme Belgische staatsschuld die meer dan het dubbele is van wat de 'convergentienormen' toelaten; ten minste onder die vorm zal dan de devaluatie van de Belgische frank moeten plaatsvinden.)

Waarom niet eerder?

Ik kan me goed indenken dat velen (van wat soort mensen?) op het moment dat het verdrag van Maastricht ondertekend werd, er nogal gerust in waren dat van de geplande muntunie in ieder geval weinig zou in huis komen; tenminste dat de meeste landen van de Europese gemeenschap

er toch niet bij zouden betrokken worden. Na het 'neen' van het referendum in Denemarken waren er geen noemenswaardige 'turbulenties' op de wisselmarkten; want deze afwijzing van de muntunie in een land dat wél in staat was om tot de muntunie toetreden, leek de waarschijnlijkheid te bevestigen dat die muntunie toch nooit zou tot stand komen. Ook na het 'ja' van het referendum in Ierland waren er geen 'turbulenties'; waarom ook, Ierland kon wel 'ja' zeggen, dit land vervulde hoe dan ook niet de voorwaarden om tot de muntunie te kunnen toetreden. Daarentegen was er plots paniek in afwachting van het referendum in Frankrijk. Niet, naar ik meen, omdat de eerste voorspellingen van de opiniepeilingen een 'neen' voorzagen, maar integendeel omdat de meerderheid van het 'neen' volgens die peilingen zodanig *niet* was dat men wel degelijk een onverwacht 'ja' van Frankrijk *niet langer kon uitsluiten*, en dat men bijgevolg ook niet langer kon uitsluiten dat de geplande muntunie *wel degelijk een realiteit* zou worden, met al de rampzalige gevolgen vandien voor de toekomstige waarde van Britse en Ierse ponden en van de munten van Portugal, Spanje en Italië (om van Griekenland nog eens te zwijgen). Men moest die munten zo vlug mogelijk afstoten.

Naar ik vermoed is het wereldhistorisch eigenlijk dit wat zich op dit moment afspeelt. Sinds tientallen jaren neemt de rijkdom, of althans de betrekkelijke welstand, van een aantal landen in Westeuropa, in Noordamerika en in het Verre Oosten nog steeds toe, ten koste van een groeiende armoede in de 'rest' van de wereld. Nu lijkt zich dit proces van concentratie en polarisatie verdere te zetten, maar bepaald binnen Westeuropa zelf: enkel een klein aantal Europese landen zal zich nog verder kunnen verrijken, nu ook ten koste van de eigen randgebieden van Europa: in het noordwesten, in het zuiden en vanzelfsprekend in het oosten. Kijk maar naar België. Hoe lang nog tot dat enkel nog Luxemburg en Zwitserland zullen overblijven?

Rudolf Boehm
20.10.1992

Ze zeggen het zelf ...

Wanneer de tegenstanders van het verdrag van Maastricht op het democratisch deficit wijzen van de huidige Europese constructie dan worden ze weggehoord. In een recente toespraak voor het Europees Parlement zegde echter Commissievoorzitter Jacques Delors (De Standdaard 15 oktober) het volgende: „In verband met het gebrek aan democratie en de ondoorzichtigheid van de Europese besluitvorming ligt de verantwoordelijkheid in de ministerraad waarin de vertegenwoordigers van de lidstaten zitting hebben. De raad is een gesloten strijdveld waarin nationale ijdelheidjes en egoïsmen slag leveren. De ministers lopen uit de vergaderingen weg om aan de buitenwe-

reld te verkondigen welke leuke initiatieven zij nu weer gelanceerd hebben". „De mensen begrijpen dit niet als we een familie willen zijn" voegt Delors er aan toe. De voorzitter van de EG-kommissie vergeet er echter aan toe te voegen dat het die ministerraad - waar in geheim wordt onderhandeld en gestemd - het voor het zeggen heeft. Want deze handelwijze wordt niet - van buiten uit - aan Brussel „opgelegd". Integendeel. Het gaat om een optreden waarover de Europese leiders eensgezind akkoord zijn. Het is een methode die past voor de uitvoering van een liberale ideologie die door de twaalf ministers aan de Europese volkeren wordt opgelegd.

Een geslaagd colloquium over Maastricht

De twee eerste sessies verliepen onder het voorzitterschap van **Stef Lievens** (Ruimte). **Rudolf Boehm** (RUG) gaf een gedetailleerde kijk op de (monetaristische) greep van de landen met sterke munten op het Europa van morgen, zoals hij in het vorig nummer van *Vrede* reeds uiteenzette. **Jos Janssens** (ABVV) legde uitvoerig uit hoe het ontbreken van een functioneel sociaal handvest de verschillende sociale wetgevingen in de Europese landen naar het laagste niveau zal doen evolueren in naam van "het vrijwaren van de competitiviteit". Deze tendens is al langer bezig, en met Maastricht wordt de kans geboden een paar sociale punten te vrijwaren, en doet de vakbonden voor dit Europees verdrag kiezen, aldus deze

spreker. De namiddag werd geleid door **Antoon Roossens** van het Masereelfonds. **Frans Verhoeven** van de studiedienst van de Liga voor Mensenrechten gaf een erg geapprecieerde uiteenzetting over het verdrag van Schengen, de politie-samenwerking en het gemeenschappelijk asielbeleid in Europa. Spreker slaagde er in deze ingewikkelde materie overzichtelijk en begrijpelijk over te brengen. **Jean Bossuyt** van het European Centre for Development Policy Making van Maastricht beschreef hoe Europa steeds de ontwikkelingssamenwerking ondergeschikt maakt aan de eigen handelsbelangen. Hij legde uit hoe Lomé van een handelsakkoord meer en meer evolueert naar een kanaal voor hulp.

Een „Ja” dat uiteindelijk het standpunt van „Neen” bevestigde

Na Denemarken waar de kiezers het verdrag van Maastricht verwierpen en Ierland dat „ja” stemde, heeft Frankrijk op 20 september ook zijn referendum gehad. In Duitsland waar 4/5 van de ondervraagden een referendum vragen of in Groot-Brittannië, Spanje, Italië en zelfs België waar in die zin stemmen opgaan, houden de regeringen het been stijf. Ze denken het gemakkelijker te halen dank zij de fungerende parlementen die nochtans, zoals uit Denemarken en Frankrijk blijkt, op dit vlak de mening van de kiezers niet vertegenwoordigen. President Mitterrand die meende het gemakkelijk te kunnen halen, (opiniepeilingen gaven hem in juni meer dan 70 %) zodoende zijn aureool te kunnen opkalefateren en meteen zijn rechtse oppositie te kunnen verdelen, is van een kale reis terug gekomen. Wat hij er vandaag ook over zegt. De overwinning van het „ja” met 51,04 % tegen 48,95 % voor „neen” (de overzeese gebieden inbegrepen) is geen uitslag om hoog van de toren te blazen. Enerzijds is een overschot van 540.000 stemmen niets om over te boffen en anderzijds kan men niet over het hoofd zien dat met 1/3 van de kiezers die niet aan de stemming deelnamen, zich onthielden of blanco stemden, en 1/3 „neen” stemmers het „ja” uiteindelijk slechts met 1/3 van de kiezers uit de bus komt.

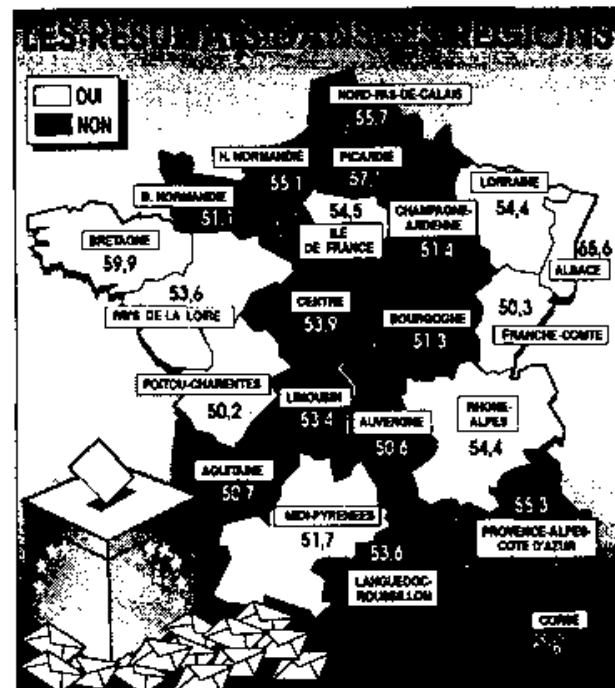
Een horizontale breuk

Daar waar in het begin het „ja” in opiniepeilingen met comfortabele meerderheid het haalde moest men spoedig vaststellen dat, van het ogenblik dat de bevolking beter geïnformeerd werd over het verdrag van Maastricht, de kansen keerden. Opvallend is hierbij dat 53 van de 96 departementen in meerderheid „neen” stemden. Van de 70 departementen die vier jaar geleden bij de Presidentsverkiezingen aan Mitterrand een meerderheid gaven waren er 51 die nu aan „neen” de meerderheid gaven. Dit wijst er wel op dat het „linkse neen” een belangrijke plaats inneemt in de uitslag van het referendum. Bovendien kan men vaststellen dat regio's die een klassieke rechtse of P.S. meerderheid

hebben zoals de Nord-Pas de Calais, Picardie, Normandië, Auvergne e.a. (zie kaart) ook in meerderheid voor „neen” stemden. Wat nog opvalt is de breuk in het kiezerskorps. Volgens een opiniepeiling die aan de kiesburelen gehouden werd blijkt dat de „ja” stem een meerderheid haalde bij de hoge kaders (80 %); middenkaders (61 %), hoger gediplomeerden (70 %) en andere afgestudeerden (53 %) terwijl voor de „neen” stem een meerderheid te vinden was bij de boeren (63 %), arbeiders (61 %), bedienden (58 %), bruggepensioneerden en speciale tewerkstellingsprogramma's (56 %) en zonder diploma (54 %). Ook bij de vrouwen en jongeren onder de 32 jaar stemde de meerderheid „neen”. Kortom, Het Frankrijk van het „ja” is dit van de kaderleden, gediplomeerden, functionarissen e.a. terwijl het Frankrijk van het „neen” bestaat uit boeren, arbeiders e.a. lagen van de bevolking die het meest met de werkloosheid, de daling van de koopkracht e.a. gevolgen van de sociale en economische depressie gekonfronteerd worden.

Een democratisch deficiet

Het heeft aan de voorstanders van het „ja aan Maastricht” nochtans niet aan middelen ontbroken. De leiders van alle politieke partijen waren, met uitzondering van de K.P., maar met de groenen inbegrepen, voor de goedkeuring van het verdrag. De grote financiële groepen en het patronaat stonden, op een paar uitzonderingen na, eveneens achter Mitterrand. Dit was ook, met uitzondering van de C.G.T., het geval voor de vakbonden. Alle krachten, met uitzondering van l'Humanité, brachten alle dagen hun steun aan de „ja” campagne. Jacques Lesourne, directeur van de gezaghebbende krant „Le Monde” (19/12) dreef het zelf zo ver om in een editoriaal de Fransen op te roepen „ja” te stemmen met o.m. als argument: „Men moet het zeggen terwijl men zijn woorden afweegt: een „neen” in het referendum zou voor Frankrijk en Europa de grootste catastrofe zijn sinds de rampen die ons overkwamen met het aan de macht komen van Hitler”. Wat een vergelijking! Komt

daarbij ook dat in radio en T.V. de voorstanders van de „ja“ stem dubbel zoveel aan bod kwamen dan hun tegenstanders waarbij de „voorstanders van het linkse neen“ dan nog amper het woord kregen. Voeg hier dan nog aan toe dat uit de tegenstanders meestal de ultra rechtse J.M. LePen werd opgevist ten einde de „neen“ stem als extreem rechts te doen overkomen. We wezen er bovendien reeds in het vorig nummer van Vrede op dat de regering van de P.S. Beregovoy 150 miljoen overheids gelden voor de „ja“ campagne terbeschikking stelde, dat met gemeenschapsgelden propagandabusen werden rondgestuurd, er een staf van ministers en functionarissen opereerde op staatskosten en door de Minister van Onderwijs aan alle scholen kursussen e.a. propagandamateriaal werd opgedrongen dat voor de „ja“ stem opteerde.

Voeg hier aan toe de onaanvaardbare bemoeiingen van buitenlandse politieke verantwoordelijken zoals de Duits Kanselier Kohl, de Nederlandse Koningin Beatrix, de Spaanse Premier Gonzales, de Belgische Willy Claes e.a. staatslieden die de pretentie hadden de Fransen op te roepen „ja“ te stemmen.

Voor een ander Europa

Wanneer men er nu mee rekening houdt dat veel kiezers zich uiteindelijk tot een „ja ... maar“ stem hebben laten verleiden als het minste kwaad, dan is het duidelijk dat de Franse bevolking uiteindelijk niet voor Maastricht maar voor een ander Europa opteert. Het referendum heeft bovendien het bewijs geleverd dat, zoals dit reeds in verschillende landen is gebeleden, de kloof tussen het establishment en zijn vertegenwoordigers en de werkende bevolking, steeds breder wordt. En dit met alle gevolgen vanden o.m. een toenemende invloed van extreem rechts. De regeringen van de lidstaten van de E.G. en de daarbij horende technokraten blijken niet te willen begrijpen dat het niet volstaat de volkeren te bemoeieren met paternalistische uitspraken maar dat de mensen inspraak willen. En dit betekent dat zij het Europa van het kapitaal, waarin zij eens te meer de gebroken potten zullen betalen, afwijzen en zich duidelijk uitspreken voor een sociaal Europa. De uitslag van het Franse referendum, de reacties van de Italiaanse en Griekse bevolking tegen de door hun regeringen, in opdracht van de E.G. opgelegde besparingen zijn hier een bevestiging van.

André De Smet

P.S. In het departement Pas de Calais waar de socialistische partij twaalf op de veertien volksvertegenwoordigers heeft, drie op de zeven senatoren, de meerderheid in de gewestraad zoals tevens in de meeste steden van meer dan tienduizend inwoners zegde 58 % van de kiezers „neen“ aan Maastricht. In de stad Liévin waar Mitterrand tijdens de presidentsverkiezingen van 1989 met 80 % van de stemmen een rekord vestigde, cijfer dat tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 1989 werd bevestigd stemde men in de wijken van 60 tot 70 % voor „neen“ aan Maastricht.

Dit is de bevestiging, schrijft „Le Monde“ van het feit dat de „neen“ stem in meerderheid een linkse stem was.

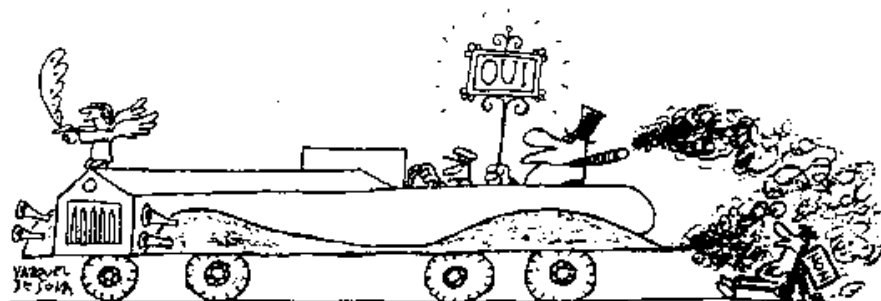
Sarajevo, de andere landen miskennende, zegt genoeg over een Europa dat zich op zich zelf terugtrekt.

Nog meer zorgwekkend is het feit dat het Zuiden van Europa en de Middellandse zee buiten spel zijn gezet. Dat men even nadenkt over wat gebeurt in het Italiaanse Zuiden. Kortom, Maastricht bouwt een verminkt Europa, een Fort Europa. Maar achter deze muntmuur zijn er de sociale gevolgen: de werkloosheid, de armoede en de toenemende ongelijkheid. Wanneer men er alle andere risico's aan toevoegt dan is, met de invoering van het Verdrag van Maastricht, de toekomst somber en niet in verhouding tot een politiek van overleg en het perspectief van een werkelijke vrede.

Max Gallo - bekend Frans Schrijver
Europarlementslid van de P.S.
Gewezen woordvoerder van President Mitterrand

Japan en Maastricht

De Japanse regering, industrielen en media volgen met argusogen de discussie in Europa over het verdrag van Maastricht. De leiders van Tokio zijn natuurlijk onvoorwaardelijk voor Maastricht. Volgens de krant „Le Monde“ (10/9) is hun standpunt doodeenvoudig en duidelijk. Ze gaan er o.m. van uit dat „het eenvoudiger is met Brussel te onderhandelen en een kompromis te vinden dan via bilaterale gesprekken met iedere Staat afzonderlijk. Een eengeworden Europa, waarvan de macht centraal is en dus minder verspreid, zal minder onderhevig zijn aan de druk van de openbare opinie en dus gemakkelijker te omzeilen zijn dan de „Staten - Forten“ ... Een duidelijke taal die tot nadenken stemt“. (ads)

Het Internationaal Monetair Fonds

Het jaar 1992 verloopt gunstig voor het IMF. Ten eerste: de tijdens WO 2 opgerichte instelling die 2 decennia lang een geruisloos bestaan kende maar de volgende 2 decennia verguisd werd heeft het statuut van "universaliteit" verkregen daar haast alle staten (op enkele uitzonderingen zoals Cuba na) er lid van zijn geworden. In mei 1992 hebben ook de Zwitsers het lidmaatschap van hun land goedgekeurd. Ten tweede: het IMF bereidt een ambitieus plan voor de staten van de ex-USSR voor, dat een totale verandering van het economisch systeem beoogt. Ten derde: een aantal Derde Wereldstaten, meer bepaald enkele Latijns-Amerikaanse landen zijn zich van hun schuldenlast aan het bevrijden, ze beginnen economisch te groeien en buitenlandse investeringen aan te trekken. Maar de 1800 bedienden van het IMF geven nog altijd aanleiding tot heel wat kabaal. Geen enkele andere internationale instelling doet het haar na. Het Fonds wordt met karrevrachten beschuldigingen overladen: het legt nl. zware economische paardemiddelen op zonder zich om de sociale en politieke gevolgen te bekommeren, het predikt de superioriteit van één ontwikkelingsmodel en het heeft enorme gebieden zoals zwart Afrika niet uit de onderontwikkeling kunnen helpen.

Zijn evolutie

Nog voor het einde van WO 2 begonnen de Geallieerden na te denken over de economische organisatie van de wereld na de nederlaag van de As-mogendheden. Ze waren nog steeds aangeslagen door de herinnering aan de Grote Depressie in de jaren 30 en de rol die deze gespeeld heeft bij de opkomst van de fascistische regimes. Na de val van het pond in '31 en de dollar in '33 probeerden de staten de recessie tegen te gaan door de commerciële betrekkingen met elkaar te beperken en de convertibiliteit van hun munt op te schorten. Maar in plaats van de crisis te temperen heeft dit de depressie nog verzaagd. Het idee om een internationale instelling te creëren die in staat moest zijn om de heropbouw te organiseren en landen die met zware economische en financiële moeilijkheden kampen ter hulp te komen kreeg dus vorm in WO 2; 44 staten kwamen in juli '44 hiervoor te Bretton-Woods bijeen. De conferentie werd gedomineerd door de delegaties van de VS en het Verenigd Koninkrijk respectievelijk onder het voorzitterschap van Harry White en John Keynes. De statuten van het IMF, goedgekeurd in '46 hebben zich veel meer laten inspireren door het liberalere project van White. Deze wilde gemeenschappelijke financiële middelen gebruiken om een stabilisatiefonds op te richten dat de convertibiliteit van de verschillende munten moest garanderen. Dit gebeurde volgens een systeem op basis van de dollar, gekoppeld aan de goudprijs. In 1958 maakten de meeste Europese landen hun munten convertibel, maar tot 1976 bleef men werken met vaste wisselkoersen. De munten konden voordien tegen vaste tarieven in dollars uitwisseld worden; de dollar was op

zijn beurt ook tot 1971 in een vaste hoeveelheid goud (de gouden standaard) omzetbaar. De stabiliteit van de munten verzekeren was tot dan de voornaamste taak van het IMF gebleven: hiertoe verstrekte het kortlopende leningen aan staten om hun betalingsbalans te ondersteunen. Maar toen men het stelsel van de vaste wisselkoersen vaarwel zei en overschakelde op vlottende wisselkoersen verloor het IMF theoretisch zijn voornaamste bestaansreden doch de algemene economische instabiliteit en de groeiende onevenwichten in de betalingsbalansen van vele landen vergrootten daarentegen zijn aktierrein nog. In het begin van de jaren '80 begon het IMF een grote rol te spelen in het beheer van de schuldenberg van de ontwikkelingslanden. Het "bewaakt" trouwens ook de economische politiek van zijn leden.

Wat is zijn specifieke rol?

Men moet wel degelijk een onderscheid maken tussen het IMF en de Wereldbank (oorspronkelijk de Internationale Bank voor Heropbouw en Ontwikkeling, de IBRD). De grondslagen van deze laatste zijn ook wel te Bretton Woods gelegd, doch zij moest vooral concrete projecten financieren voor de heropbouw van Europa en later voor de ontwikkeling van de Derde Wereld (b.v. inzake irrigatie of het transportnet), terwijl het IMF zich concentreert op de algemene monetaire problemen van de staten. Zij verleent "financiële bijstand" aan landen met een zware schuldenlast en "vergemakkelijkt" budgettaire en monetaire saneringsprogramma's. Dit hoofdzakelijk voor landen die "hun economie niet goed beheerd hebben" of door externe factoren getroffen werden (b.v. daling van grondstoffenprijzen, stijging van energieprijzen).

In de loop der jaren werd de uitvoering van de programma's van het IMF een voorwaarde voor een herschikking van de schulden aan staten (verenigd in de Club van Parijs) en privé-banken (verenigd in de Club van Londen). Vanaf '89 is het IMF ook betrokken bij schuldverlichtingprogramma's in het kader van het plan Brady, de Amerikaanse minister van financiën.

Het IMF en de ontwikkelingslanden

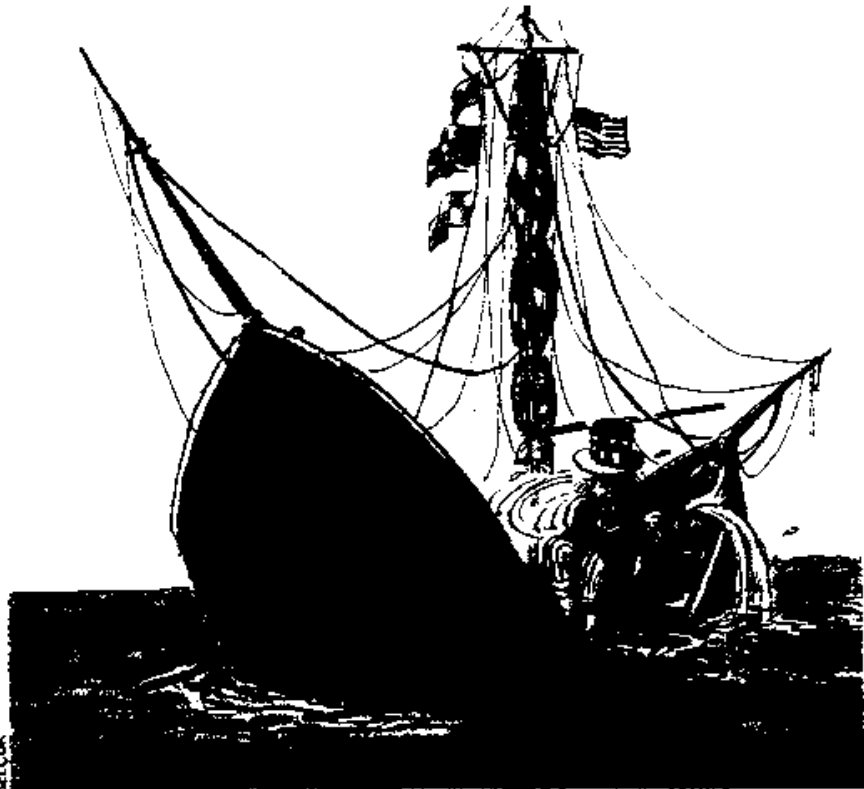
Sinds 2 decennia spitst het IMF zijn activiteiten vooral op de Derde Wereld toe, momenteel patroneert ze een vijftigtal "herstelprogramma's", in hoofdzaak in OWL. In ruil voor kredieten legt het IMF de regeringen van deze landen economische saneringsprogramma's op en bepaalt ze de objectieven. Een regering krijgt b.v. pas een lening als haar budgettair deficit een bepaald maximum niet overschrijdt of als ze de overheids-subsidies in haar economie reduceert. Zo komen de IMF-programma's vaak tot uiting in brutale devaluaties van de nationale munteenheid, in massale ontslagen van overheidsperoneel (om de staatsuitgaven te beperken) of in scherpe prijsstijgingen van primaire consumptiegoederen (door de afschaffing van subsidies), allemaal gevolgen die bij de bevolking hard aankomen. De nefaste sociale gevolgen van de IMF-programma's vertolken zich dan ook vaak in protestgolven. Zo verbrak Peru tussen '85 en '89 haast alle relaties met het IMF omdat het de inkomsten van het land uitputte om de terugbetaling van de leningen die het Peru had toegestaan te verzekeren. In maart '89 ontstond in Venezuela een gewelddadige revolte tegen de sober-

heidspolitiek van de regering die vele doden eiste en een beruchte briefwisseling tussen de Venezolaanse president en de voorzitter van het IMF uitlokte. Momenteel heeft het IMF de betrekkingen met een tiental landen verbroken omdat ze te veel achterstallige betalingen gecumuleerd hebben. Nochtans ontving het IMF tussen 86 en 91 meer geld dan het aan zijn leden uitleende, dit als gevolg van terugbetalingen van vroegere leningen die de OWL in de schuldenjaren met het IMF hadden afgesloten. Waarom kunnen de ontwikkelingslanden, de grootste groep in het IMF geen gunstiger voorwaarden bedingen? Dit komt omdat elk land slechts stemkracht heeft in verhouding tot zijn ingebracht kapitaal dat op zijn beurt weer bepaald wordt door het "ekonomisch gewicht" van het land. Een systeem dat vanzelfsprekend de rijke landen de controle over het IMF toespeelt. Zijn quotum bepaalt trouwens ook het maximumbedrag voor een lening zonder verdere voorwaarden aan een land, indien het een hogere lening behoeft moet het zich in een zgn. **credit stand-by tot bepaalde** engagementen verbinden en zich aan de voorwaarden van het IMF onderwerpen.

Het IMF en Oost-Europa

Kort na WO 2 besloot de USSR niet tot het IMF toe te treden en zette staten in haar invloedssfeer zoals Tsjecho-Slovaakije er toe aan uit de organisatie te stappen. De schuldenkrisis van de jaren 80 verplichtte een aantal onder hen zich bij het IMF aan te sluiten. De USSR spatte uit elkaar voor de discussie over haar toetreding was afgesloten, maar in april 92 werden de 154 republieken alle afzonderlijk lid. Er wacht het IMF daar een enorme taak: de convertibiliteit van de roebel moet geregeld worden, het budget en de buitenlandse schulden moeten respectievelijk gesaneerd en beheerd worden, meer algemeen moet het de transformatie van de planeconomie "begeleiden". Momenteel wordt er een credit stand-by met Rusland onderhandeld. De meeste Oosteuropese staten hebben al programma's met het IMF afgesloten. Maar in de herfst van 91 werd de samenwerking met Polen opgeschort, omdat het land zich niet hield aan de opgelegde voorwaarden...

Wouter De Raes
(op basis van een artikel in Le Monde, 23/6/92)

uit „Le Monde Diplomatique“

Financiële ramp in de Verenigde Staten

De V.S. die zich opwerpt als het „geweten“ van de mensheid en op politiek, ekonomisch en militair vlak aan de wereld „zijn“ wetten tracht op te leggen is, zoals uit de onderstaande tabel blijkt, op ekonomisch vlak een reus op lemen voeten.

De schuldenpiraal

(in miljarden dollar)

	1980	1991	Gekumuleerde jaarlijkse stijging
Verbruikers	1.810	4.805	9,3 %
Federale regering	909	3.599	13,3 %
Bedrijven	913	2.077	7,5 %
Totaal	3.632	10.481	10,1 %
Procent van het Bruto binnenlands produkt	134	185	

Bron: Economic Report of the President (februari 1992)

Sinds het einde van de tweede wereldoorlog stonden de verschillende presidenten in voor volgend aandeel in de V.S.

Schuldenlast: 22,1 miljard dollar voor Eisenhower, 22,3 miljard dollar voor Kennedy, 47,5 miljard dollar voor Johnson, 178,1 voor Nixon, 165,8 voor Ford, 298,8 voor Carter en 2.701,9 miljard dollar voor de periode Reagan en Bush.

De verkiezingsstrijd in de USA: wélk alternatief?

Als u dit artikel leest kent u vermoedelijk de uitslag van de vierjaarlijkse presidentiële verkiezingsparade al, in tegenstelling tot de auteur van dit stuk. Indien Bush het alsnog zou gehaald hebben of Clintons voorsprong toch veel kleiner dan voorspeld zou zijn moet u zich daar niet over verbazen.

Het is al meermaals gebleken dat - zeker in de USA - opiniepeilingen wel eens een bedrieglijk beeld van de situatie kunnen geven: vooreerst worden ze meestal te snel uitgevoerd op een beperkt aantal mensen, dikwijls niet voldoende representatief voor het zeer gevarieerde Amerikaanse kiespubliek, daar waar een min of meer 'ernstig' wetenschappelijk opinieonderzoek een zeer lange voorbereiding vergt. Meestal vraagt men aan een aantal mensen die eerst en vooral telefonisch bereikbaar moeten zijn hoe ze zouden stemmen, maar niet of ze wel degelijk gaan of al ingeschreven zijn. Het Amerikaanse kiespubliek, en in de eerste plaats de allerarmsten, komt de laatste decennia uit desinteresse en/of het ontbreken van een echt alternatief slechts zeer schoorvoetend naar het stemhokje ook al verwachtte men nu door de opvallend grote belangstelling voor de debatten (de factor Perot?) een hogere opkomst. Eenmaal in het kiesbureau reageren vele mensen - in de USA is het aandeel 'zwevende' kiezers zeer hoog - anders dan aan de telefoon: onzekerheid over de 'onervaren en onbetrouwbare' Democratische kandidaat, waar de traditioneel zéér negatieve en persoonlijke Republikeinse campagne maandenlang op hamerde zou op het laatste moment nog belangrijk kunnen geworden zijn. Bovendien is het niet uitgesloten dat de kandidaat die de meeste stemmen krijgt toch geen president wordt. Men moet immers winnen in de afzonderlijke staten, het nationaal aantal stemmen is onbelangrijk. (cf. vorig nummer) Nu stond Clinton zeer sterk in de noordelijke industriestaten, maar in enkele belangrijke staten die veel kiesmannen afvaardigen (Californië, Texas, Florida ...) was zijn voorsprong kleiner en een verschuiving van een aantal van zijn kiezers naar het Bush - of zelfs het Perot-kamp kon de balans in Bush' voordeel doen overhellen. (Als Perot veel stemmen behaalt kan de nieuwe president met een zeer laag aandeel stemmen verkozen worden.) Bush concentreerde de laatste weken zijn campagne daarom vooral op een aantal sleutelstaten: in dat licht moeten ook enkele recente toegezegde wapentransacties gezien worden. De goedgekeurde verkoop van resp. F16 en F15 vliegtuigen aan Taiwan en Saudi-

Arabië zullen nl. veel arbeidsplaatsen (en stemmen?) opleveren in staten als Texas, Californië, Missouri e.a., evenals de aangekondigde bestelling van M1-gevechtstanken General Dynamics in Michigan. Met onze relativering van opiniepeilingen willen we niet ontkennen dat de situatie gunstig was voor Clintons kansen. We hoeven slechts enkele factoren op te sommen: 12 jaar Republikeins bewind hebben van de USA een sociaal-economische puinhoop gemaakt. Clintons campagne was duidelijk gericht op groepen die de vorige keer Republikeins gestemd hebben, hij heeft de moddercampagne tegen hem doorstaan en de Democraten hebben - in tegenstelling tot 4 jaar geleden aanzienlijk meer fondsen dan hun opponenten kunnen binnenrijven, een gegeven dat uit het oog verloren wordt maar in de media-oorlog toch een belangrijke rol speelt (men moet immers multimiljardair zijn om het feitelijk duopolie van de gevestigde partijen wat te kunnen hinderen!).

Media

Voor we op de verschillen en overeenkomsten tussen Bush' huidig beleid en Clintons programma ingaan staan we daarom nog even stil bij de onvermijdelijke begeleidende media-parade, die te veel de aandacht van de eigenlijke inhoud van de verkiezingen afleidt en er een karikatuur van maakt. Vanaf de jaren 50 werd de verkiezingsstrijd in de USA op T.V. gevoerd: maandenlang bestrijden de kandidaten elkaar via peperduur betaalde reclamespotjes; een sleutelregel hierbij is dat een boodschap in enkele slogans van maximaal 10 seconden moet worden geformuleerd, geen ernstige of ingewikkelde uiteenzettingen dus. Zodra een partij een

filmpje klaar heeft, bereiden de reclamebureaus van de tegenpartij al aan spotje voor dat de aanval pareert. Stijl en persoonlijke aanvallen worden belangrijker dan de programmainhoud. Journalisten (of ze nu voor de audiovisuele media of voor de geschreven pers werken) stimuleren dit vaak nog door te veel vragen over randfenomenen i.p.v. belangrijke zaken te stellen. Men maakt zich druk over de persoonlijkheid van de kandidaten, hun relatie tot elkaar en hun omgeving, hun privé-verleden, de stijl van hun toespraken, kleding, houding, grapjes, 'one-liners' ... Zo werd het b.v. zeer belangrijk of Clinton als student de rook van een marihuana-sigaret al dan niet inhaleerde en was er de kwestie of zijn vrouw wel een goede huisvrouw is: een weekblad hield zelfs een opinieonderzoek onder zijn lezers over koekjesrecepties van de presidentkandidaatsvrouwen! Het is dan ook begrijpelijk dat nu de gevolgen van het Reagan-Bush beleid haast alle bevolkingsslagen treffen, het kiezerskorps de miljarden opslopende moddercampagnes zoals Dukakis en voordien Gary Hart fataal geworden zijn nu wel beu is en de ware problemen wil besproken zien, wat tijdens het tweede verkiezingsdebat waarbij het publiek de vragen kon stellen tot uiting is gekomen door de terechtwijzing van Bush. Dat dit debat zich louter tot inhoudelijke, concrete zaken beperkte was zelfs zo ongewoon dat The International Herald Tribune er een koptitel van maakte. Het is inderdaad merkwaardig in een land waar op de 8.065 vragen die op de persconferenties aan de president in een tijdsperiode van 8 maanden in 91 gesteld werden er precies 4 over onderwijs, 6 over gezondheidszorg, 7 over de bankcrisis en... 0 over dakloosheid handelden.

Binnenland

En wat stellen de kandidaten nu feitelijk voor? We richten ons vooral op Clintons programma, Perot maakt toch geen kans en Bush kondigt vanzelfsprekend geen fundamentele hervormingen van zijn beleid aan. Mogen we zulke hervormingen dan van Clinton verwachten, waar vele Europese sociaal-democraten hun hoop

op gesteld hebben? Zij zouden wel eens teleurgesteld kunnen worden: zelfs de vermaarde liberaal-progressieve econoom J. Galbraith, adviseur van een aantal Democratische presidenten na WO II spreekt smalend over hem als het 'genie van de Democraten' dat absoluut de Republikeinen meent te moeten imiteren. Het valt niet te ontkennen dat Clinton zich duidelijk meer dan vorige Democratische kandidaten tot de iets meer begoede, vaak suburbane 'middle class' is gaan richten. In zijn redevoeringen duikt deze term herhaaldelijk op, het valt op dat hij veel minder over de minst bedeelden in de samenleving spreekt. Waar de middenklassen onder Reagan nog relatief gespaard gebleven zijn, krijgen ook zij het nu moeilijk: de werkloosheid slaat ook bij hen toe. Alleen een kleine toplaag van de bevolking is er na 12 jaar Republikeins bewind werkelijk op vooruitgegaan: 70 % van de groei tussen 77 en 89 ging naar 1 % van de bevolking. De inkomsten van dit ene % stegen met 77 %, dat van de armste 20 % van de bevolking daalde met 11 %. Het geschatte inkomen van dit rijkste procent bedraagt dit jaar evenveel als dit van de laagste 40 %, de 1 % rijksten bezitten momenteel meer dan 90 % van de bevolking; 1/5 van de samenleving bezit meer dan de overige 4/5. (1)

Clinton is zeker niet de kandidaat van de vakbonden en de minderheden: Jesse Jackson zegde hem op de Democratische Konventie bijna met tegenzin zijn steun toe en een nationale vereniging van de Latino's (Spaanstaligen) stelde dat geen van beide presidentskandidaten hen iets te bieden had. Want bijna zeker is dat Clinton geen grootschalige sociale programma's, waarin 12 jaar lang het mes is gezet zal uitvoeren: zijn retoriek dat sociale projecten geen tovermiddel zijn, dat ze moeten aangevuld worden met persoonlijke inzet en verantwoordelijkheid en de ervaring dat de Democraten nauwelijks meer geld dan Bush aan sociale hulp wilden besteden (180,1 i.p.v. 179,8 miljard \$) laat hen niet veel hoop. Daarentegen belooft hij aan beginnende en kleine ondernemers belastingvermindering in ruil voor investeringen, en wil hij het Amerikaanse bankstelsel hervormen opdat mensen die een zaak willen beginnen gemakkelijker investeringskredieten zouden kunnen bekomen. Van de gezinnen die onder de armoedegrens leven wil hij (enkele) diegene waarvan het gezinshoofd minstens 40u/week werkt en minstens één kind hebben een bijdrage geven om hen over die grens te helpen, wel wil hij de minimumlonen waardevast maken. Uit al

deze maatregelen spreekt één niet heel originele, maar duidelijke boodschap: werk harder, neem initiatief, onderneem; diegenen die volledig uit de boot gevallen zijn en daar niet meer toe in staat zijn hebben weinig te verwachten. Clinton zal wel een nogal Keynesiaanse economische politiek voeren in zoverre dat hij grootschalige publieke investeringen in de infrastructuur van het land en in het onderwijs aankondigt, om de economie te stimuleren en de werkloosheid te doen dalen. Hoe zal hij dit financieren? Hij wil 100.000 banen in de 'bureaucratische' federale administraties schrappen, enkel de allerrijkste 2 % van de bevolking staat met Clinton als president een belastingverhoging te wachten, geen te grote want Bush beschuldigde hem al deze groep te 'ontmoedigen'. Een belastingverlaging voor de 'middle class' behoort voor hem tot de mogelijkheden; ook Bush durft nog opnieuw algemene belastingverlagingen aankondigen. Juist zoals de huidige president loopt hij dus met een grote boog om Perots stokpaardje, de overheidsschuld heen. Ook in het defensiebudget stelt Clinton geen écht drastische besparingen voor, wel wil hij het troepen aantal in Europa terugbrengen tot 75.000 (Bush 150.000) maar de militaire aanwezigheid van de USA in Oost-Azië moet behouden blijven. Het is duidelijk dat met Clinton aan het hoofd van de natie het defensieapparaat nog niets te vrezen heeft. Inzake milieubeleid heeft Clinton door de keuze van Gore als 'running mate' een beter imago dan Bush, maar of en hoe dit zal hard gemaakt worden blijft een vraagteken. Misschien zouden Clintons grootste verdiensten nog kunnen liggen in het herstel van het fel geteisterde publieke onderwijsnet, zijn beroepsopleidingsprogramma's en vooral in de invoering van een deels publieke, deels private verplichte ziekteverzekering, aangezien de USA het enige geïndustrialiseerde land is die dat ontbeert, zodat de armste bevolkingslagen gewoon niet tegen ziekte verzekerd zijn. De hoofdbedoeling van die geplande hervorming is het reduceren van de uit de hand gelopen medische uitgaven, wat Bush nog eens zou willen doen door in de overheidshulp te snoeien. Wat betreft veiligheid en criminaliteit loopt Clinton het 'law and order' van de Republikeinen achterna: meer politie op straat, en zeker geen afschaffing van de doodstraf, een item waar Dukakis nog op gekraakt werd. Wel wil hij in tegenstelling tot Bush een verplichte wachttermijn bij de aankoop van een wapen invoeren (cf. vorig nummer).

Samengevat kunnen we stellen dat met Clinton als president behalve wat meer Keynesianistische i.p.v. neoliberale accenten de USA geen wereldschokkende hervormingen te wachten staan. De minst bedeelden en minderheidsgroepen hebben weinig méér te verwachten; Clinton heeft de Democraten het imago van de partij van de vakbonden, minderheden, belastingverhogingen en uitbouw van de 'voorzieningsstaat', voor zover dit al aan de realiteit beantwoordde, definitief af laten werpen en haar op de middenklassen afgestemd.

Buitenland

Op het vlak van buitenlandse politiek zou Clinton nog dicht bij Bush aanleunen. Hij heeft tot wanhoop van de 'held van de Golfoorlog' zijn pijlen wijselijk op het binnenlands beleid gericht en zich over de internationale betrekkingen meer op de vlakte gehouden, maar vast staat dat hij de leidinggevende rol van de 'enige supermacht' niet zal opgeven. Hij steunde Bush' optreden tegen Irak en zijn maatregelen tegen Cuba en benadrukt enkel meer de centrale rol die de V.N. in de wereld zou moeten spelen en wil meer letten op de naleving van de mensenrechten door de partners van de V.S. Zo stellen de Democraten de handelsbetrekkingen met China in vraag, en willen deze koppelen aan respect voor de mensenrechten. Maar dat mensenrechten ook door hen nogal selectief bekeken worden blijkt uit hun kritiek op de 'harde houding' (?) die Bush t.o.v. Israël zou aannemen. De Arabische naties staan zeer wantrouwig t.o.v. Clinton, wat negatieve gevolgen op de Midden-Oosten conferentie zou kunnen hebben. Hoewel de Democraten zich van oudsher protectionistischer opstellen dan hun tegenstanders is Clinton een verdediger van de vrijhandel: zo ging hij akkoord met het vrijhandelsverdrag dat de USA onlangs met Canada en Mexico afsloot, tegen de zin van de vakbonden die vrezen dat arbeidsintensieve industrieën in de USA, aangelokt door de goedkopere arbeidskrachten naar de zuiderburen zouden uitwijken. De meeste buitenlandse staatshoofden hoefden dus zoals de daklozen en gettobewoners van New York niet echt wakker te liggen over de vraag wie volgend jaar het Witte Huis mag bewonen.

Wouter De Raes, 27.10.92

(1) De Morgen, 26.09.92

Uitslagen

Marokko - Referendum (4/9/92)

De uitslag van het door Koning Hassan II georganiseerd referendum was te massaal om eerlijk te zijn. Met een deelname van 99,27 % van de kiezers waarvan 99,96 % ja stemden werden alle rekords gebroken. Het is dus zoals de oppositiepartijen hadden aangekondigd fraude op grote schaal geworden. Want de belangrijkste oppositiepartijen, de Istiqlal (nationalistisch) en de Socialistische Unie van Volkskrachten, zowel als de linkse vakbonden en enkele kleinere partijen hadden opgeroepen om blanco te stemmen. De nieuwe grondwet die met het referendum moest worden goedgekeurd brengt ook weinig veranderingen aan het regeringssysteem van Hassan. Een voorbeeld: voorheen werden de Eerste Minister én de ministers door de Koning aangesteld aan wie ze verantwoording moesten afleggen. Nu wordt enkel de Eerste Minister aangeduid die zelf zijn ministers kiest. Het Parlement zal nu wel „advies” mogen geven maar het blijft de Koning tegenover wie ze verantwoording moeten afleggen.

Hassan II schijnt een specialist te zijn in het vervalsen van verkiezingsuitslagen. In een vorig referendum (eveneens over een nieuwe grondwet) behaalde „Ja” 98,85 % van de 93 % deelnemende kiezers alhoewel het invloedrijke Istiqlal, de UNFB, de K.P. en de Nationale Raad van de studenten hadden opgeroepen om deze grondwet te verwerpen. In de Provincie Ouarzazate waren er op 191.735 kiezers slechts 5 onthoudingen, 1 blancostem en geen enkele „neen” stem. En op 1 maart 1972 bekwam Hassan II, nogmaals in een referendum over de grondwet, 98,75 % van de 92,92 % deelnemende kiezers. Het Westen blijkt zich over dit kiesbedrog vanwege hun „bondgenoot” geen zorgen te maken.

Thailand - Parlement (14/9/92)

Deze verkiezingen volgden op de grote manifestatie van mei j.l. tegen een militaire regering - met een niet parlementair als premier - waarbij honderden slachtoffers vielen. De hierna opgerichte interimregering van Anand Penyarachem - die een hele groep generaals en hoge militairen aan de dijk zette - ontbond het in april verkozen parlement en schreef nieuwe verkiezingen uit. Sedert de absolute monarchie in 1932 werd afgeschaft had Thailand 52 regeringen en kende 17 militaire staatsgrepen of pogingen tot staatsgrepen.

Vier van de anti-militaristische partijen haalden samen 185 van de 370 zetels en sloten een eerste overeenkomst voor de vorming van een koalitieregering.

Zij behaalden: 79 zetels voor de Democratische Partij (voorheen 41); van Chuan Leckpai die premier wordt; 47 voor de Boeddhistische Palang Dharma Partij (voorheen 46 zetels); 51 zetels voor de Partij van de Nieuwe Aspiraties (voorheen 72)

en 8 zetels voor de solidariteitspartij (voorheen 6).

Van de huidige oppositie mocht de ex-premier Chatichai Chomevan met zijn nieuwe partij Chat Pastena rekenen op 60 zetels (voorheen 77) en de Partij van de Sociale Aktie op 22 volksvertegenwoordigers.

Italië - Regionaal - 27/9

Het loont de moeite aandacht te schenken aan de regionale verkiezingen in de provincie Mantua gezien deze een beeld geven van de opvallende politieke verschuivingen in Italië.

De Lega Nord behaalde er met 34 % van de stemmen (+ 12 % t.o.v. de parlementsverkiezingen op 5 april j.l. en driemaal meer stemmen dan bij de Provincieraadsverkiezingen in 1990) een belangrijke overwinning.

De Lega Alpina, een afscheuring, kreeg eveneens 6,7 % wat samen meer dan 40 % uitmaakt. De Kristen-Demokratische D.D. viel terug naar 14 % daar waar ze in april 21,7 % en in 1990 nog 27 % haalde. De socialistische partij (PSI) zakt in twee jaar van 14,5 naar 7,2 %. De PDS (ex. K.P.) is met 17,8 % de tweede partij terwijl de Refondazione Comunista haar 6,7 % van de Parlementsverkiezingen behoudt. De Lega Nord doet zich opmerken door zijn streven naar de ruimst mogelijke autonomie en door haar aanvallen op zuiderlingen en migranten. Italië kent dus, o.m. door zijn vele financiële schandalen, een opmars van rechts.

Frankrijk - Referendum (20/9/92)

Resultaten van het referendum over Maastricht

De kiezers werden uitgenodigd met „ja” of „neen” te antwoorden op de volgende vraag: „Keurt U het wetsontwerp goed voorgelegd aan het Franse volk door de President van de Republiek dat toelaat het verdrag inzake de Europese eenheid te ratificeren?”

Metropool:

Ingeschreven: 37.115.349 - Kiezers: 26.396.396. Onthoudingen en blanco's: 10.718.980 (31,24 %).

Uitgebrachte stemmen: 25.518.149 - „JA” = 12.967.498 (34,93 % van de uitgebrachte stemmen = 50,81 % JA). „NEEN” = 12.550.651 (33,81 % van de uitgebrachte stemmen = 49,18 % NEEN).

Overzeese gebieden:

Ingeschreven: 1.218.347. Kiezers: 315.273. Onthoudingen en blanco's: 903.074 (76,41 %).

Uitgebrachte stemmen: 287.377. „JA” 205.212 (16,84 % van de uitgebrachte stemmen 71,40 %). „NEEN” 82.165 (6,74 % van de uitgebrachte stemmen 28,59 %).

Totaal:

Ingeschreven kiezers: 38.333.696. - Kiezers: 26.711.642. Onthoudingen en blanco's: 11.622.054 (32,67 %). Uitgebrachte stemmen 25.805.526.

'JA': 13.172.710 (34,36 % = % van de uitgebrachte stemmen 51,04 % JA)

'NEEN': 12.632.816 (32,95 % = % van de uitgebrachte stemmen 48,95 % NEEN).

Uiteindelijk blijkt dus dat voor wat de ingeschreven kiezers betreft 1/3 voor, 1/3 tegen stemde en 1/3 weigerde aan het referendum deel te nemen.

Guyana - Parlement - 5/10/1992

Bij de algemene verkiezingen in het vroegere Brits Guyana versloeg de Progressistische Populaire Partij (PPP) van Cheddi Jagan met 55 % van de stemmen het Nationaal Volkscongres van M. Hoyte dat slechts 41,5 % van de stemmen haalde.

M. Hoyte, een vriend van de Verenigde Staten, die sinds 1966 aan de macht was na Cheddi Jagan verslagen te hebben had in de voorbije jaren een akkoord afgesloten met het I.M.F. waarbij aan de bevolking zware offers werden opgelegd. Cheddi Jagan die op 9 oktober werd aangesteld als president is een van de vice-voorzitters van de Wereldvrede Raad.

**Roemenië - President -
Parlement 27/9 en 10/10/1992**

Tijdens de eerste stemronde behaalde uittreidend President Iliescu 47 % van de stemmen en bijzonderste tegenstrever Constantinescu - rector van de Universiteit van Boekarest en kandidaat van de verenigde oppositie 31 %.

In de tweede stemronde waaraan 73 % van de kiezers deelnam bekwam Iliescu 59,4 % van de stemmen en Constantinescu 40 %.

Volgens de tot heden gekende resultaten van de Parlementsverkiezingen behaalde het Demokratisch Front van Nationale Redding van Iliescu 28 %, de Demokratische Konventie van Constantinescu 18,8 %, het Nationalistische PONP en het FSN van ex-Premier Roman 11 %, de Hongaarse minderheidspartij 7 % en zouden de Kommunistische PST en de Ultra Nationalistische Romania even de kiesdrempel van 3 % overschrijden.

Angola - President + Parlement 29-30/9/92

Na het afgesloten akkoord tussen het regerende MPLA en het rebellerende UNITA waarbij een einde kwam aan de jarenlange aanslepende oorlog gingen op 29 en 30 september verkiezingen door. Volgens de nationale kieskommissie behaalde het MPLA in de strijd om de 223 parlementszetels 53,74 %, de UNITA 34,10 % en het F.N.L.A. slechts 2,4 % van de stemmen.

Voor wat de Presidentsverkiezingen betreft bleef de uittrekkende President José Eduardo dos Santos van het M.P.L.A. met 49,57 % van de stemmen juist onder de volstreekte meer-

Tijdens de Golfoorlog haalde President Bush in de opiniepeilingen topcijfers. Nu hij in de campagne voor de Presidentsverkiezingen achter zijn tegenstrever Clinton staat hopen Bush en zijn staf, via internationale initiatieven de achterstand in te halen. Alle middelen zijn goed, wat het ook moge kosten

De Amerikaanse pers wees er op dat dit de achtergrond is van Bush's initiatief om boven Zuid-Irak controlevluchten uit te voeren.

De aanvoer van nieuwe troepen naar de Golf en de militaire manoeuvres in Koeweit waren er een ander onderdeel van. En zoals hierboven, in de cartoon van Plantu in Le Monde is aangetoond, is de zeer laattijdige V.S.-hulp aan Somalië hier ook niet vreemd aan.

„Het zijn trekvogels! En ... meestal kondigen ze verkiezingen aan in de Verenigde Staten”, zegt de zwarte dame.

Kortom. Gekoppeld aan de nodige mediakampagne wordt het leed van miljoenen mensen, geld en mensenlevens misbruikt voor de kiescampagne.

Demokralie noemen ze dat.

derheid. De destijds door Zuid-Afrika en de Verenigde Staten militair gesteunde Savimbi van UNITA kreeg 40,07 % en Roberto Holden van het F.N.L.A. een paar procenten van de stemmen.

Vertegenwoordigers van de V.N. en van verschillende landen, o.w. België, die de kiesverrichtingen controleerden verklaarden dat deze op een eerlijke wijze waren verloren. Dit was niet de mening van Savimbi die bij het bekend worden van de eerste uitslagen luid schreeuwde over kiesbedrog. Schietpartijen volgden, Savimbi trok zijn officieren terug uit de gemengde militaire commissie en verklaarde opnieuw de oorlog te zullen aanvatten zo er geen nieuwe verkiezingen plaats hadden. De V.S., Zuid-Afrika e.a. oefenden druk uit op hun gewezen bondgenoot om de uitslag te aanvaarden.

Op dit ogenblik is nog niet bekend of er nog een tweede ronde komt. Roberto Holden heeft reeds bekend gemaakt in dit geval zijn kiezers te zullen oproepen om voor dos Santos te stemmen.

Verkiezingen in de USA: 2. Congres

Het Congres in de V.S. bestaat uit 2 kamers: het Huis van Afgevaardigden (435 leden) en de Senaat (100 leden). Beide worden op verschillende wijze verkozen: de eerste wordt proportioneel volgens het aantal inwoners van de diverse staten samengesteld; elke staat mag echter 2 senatoren afvaardigen, wat de kleinere staten natuurlijk fel oververtegenwoordigt. Het Huis wordt om de 2 jaar volledig herverkozen, een mandaat in de Senaat duurt 6 jaar, om de 2 jaar wordt 1/3 van de senatoren vervangen. Voor de eigenlijke Congresverkiezingen plaats hebben, worden de partijkandidaten weer door een of andere vorm van voorverkiezingen geselecteerd.

De wijze van aanduiding van senatoren en volksvertegenwoordigers gebeurt niet proportioneel: hoewel elke staat zijn eigen kiessysteem mag bepalen (de federale wet legt weinig verplichtingen op) wordt overal het meerderheidsstelsel (het first-past-the-post-system) gebruikt. Voor de Senaat geldt het hele grondgebied van een staat als één kiesomschrijving; voor het Huis wordt het grondgebied van de staten opgedeeld in kiesdistricten. Elk kiesdistrict duidt één vertegenwoordiger aan (het zgn. uninominale systeem), waarbij de kandidaat met de meeste stemmen het in één ronde haalt. Het is duidelijk dat dit meerderheidssysteem niet alleen vaak disproportionaliteit met zich meebracht, maar ook mee het ontstaan van het tweepartijstelsel in de USA in de hand heeft gewerkt: een meerderheidssysteem polariseert het kiespubliek in 2 richtingen, iedereen wil "nuttig" stemmen en vermijdt daarom partijen die minder kans maken. Daarbovenop komt nog dat elke staat afzonderlijke eigen specifieke barrières in de kieswet inbouwde die het ontstaan en de doorbraak van derde partijen fel bemoeilijkten; het is dan ook nergens gebeurd. Kiescampagnes van derde, kleinere partijen werden nooit gesubsidieerd. Een aantal staten waren zelfs uitgegroeid tot ware éénpartijstaten (Democratisch of Republikeins), waarbij alle verkiesbare posities werden ingenomen door één partij en de tegenpartij voor bepaalde functies zelfs geen tegenkandidaten meer voorstelde maar de laatste 2 decennia lijkt die tendens wel sterk verminderd.

Ook het "lokalisme" in de Amerikaanse politiek is door het kiessysteem in de hand gewerkt. Door een aantal factoren, waar-

onder o.m. het meerderheidssysteem en de grote vrijheid van de afzonderlijke staten om eigen kiesreglementeringen uit te werken zijn de 2 grote Amerikaanse partijen, in tegenstelling tot de Europese nooit kunnen uitgroeien tot werkelijk sterke, nationale, homogeen-ideologische blokken, ze bleven zeer gedecentraliseerd, los gestructureerd en enkel echt actief in verkiezingsperiodes. (B.v. de tegenstellingen tussen de Noordelijke en de Zuidelijke staten in elke partij zijn vaak groter dan de tegenstellingen tussen de partijen zelf.) Ambitieuze politici die willen verkozen worden moeten zich wel bij één van hen aansluiten om een kans te maken maar behouden anderzijds wel een zekere onafhankelijkheid en zijn voor de verkiezingscampagnes meer op zichzelf aangewezen, wat de kapitaalkrachtigsten onder hen bevoordeelt en de invloed van lobby's doet toenemen.

Lokalisme

Amerikaanse volksvertegenwoordigers zijn aldus heel afhankelijk van hun lokaal kiespubliek en de drukingsgroepen in hun kiesdistrict, minder van hun partij. In het Congres wordt dus veel meer volgens lokaal belang gestemd dan in functie van het "algemeen belang" of de partij. Een ander en daarmee samenhangend gevolg is dat cliëntelisme van de Afgevaardigden t.o.v. hun kiespubliek schering en inslag is. Eenmaal een congreslid verkozen is beschikt hij nl. over talrijke prerogatieven, kan zijn kiespubliek "belonen" waarvan hij gebruik maakt om zijn electorale positie te versterken. De kans dat hij herverkozen wordt is zeer groot: in de

laatste twee decennia bedroeg dit 87 % tot 97 %. De persoon van de politicus is dus veel belangrijker dan zijn partij of ideologie.

Tenslotte ligt het uninominale meerderheids- en districtenstelsel ook aan de oorsprong van het "gerrymandering", (manipulatie door wijzigen van de grenzen van de kiesomschrijvingen). Aangezien slechts één vertegenwoordiger per district verkozen wordt kan de partij die in die staat aan de touwtjes trekt de kiesomschrijvingen zo proberen te herschikken dat ze er bij de volgende verkiezingen voordeel uit haalt. B.v. door aan een district waar de andere partij de overhand dreigt te halen een gebied waar zij zelf sterk staat toe te voegen. Men heeft van die techniek ook gebruik gemaakt om minderheidsgroepen, die door het uninominale systeem op zichzelf al fel benadeeld worden op te splitsen in diverse districten zodat ze geen kans maken. Vaak waren kiesomschrijvingen dan ook ongelijk qua aantal inwoners; hieraan heeft het Hooggerichtshof nu wel een einde gemaakt, maar de vorm en de begrenzingen van de districten kunnen nog steeds opportunistisch herschikt worden. Ondanks een aantal duidelijke grote nadelen en onrechtvaardigheden in de presidentiële en parlementaire verkiezingsystemen in de USA hebben pogingen om de eerste wat minder onrechtstreeks te laten verlopen en in beide wat meer proportionaliteit of uniformiteit te brengen nooit een kans gemaakt. Vermoedelijk ook in de toekomst niet.

Wouter De Raes

Exit dienstplicht: het gemiste debat

Oef, we krijgen dus een beroepsleger. De mannelijke kroost kan voortaan op de twee oren slapen. Paternalistische welwetters, die het doorsuffen van de legerdienst aanprezen als een louterend proces om „man” te worden, zijn definitief de mond gesnoerd.

Het gevaarlijke speelgoed, dat na de Malvina's (Falklands volgens Thatcher) en de al te nette oorlog tegen Irak steeds vernuftiger wordt, komt nu louter in professionele handen.

Buiten ene militair Charlier en geruchten over een ontgoochelde vorst - zijn jeugdige leger-scharen verdorren tot een soort ambtenaren - hoorde men in het koninkrijk nauwelijks een zucht van protest; de enkele opwerpingen leken voort te vloeien uit een uifdetijdse melancholie. Jawel, er worden woorden gewisseld over de getalsterkte en een louter defensief karakter van de nieuwe stijdmacht. De NAVO gaf haar akkoord, mits we „aan onze verplichtingen” blijven voldoen. Groene spelbrekers grepen de gelegenheid aan om de militaire uitgaven te bekijbelen. Maar het schrappen van de dienstplicht was op zich geen debat waard, jammer!

De pure aanwezigheid van miliciens in een leger betekent dat er, zij het meestal onbewust, een belangrijke maatschappelijke controle op de krijgsmacht wordt uitgeoefend. De 32.000 dienstplichtigen, van de 79.957 militairen die het Belgische leger in mei van dit jaar telde, vertegenwoordigen in hun diversiteit een blauwdruk van wat er reilt en zeilt in onze samenleving. In die zin vormen zij een garantie-label voor democratische doorstroming binnen een in wezen „autoritaire” structuur. Was het verstandig deze garantie zonder debat te laten afknippen? Wat komt ervoor in de plaats?

Het is alom geweten dat er militaire scenario's zijn, ja oefeningen werden gehouden, om binnenlandse vijanden te bestrijden. Wie maakt morgen uit wie dat soort vijanden zijn; waren die vijanden in de jonge Belgische geschiedenis soms niet mijnwerkers in Zwartberg of stakers tegen een eenheidswet? Zijn weifelende - want maatschappijgevoeliger - miliciens in dergelijke „krisissituaties” niet nuttiger in het leger dan louter beroepsmilitairen die om den brode vlugger geneigd zijn een „Befehl ist Befehl”-moraal aan te kleven.

In een rechtstaat, die Gladio netwerken ongemoeid hun gang laat gaan en waar men er tot op vandaag niet in slaagt de duistere regionen bloot te leggen achter bendes van Nijvel en CCC-provokaties, wordt de democratie best niet alleen bewaakt door in het geldspringende beroepsmilitairen.

We krijgen dus een strijdmacht van specialis-

ten, het geklungel met ongemotiveerde miliciens is achter de rug. Het is normaal dat mensen van het vak steeds sterk worden aangesproken door de nieuwste snufjes, betere technieken, uitdagende strategieën. Waar kan militaire stielkennis beter bevredigd worden dan binnen een supranationale organisatie als de NAVO waar Uncle Sam rijkelijk de lakens uitdeelt. Moet bij deze vanzelfsprekende aantrekkingskracht niet de vraag gesteld worden wie uiteindelijk meer impact zal hebben op onze beroeps, de nationale regering met de verkozenen des volks of hoge peetooms uit de meest imperialistische macht ter wereld. Wie herinnert zich niet de mobiliserende krealieve woede van de honderdduizenden vredesbetogers tegen de politiek van het voldongen feit inzake kernwapens? Welnu wij zijn (toevallig?) de gastheren voor de keuken van de voldongen feiten: het NAVO-hoofdkwartier in Evere. Men mag er zeker van zijn dat die keuken betere menu's aan onze beroepsmilitairen kan aanbieden dan een nationale dagschotel.

Op het eerste gezicht lijkt het erop dat het moment waarop men eensgezind bestudeerde om de dienstplicht af te schaffen er kwam zoals dat van de overrijpe vrucht die niet anders kan dan zondermeer dan uit de boom te vallen.

Maar welk een bizart toeval is het dat de beslissing wordt genomen precies op het ogenblik dat konventionele strijdkrachten, die tientallen jaren stonden te roesten tot ooit de grote vijand eens zou toeslaan, plots door de veranderingen in de internationale kontekst effectief in regionale conflicten een rol gaan spelen.

Tot voor een paar jaar leek het Belgische leger op een auto die enkel gestart wordt in het midden en op het einde van de maand omdat het in de straat dan wisselen van kant is bij het parkeren. Thans dienen Belgische militairen onder UNO-vlag in Joegoslavië, men denkt aan een nieuwe tussenkomen onder leiding van de Westeuropese Unie, de marine trad op in de Golf, onze F16 vliegtuigen stonden in voor de beveiliging van het Turkse grondgebied terwijl de V.S. vandaaruit lustig Irak bombardeerde. Effectieve inzet van de troepen is dus een realiteit en het ziet er niet naar uit dat dit in de

toekomst zal veranderen, wel integendeel. Het moet gezegd dat rond gans dit militaire engagement er in het land weinig wordt gedebatteerd. Bij aankomst en vertrek van onze mannen ziet men ontroerende beelden van ongeruste ouders, snikkende verloofdes, fiere kindertjes op de arm van de stoere vaderheid.

De inzet ligt gevoeliger wanneer het gaat om gewone dienstplichtigen dan om beroepsmilitairen die, zo redeneert men, het doen als job. Toen men tijdens de onafhankelijkheidsrellen in het toenmalige Belgisch Congo plande om meer dienstplichtigen in te zetten, volstond een stellingname van het ABVV om te verhinderen dat onze jongens er als kanonnevrees voor het kolonialisme werden gebruikt. De angst voor de eigen zoon of kennis verruimde tot een in vraag stellen van het doel van de operatie.

Vragen naar het waarom, het hoe, de belangen die zitten achter militaire interventies, zijn meer dan ooit aan de orde. Zijn het werkelijk mensenrechten die men gaat verdedigen of wegen economische belangen door? Is het een noodzakelijke UNO opdracht of helpt men een verdachte wereldorde opleggen?

De afschaffing van de dienstplicht is vandaag een gemist debat. Het heeft geen zin meer het als dusdanig te voeren; buiten de syndikale perikelen die ermee gepaard gaan is het duidelijk dat het politieke wereldje en de publieke opinie de zaak goedmoedig hebben verteerd. Des te dringender wordt nu de discussie over het beroepsleger zelf en in de eerste plaats over de democratische controle op dit leger.

Mag men zomaar troepen inzetten zonder een voorafgaand debat in de kamer, welke garanties hebben de vakbonden en basisdemokratische organisaties o.a. omtrent mogelijk binnenlands optreden van troepen enz.? Na de gemiste discussiekans rond de dienstplicht staat de vredesbeweging hier voor een grote uitdaging. Het zou overigens niet slecht zijn om ook vanaf het begin oog te hebben voor de sociale problemen van de beroepsmilitairen: mensen zoals jij en ik.

Dirk Vonckx

Martens en de 0,7 voor ontwikkelingshulp

Ex-Premier Martens is met „Artsen zonder grenzen” naar Somalië geweest... Na zijn terugkeer werd hem, tijdens een persconferentie, gevraagd waarom de verschillende regeringen, waarvan hij premier was, wel telkens beloofden de door de V.N. gevraagde 0,7 t.h. van het BNP aan ontwikkelingshulp te besteden maar waarom dit nooit gebeurd is. Martens: „Soms hadden we de indruk dat bepaalde projecten inderdaad konden geschrappt worden en dat er andere prioriteiten waren. Ik heb nu zelf gezien dat er veel middelen nodig zijn. Ik stel klaar en duidelijk dat de 0,7 t.h. dringend moet gerealiseerd worden en dat België zelfs grotere inspanningen moet doen dan de 0,7 t.h.”.

Wat een hypocrisie! In twaalf jaar premierschap blijkt Martens niet te hebben ingezien dat de 0,7 t.h. een dringende noodzaak is! Rapporten van internationale organisaties als UNICEF, oproepen van humanitaire organisaties en de verschrikkelijke beelden van de hongerende Afrikaanse bevolking, waarmede we sinds jaren in de T.V. geconfronteerd worden, hadden dus Martens nooit beroerd... Nu hij geen premier is gaat hij er zich voor inzetten. Woorden, woorden... (ads).

Armoede in V.S. neemt toe

Het aantal Amerikanen dat een inkomen heeft onder het levensminimum is in 1991 gestegen tot 35,7 miljoen, of 14,2 procent van de bevolking. Vorig jaar was dit 33,6 miljoen. Dit is het hoogste cijfer sinds 1964 waar het 36,5 miljoen bedroeg. Volgens het in Washington gepubliceerd rapport telt de V.S. 2,5 miljoen armen meer dan in 1990. Voor de zwarte Amerikanen maakt dit 33 % van hun bevolking uit, gevolgd door de Hispanos met 29 procent, de Aziaten met 14 procent en de blanken 11 procent. De armoededrempel is door de regering vastgelegd op 13.914 dollar (± 417.420 fr.) voor een gezin van vier personen en 6.932 dollar (204.960 fr.) voor een alleenstaande. Het rapport wijst er bovendien op dat de armoede in bijzonder jonge kinderen en bejaarden treft wat respectievelijk 40 % en 11 % uitmaakt. Onder de Bush-administratie is er een bestendige stijging waar te nemen o.m. 12,8 procent in 1989 om 14,2 procent te bereiken in 1991. (ads).

En Italië en Polen

Uit een onderzoek dat uitgevoerd werd op vraag van de voorzitter van de Ministerraad blijkt dat het aantal armen er opgelopen is tot 8 miljoen 500.000 wat 15,4 % van de bevolking uitmaakt... dat een inkomen heeft dat onder het levensniveau ligt. Maar opgelet. Het gaat hier om cijfers voor het jaar 1988. Schattingen met betrekking tot '90 en '91 zouden nog aanzienlijk hoger liggen. En... dit alles ondanks het lidmaatschap van de E.G. Voor wat Polen betreft is het aantal personen dat onder de armoedegrens leeft opgelopen tot 40 %... (ads)

V.N. veroordeelt Indonesië

In een resolutie heeft de Onderkommissie van de V.N. Indonesië met kracht veroordeeld voor haar repressiepolitiek in Oost-Timor. Vorig jaar had de Kommissie zich beperkt tot een verklaring van haar voorzitter. In zijn tekst wijst de Kommissie er op geschokt te zijn door het groot aantal doden en gekwetsten tijdens de gewelddadige incidenten te Dili op 12 november 1991 en bezorgd te zijn om het lot van de verdwenen personen. De Onderkommissie van de V.N. betreurt dat de nationale onderzoekskommissie geen verantwoordelijken heeft aangewezen voor deze mensenslachting en de verderzetting van de verkrachting van de mensenrechten in Oost-Timor.

De Onderkommissie eist de toelating tot Oost-Timor van mensenrechtenorganisaties om een onderzoek in te stellen en verzoekt de Indonesische regering haar dringend alle informatie te verschaffen over de verdwenen personen.

Het is opvallend hoe het hier, zoals tevens wanneer het gaat om Haiti, de door Israël bezette gebieden en in andere gevallen, bij woorden blijft. Met Irak, Libië e.a. worden er niet zoveel doekjes om gedaan (ads).

Over het hemd en het rokje

Op het ogenblik dat de Britse regering het over besparingen heeft, hebben de parlementsleden er zich een fikse verhoging toegekend. Het betreft hier geen verhoging van hun „wedde” maar wel van de werkkosten van hun sekretariaat met 38 % - van 28.586 tot 39.660 pond. De week vooraf had de Britse regering een voorstel van de administratieve kommissie verworpen om de wedden van

2.000 hoge functionarissen, rechters en generaals, met 20 % te verhogen maar deze beperkt tot 4 procent.

Deze beslissing werd door de parlementairen van alle partijen toegejuicht als een blijk van „nationale solidariteit”. Op een ogenblik dat de werkloosheid nog aanzienlijk toeneemt en Groot-Brittannië met ernstige financiële moeilijkheden worstelt ziet het er niet naar uit dat de Britse bevolking de houding van haar Parlementairen inzake „nationale solidariteit” erg op prijs zal stellen (ads.).
(een pond maakt ± 57,5 BF uit).

Monsterachtige knoeiboel

Sinds het begin van het lopende jaar heeft de Europese Gemeenschap reeds meer dan 1 miljoen ton fruit en groenten doen vernietigen. Als men dit doortrekt naar de Europese bevolking kan men spreken van ± 3 kgr. fruit en groenten per inwoner. Wanneer men weet dat Europa miljoenen werklozen en armen telt en in de derde wereld miljoenen mensen sterven van honger en ontbering mag men wel spreken over een monsterachtige knoeiboel. Een bevestiging dat deze kapitalistische maatschappij zich geen zorgen maakt om de mensen, maar dat alleen de winst, het geld, er de drijvende factor is. Wie herinnert er zich niet dat een bepaalde partij destijds haar verkiezingscampagne voerde met de slogan „Omdat mensen belangrijk zijn”...? (ads).

Vergeeten volkeren ...

Niet alleen in het ex-Joegoslavië worden op een waanzinnige wijze mensen afgeslacht. In Johannesburg heeft de „Mensenrechten Kommissie” (HEC) bekend gemaakt dat tussen juli 1990 en juni 1992 niet minder dan 6.229 personen, hoofdzakelijk zwarten, het slachtoffer werden van politieke gewelddaden. Volgens deze organisatie waren de moorden hoofdzakelijk het werk van de Inkatha waarbij de politie door haar passieve houding niet vrij uitgaat. In Noord-Ierland, in West-Europa, kende men op een bevolking van 1,5 miljoen inwoners, sinds 1969, met 3.000 doden een gelijkaardig bloedbad. En dan zijn er de Koerden in Turkije waarvan er reeds duizenden door de regering werden afgeslacht, en de Palestijnen in de bezette gebieden in Israël, en ... Naar wat wachten de Verenigde Naties en de E.G. om hier de nodige maatregelen te treffen om aan deze toestanden een einde te stellen (ads).

Marktonderzoek in de gruwelsfeer: kinderontvoering en de organenhandel

De onvervangbare en ijzere wet van de vrijhandel kent geen grenzen. Omdat er in de hospitalen van de rijke landen een belangrijke vraag bestaat naar menselijke organen voor overplanting is er bijgevolg een georganiseerd aanbod op gang gekomen. Goedschiks door aankoop van bijvoorbeeld een nier van een armoelieder of kwaadschiks met geweld door ontvoering. Er zijn ook schijnadopties van kinderen en zo wordt het mogelijk om hun organen te bemachtigen. Zo'n gruwelijke situaties zijn in volle ontwikkeling in Latijns Amerika. Netwerken van criminelen genieten van de medeplichtigheid van de hoogste regeringskringen van de Verenigde Staten tot Argentinië. Deze kringen ontkennen echter in blok elke betrokkenheid.

In „La Jornada” een Mexicaans blad, verscheen op 8 maart II. het bericht dat Librado Ricavar Ribera, secretaris-generaal van het provinciaal bestuur te San-Luis-Potosi een enquête heeft laten uitvoeren over het bestaan van de organenhandel en de kinderonvoering in de zone van Altiplano en de buitenwijken van San Luis. Na enkele weken werden de slachtoffertjes aan hun familie terugbezorgd, nadat ze een nier werden afgenomen! Ricavar bevestigde dat de kinderen in klinieken aan de grens met de V.S. werden geopereerd. Hij voegde eraan toe dat dezelfde ongeoorloofde handel bestaat in het buurland Tamaulipas en eveneens in het grensgebied van de V.S. Enkele duizenden dollars dienen als zwijggeid voor de doodarme families. De burens hebben echter alles uitgebracht.

In het Mexicaanse blad „El Sol” van 13 maart II. sloot dokter Salazar Martinez het dossier af na een korte enquête. Volgens deze directeur van de gezondheidsdienst gaat het om een netwerk van hoog gespecialiseerde hospitalen. Hij verwerpt daarom de beschuldigingen onder voorwendsel dat er te San-Luis-Potosi geen enkel hoog gespecialiseerd hospitaal bestaat voor overplantingen. Overigens zou de functionaris die aan de alarmbel trok zeer lichtzinnig gehandeld hebben!

Inmiddels is Librado Ricavar Ribera een „onzichtbare” man geworden. Zelfs is hij telefonisch niet bereikbaar... Niet verwonderlijk, want al diegenen die het uitbrachten, van hoog tot laag, werden ofwel ontslagen ofwel werd hun de zwijgplicht opgelegd!

In de „International Children's Rights Monitor” van 1 april '87 staat te lezen dat tijdens een onderhoud met het dagblad

„La Tribuna” en „Radio America” Leonardo Villeda Bermudez het volgende verklaarde: „Wij hebben het bewijs dat gekochte en gestolen kinderen van arme families verkocht werden aan netwerken in de V.S. tegen 100 duizend dollars minimum, om als organendonors te fungeren”.

Eigenlijk begon het al in 1986 te San-Pedro-Sula, gelegen in Honduras toen de politie verschillende klandestiene kinderbewaarplaatsen ontdekte. De kinderen werden dan illegaal doorgestuurd voor „adoptie” naar het buitenland. Het was toen dat Leonardo Villeda, secretaris van de Nationale Junta voor Sociaal Welzijn onthulde dat die kinderen misbruikt werden als organendonors! De gewetenloze trafikanten deden zich voor als weldoeners die de kinderen adoptieouders zouden bezorgen. Vooral de instellingen die gehandicapte kinderen bewaarden werden door deze criminelen bezocht. De president van Honduras loochende deze onthullingen en prompt werd de secretaris ontslagen!

Maar ook in Guatemala ontmantelde de politie een netwerk, gespecialiseerd in het doorsturen van kinderen naar de V.S. en Israël! In „El Tiempo” een dagblad van Bogota kon men op 9 januari '87 het volgende lezen: „Wij weten nu dat de kinderen die naar de V.S. worden gestuurd onder voorwendsel van adoptie in feite gebruikt worden als organenleveranciers!” In hetzelfde land kreeg de affaire nog een staartje. Twee trafikanten van Israëlische nationaliteit werden gearresteerd, Michal en Luis Rotman. Ze bekenden dat ze kinderen exporteerden naar Israël en de V.S. Ze werden verkocht voor 75 duizend dollars aan families die overplantingen

voor hun kinderen nodig hadden. Dit alles staat te lezen in het blad „El Grafico” van Ciudad-Guatemala op 24 en 27 januari 1988.

Geadopteerd of gesloopt?

Zowel Israël als de V.S. gingen briesend te keer. Twee „rechtstaten” met een democratisch meerpartijstelsel noemden de beschuldigingen monsterachtig en uit de lucht gegrepen. Als we echter weten dat er nu in de V.S. 30 miljoen hongerlijders trachten te overleven en er 600 duizend daklozen rondzwerven dan lijkt ons de volgende beschuldiging wel erg verdacht. Het Amerikaans Informatie agentschap USIA legde een rapport neer bij het Congres, getiteld: „Sovjetactiviteiten tijdens de glasnostperiode” door Herbert Romerstein. Nu nog altijd hebben de V.S. hun zienswijze niet gewijzigd en blijven die wansmakkelijke affaire afdoen als een Cubano-sovjetcampagne tegen hun land! Ongelooflijk!

Meer nog, de vlekkeloze organisaties zoals „Defense of Children International” en de „Internationale democratische juristenorganisatie” worden gedoodverfd als „feodalen van Moskou”. Ook in „Le Nouvel Observateur” van 11 juni II. wordt in dit artikel van Vincent Jauvert „La Rumeur du KGB” (Herrieschoppend KGB) alles als propaganda afgedaan. Wanneer in september '88 het Europees Parlement een resolutie stemde waarin de trafiek van organen veroordeeld wordt, beschuldigde Richard Schifter, adjunct-secretaris aan het Staatsdepartement te Washington het Europees Parlement de schaamteloze leugen, uitgevonden door de Sovjets, te propagieren!

In augustus '88 veroorzaakten de onthullingen van een rechter van Asuncion (Paraguay) Angel Campos grote beroering. De politie ontmantelde een expor-net van kleine Brazilianen, dat Paraguay als draaischijf gebruikte. De rechter vroeg zich af of ze geadopteerd of gealoopt werden. Zijn aandacht werd vooral getrokken door het feit dat de minderjarigen geadopteerd werden door weinig bezorgde lui, daar het toch ging over in hoofdzaak gehandicapte kinderen, die speciale zorgen vereisen.

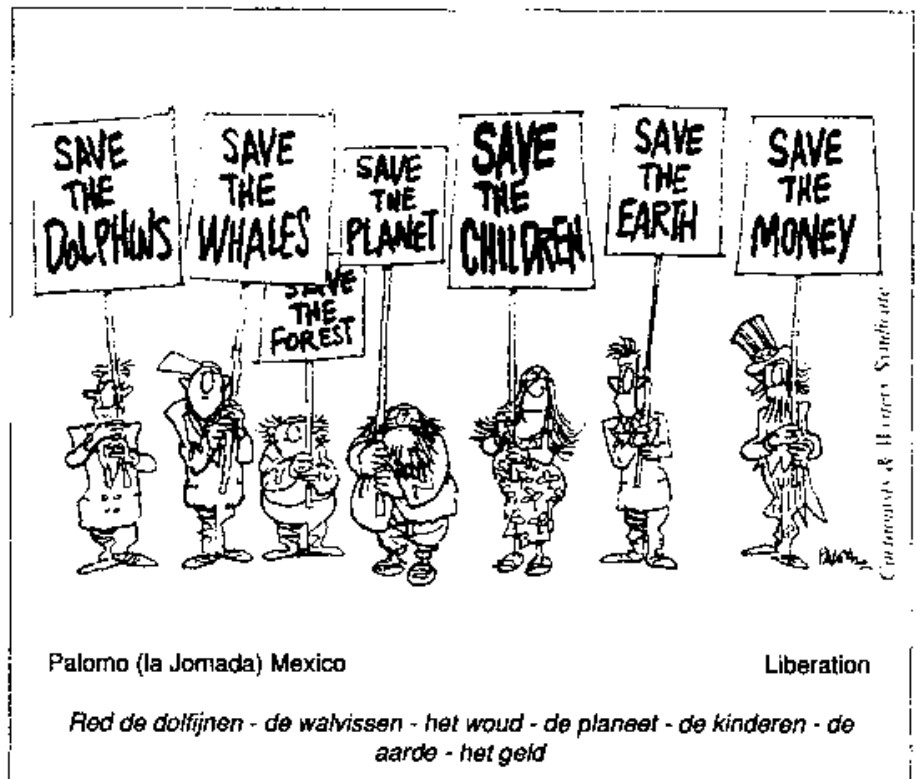
„De organenhandel is taboe en het bestaan ervan bewijzen is erg moeilijk”. Dit laatste kan men lezen in „El Diario” te Asuncion op 7 aug. '88, en ook in „O Globo” van 8 aug. '88. Hogervermelde rechter werd door de Amerikaanse ambassade op het matje geroepen.

Maar nieuwe affaires duiken op. Op 14 nov. '88 meldde de Peruviaanse pers het geval van Rosita, waarvan de ogen werden uitgenomen. „El Comercio” uit Lima publiceerde deze misdaad. De politie van deze stad verrichtte huiszoekingen in medische centra, met bindingen bij de mafia, terwijl Monseigneur Luis Armando Bambarem, bisschop van Chimbote bevestigde dat arme gehandicapte kinderen gedood worden voor het gebruik van hun organen.

Verminkte kinderlijken

Volgens een parlementair rapport in Brazilië dat verscheen in december 11, zouden 7 duizend kinderen gedood zijn tijdens de 4 laatste jaren. Pater Barruel, professor in de theologie aan de universiteit van Sao Paulo, bracht de Verenigde Naties (UNO) ervan op de hoogte dat 75 % van de kinderlijken interne verminkingen vertoonden en waarvan bij de meesten de ogen waren uitgenomen.

In Mexico stapelden de beschuldigingen zich op. Op 24 juni '89 berichtte een correspondent uit Puebla aan het dagblad „El Universal” de ontvoering van 3 kinderen. Ook in een dorp gelegen aan de oevers van de Rio Cuichal werd een kind geroofd. Enkele weken later werd het in Tlatlaquitepec, 50 km van zijn woonplaats teruggevonden, echter met een nier min-

der! Het kind werd onmiddellijk gehospitaliseerd in Puebla. Het ontbreken van de naam van het kind is te wijten aan de paniek bij de familie, die weigerde de naam van het kind bekend te maken en dit uit schrik voor represailles.

In „El Universal” van 7 mei '90 verklaarde de adjunct-prokureur Gustavo Bareto Rangel van het federaal district van Mexico dat er een verband kan bestaan tussen de verdwijning van kinderen en de organen-traffic die plaats heeft aan de noordgrens van het land. Ook Hector Ramirez Cuellar, voorzitter van de commissie voor gezondheid, opvoeding en sociale bijstand van het federaal district, bevestigde dat zijn commissie aan de grens tussen Tijuana en Rosarito het bestaan van klandestiene klinieken vaststelde. Hij voegde eraan toe dat de ontvoerde kinderen gebruikt zouden kunnen zijn om aan de vraag van talrijke buitenlanders te voldoen, die daar arriveren in afwachting van een overplanting. Dat staat te lezen in „La Jornada” van 10 en 23 oktober '90. De illegale klinieken aan de grens tussen de V.S. en Mexico werden ook berucht toen in Italië de onverklikkelijke kinderhandel met Lucas Di Nuzzo als trafikant, veel opzien baarde. In

de loop van 4 jaar arriveerden vierduizend Braziliaanse kinderen voorzien van een visa in Italië voor adoptie. Een duizendtal zijn teruggevonden, maar er is geen enkel spoor van de drieduizend overigen! Het is wel vreemd dat talrijke adoptieaanvragen uit Campanie kwamen, een streek met veel kroostrijke gezinnen. Uiterekend daar zwaait de mafia de plak, gekend als de Camorra.

Ook „La Republica” van 17 sept. '90 en „The Guardian” van 19 sept. '90 lieten hun lezers weten dat de Italiaanse rechters, Angelo Gargani en César Martinello zich naar Brazilië hebben begeven, naar Salvador de-Bahia. Na hun terugkeer alarmeerden ze de regering, want volgens hen had de Camorra een traffic van kinderorganen op punt gesteld. De kinderen werden naar illegale klinieken gestuurd in Mexico, Thailand en ook in Europa, waar men hun gezonde organen amputeerde. De Italiaanse regering riep de hulp in van Interpol.

In een artikel getiteld „De mens in gevaar tengevolge de wetenschap” verschenen in het tijdschrift „Manière de voir” nr. 15 van mei 11, wordt aangetoond dat sinds

1967 de vraag naar gezonde organen zeer groot is. Tengevolge de wetenschappelijke vorderingen o.a. de samenstelling van ciclosporine dat de afstoting vertraagt en viaspan dat toelaat organen te transporteren en een zekere tijd te bewaren, is commercialisering mogelijk geworden. Het menselijk lichaam wordt een echte grondstof: bloed, organen, weefsels, beenderen, sperma, eicellen, hoornvlies, huid, foetussen, placenta, alles kan geëxploiteerd worden. De trafiek in al deze „grondstoffen” wordt steeds drukker. Tot zo ver hogergenoemd tijdschrift.

De wereldgezondheidsorganisatie het OMS heeft in 1990 de volgende principes aangenomen. Geen enkel orgaan mag van een levende minderjarige afgenomen worden ten einde er een overplanting mee te verrichten. Eén van de karakteristieken van de orgaanoverplanting en dit al van in het begin, is het gebrek aan organen. Het aanbod heeft nooit aan de vraag kunnen voldoen. Deze schaarste heeft de organentrafiek aangewakkerd en de vrees voor commercialisering nam uiteraard toe. Menselijke wezens zijn nu handelsobject geworden. Tot zo ver het rapport van het OMS.

De derde wereld als makabere grondstoffenleverancier

Deze misdadige zwarte markt teert op de verschrikkelijke ellende van de derde wereld. In Groot-Brittannië heeft dokter Crockett, een nierspecialist, in 1989 een netwerk georganiseerd om in Turkije nieren te verzamelen. En één jaar later onthulde „The Lancet” dat 130 personen van zes tot zestig jaar te Bombay zijn aangekomen voor een nieroverplanting. Indische dokters rechtvaardigen hun trafiek met de mededeling dat de donoren vrijwilligers zijn die geld kunnen gebruiken. Heel recent nog, in februari jl., bewijzen drie schandelijke zaken dat deze verderfelijke trafiek nog uitbreiding neemt. In Argentinië bekende de minister van gezondheid dat de directeur van een psychiatrische kliniek te Montes-de-Oca, gelegen bij Buenos-Aires, bloed, organen en hoornvliezen van zijn patiënten liet afnemen. Er is dan ook een enquête gestart om aan de weet te komen welke bestemming al deze menselijke koopwaar gekregen heeft. Men probeert er ook achter te komen waar de talrijke kinderen geboren

in de instelling gebleven zijn. De minister heeft een verschrikkelijke statistiek onthuld: tussen '86 en '82 zijn 1321 zieken overleden. Het uitbaggeren van de moerassen die de kliniek omringen moet toelaten het mysterie op te helderen van 1395 verdwijningen. Dit alles staat te lezen in „Clarín”, een tijdschrift uit Buenos-Aires van 23 februari jl.

In 1985 had de rechter Mahiquez een enquête laten uitvoeren naar aanleiding van beschuldigingen dat er een trafiek van bloed en organen te Montes-de-Oca in Argentinië zou bestaan. In '87 kwam er een nieuwe enquête door de minister van volksgezondheid bevolen over de geruchten dat er een kindertrafiek, donors van organen, zou plaats hebben. Het resultaat was kort en bondig: het zijn inderdaad maar geruchten zonder grond van waarheid. Al in december jl. moest diezelfde minister toegeven dat er wel een kinderen organenhandel bestaat ...

In het tijdschrift „Semana” van 10 en 17 maart jl. te Bogota is er een monsterachtige affaire voor het voetlicht gebracht, dokter Frankenstein waardig. In de anatomische snijkamer van de geneeskundige fakulteit van Barranquilla in Columbië zijn tien lijken van arme lui gevonden, waaronder iemand van 15 jaar en de resten van 40 andere personen. De bewakers van de fakulteit sloegen bedelaars met base-ballsticks bewusteloos. Dan werden hun belangrijkste organen afgenomen om ze te verkopen op de zwarte markt. De lichamen werden gebruikt voor praktisch werk tijdens de anatomische lessen of weggevoerd op de vuilnisbelt.

In „El Tiempo” van 13 oktober '91 verscheen een reportage over de wijk Compartir de Soacha in de buurt van Bogota. Daar werd een manifestatie georganiseerd om ruchtbaarheid te geven aan de verdwijning van kinderen. Een landbouwer, Garrido Mesa, getuigde voor de camera's van de televisie dat hij bij een riool het lijk vond van een jongetje van 4 jaar waarvan de ogen waren uitgesneden. In het begin weigerden de functionarissen van het instituut voor familiaal welzijn van Cundinamarca de boer te geloven. Toch moesten ze uiteindelijk toegeven dat hij de waarheid sprak vooral dan toen ze de overlijdensakte van het plaatselijke hospitaal in handen kregen waarin een dokter

de dood van een niet geïdentificeerd kind vaststelde, waarvan de oogholtes geleefd waren.

In Uruguay, in april jl. werd een netwerk ontmanteld dat volwassenen op „vrijwillige” basis naar Braziliaanse klinieken stuurde voor afname van een nier. Onder de inkomsttrekkers van dit opgerolde netwerk waren de volgende namen geteerd: Filiberto Ginzo Gil, vice-minister van buitenlandse betrekkingen tijdens de militaire dictatuur en Jorge Presno, minister van industrie onder de ex-president Sanguinetti.

Plundering van het Zuiden door het Noorden

Geen zinnig mens ontkent nog het bestaan van een gruwelijke klandestiene markt waarvan de minstbedeelden in de ontwikkelingslanden het slachtoffer zijn. Na goud, zilver en edelstenen, na petroleum, koffie en katoen is nu ook de jacht op organen een moderne variëteit geworden van de plundering van het Zuiden door het Noorden. Gezien de schaarste aan organen worden zelfs de kinderen van de derde wereld niet ontzien en gelden uitsluitend de onmenselijke wetten van de vrije markteconomie. Monseigneur Nicola de Jesus Lopez Rodriguez, aartsbisschop van Santo Domingo en voorzitter van de episcopale raad van Latijns Amerika schreef in het informatiebulletin van het missiewerk van 23 juli '91 hetgeen volgt: „De kerk gaat alle klachten nagaan betreffende het verkopen van kinderen voor illegale adoptie of voor organen-transplantatie.”

In Peru, over een periode van 30 maanden zijn in het totaal drieduizend kinderen door de Amerikaanse advocaat Patrick Gagel naar de V.S. en Italië gestuurd. De man werd inmiddels gearresteerd in februari. Wat is er van deze kinderen geworden? Waarom werd Patrick Gagel al vlug in vrijheid gesteld terwijl alle andere trafikanten in andere landen gearresteerd blijven? Wat is er met Interpol? Voor wanneer een internationale enquête? Dient men te wachten op andere gruwelijke ontdekkingen om de verschrikkelijke waarheid te aanvaarden?

René Van Nerum
Bron: Le Monde diplomatique

780 miljoen mensen lijden honger in de Derde Wereld

Ter gelegenheid van de „Dag van de voeding” van de Verenigde Naties op 16 oktober j.l. maakte de „Wereldvoedsel- en Landbouworganisatie” van de V.N. een rapport bekend waaruit blijkt dat 780 miljoen mensen honger lijden in de derde wereld. Dit maakt meer uit dan de ganse bevolking van Europa, of Noord-Amerika of het ganse Latijns-Amerikaans continent.

De miljoenen die in de geïndustrialiseerde wereld met een inkomen moeten leven dat onder het levensminimum ligt (in de V.S. 35 miljoen en in Europa 8 miljoen) zijn hier niet bijgeteld.

Dertien miljoen kinderen van minder dan 5 jaar sterven jaarlijks tengevolge van honger en infecties.

Het procent van personen dat honger lijdt in de derde wereld bedraagt nog steeds $\pm 20\%$ van deze bevolking. Hier zou een kleine verbetering merkbaar zijn t.o.v. de vorige jaren. Meer dan twee miljard mensen hebben een gebrek aan vitamines en mineralen en „minstens” 500 miljoen kinderen worden ieder jaar geheel of gedeeltelijk blind bij gebrek aan de noodzakelijke vitamines.

Er is nochtans voldoende voedsel beschikbaar voor iedereen op deze aarde, on-

derstreept het rapport. De beschikbare gemiddelde voeding voor ieder inwoner van de wereld is namelijk gestegen van 2.290 calorieën in 1960-1961 tot 2.700 calorieën in 1980-1990.

Uit de laatst genoemde cijfers blijkt dus dat de middelen terbeschikking zijn om de honger te bestrijden. Een rechtvaardiger verdeling van de rijkdommen en o.m. het stopzetten van de waanzinnige bewapeningswedloop kunnen zeker zorgen voor de fondsen en de financiering van de structuren om aan deze mensonwaardige toestanden een einde te stellen. (ads)

Zwarte schaduwen in Marokko

Een zekere Tahar Ben Jelloan vestigt er in de krant „Le Monde” (26/9) de aandacht op dat Tanger, een havenstad van Marokko, sinds enkele tijd overspoeld wordt door zwarte Afrikanen. Van waar ze juist komen weet men niet. Men veronderstelt dat ze afkomstig zijn van Somalië en omringende landen, ja zelfs van Zuidelijk Afrika. Meestal hebben ze geen papieren, geen identiteit, en ze trachten op bouw e.a. werken aan hongerlonen en onder onmenselijke voorwaarden iets te verdienen.

Verder leven ze in afschuwelijke toestanden in grotten op afgelegen terreinen en onderhouden geen contacten met de plaatselijke bevolking.

Men beweert dat ze de voorbode zijn, de „ambassadeurs”, van een nieuwe migratie. Dit is een geloofwaardige veronderstelling want Tanger is de meest vooruit geschoven poort van Afrika, het venster op de dicht bijzijnde oever van Europa. Slechts veertien kilometer scheiden aldaar Afrika van Europa. Uiteindelijk een overtocht van de zee-engte van Gibraltar. Een tocht van enkele uren die, meestal 's nachts in kleine visserbootjes plaats heeft. Deze reis kost hun echter veel geld. Naargelang het vervoer loopt deze op van 18 tot 3.600 Bfr. Een heel bedrag voor mensen die niet weten van welk hout pijlen maken. De overzet is voor de plaatselijke

Marokkaanse vissers een weliswaar gevaarlijke maar lucratieve zaak geworden. Een lokale mafia blijkt reeds de operaties, van Tanger tot Ceuta, in handen te hebben genomen.

Maar velen van de Afrikaanse uitwijkingen hebben in de wateren van de Middellandse zee de dood gevonden. De Marokkaanse pers spreekt reeds van een

duizendtal vermisten. Een Spaanse krant heeft het over de dood van één clandestiene vluchteling om de drie dagen. Wat men weet is het aantal in Spanje aangehouden Afrikaanse migranten dat oploopt tot ongeveer honderd à tweehonderd per maand. Zaterdag 26 september zijn opnieuw minstens vijftig Afrikanen, die de Spaanse oevers trachten te bereiken, omgekomen. Twee van de scheepjes waarmede ze de overtocht ondernamen zijn gezonken. Achtendertig andere vielen in handen van de Spaanse politie. Het ziet er naar uit dat de toekomstvisie vervat in de Britse T.V. film van David Wheatly „The march on Europe” stilaan een werkelijkheid aan het worden is. Honger, oorlog en ellende drijven Afrikaanse mensen, die niets meer te verliezen hebben, er alles op te wagen om Europa, voor hun het land van belofte, te bereiken. Ze vluchten in de absolute anonimiteit om te voorkomen dat men hen terug naar hun land van herkomst zou terugsturen. Het word tijd dat de „burcht” Europa zich ernstig gaat buigen over de problemen van het hongerende Afrika. Een ernstige en daadwerkelijke ontwikkelingshulp, de kwijtschelding van de ondraaglijke schuldenlast van de Afrikaanse landen, is het enig alternatief om de zwarte bevolking hoop te geven op een menselijk bestaan in eigen land. (ads)

Voor hen die nog vrede willen

*Reik mij je hand
laat ons samengaan
van land tot land
en laat ons smeden
een nieuwe broederband.*

*Laat ons luisteren
naar elk woord van vrede
van mensen die dit wel wensen
maar helaas geen vrede kennen.*

*Laat ons naar vrede trachten
met vereende krachten
zodat uiteindelijk ieder kind
de vrede mag verwachten.*

Jozef Vandromme

Racisme is niet onomkeerbaar

In de mate dat men racisme met een sociale ziekte kan gelijkstellen mag men aannemen dat het alleen angstwekkende proporties aanneemt wanneer het wordt aangewakkerd door een ideologie of religie. Wordt het niet bewust op de spits gedreven verdwijnt het spontane racisme na verloop van tijd.

Slavernij was geen racisme

In de oudheid was de barbaar ofte vreemde deling automatisch een reële of potentiële vijand. Kwam het tot oorlog werd hij gedood of slaaf. Slaven waren geen vijanden meer en na verloop van tijd werden zij meestal vrijgelaten. Er waren nauwelijks vooroordelen tegen bepaalde rassen en godsdiensten in de mate waarin die godsdiensten geen politieke rol speelden. Wanneer in het Rome van de 4e eeuw de stroom van slaven was opgedroogd werden soldaten als kolonisten ingezet en weldra werden mensen van „eigen volk“ lijfeigenen. Dat was geen racisme maar sociale ordening. Op vele plaatsen was de samenleving wel multiraciaal. De monotheïstische godsdiensten hadden soms als neveneffect een snelle bloei van diverse vormen van systematische en sociaal „verantwoorde“ rassenhaat het gevolg. De rabbijnse filosofie beschouwde meestal de andere rassen als wezens zonder ziel die geen aanspraak konden maken op respect en bij de ontdekking van de nieuwe wereld hebben kristelijke theologen zich ernstig afgevraagd (al waren er ook andere motieven) of de autochtonen een ziel hadden. Uiteindelijk werd gekozen voor evangelisering, wat volkerenmoord niet uitsloot. De Islam was oorspronkelijk eerder tolerant. De kristenen hebben het weliswaar nogal grondig verkorven door de kruistochten die feitelijk strooptochten waren. Op sommige plaatsen is de godsdienstige onverdraagzaamheid in de islamwereld nu opnieuw hoog opgeleaid gedragen door politieke en nationalistische beweegredenen. In normale omstandigheden is de Islam wel wervend doch niet intolerant. Het fundamentalisme is nationalistisch van inspiratie.

De multiraciale samenlevingen

Gewoonlijk is het begonnen met regelrechte volkerenmoord, slavernij of zware onderdrukking om economische redenen

soms in een religieuze vorm gegoten. Verzoening of integratie werd onmogelijk gemaakt of gedurende eeuwen afgeremd. Van de Indianen zijn in Noord-Amerika te weinig overlevenden opdat zij nog enige invloed van betekenis zouden kunnen uitoefenen. Tegen de zwarte Amerikanen werd de rassenhaat door de secessieoorlog levendig gehouden. De racistische organisaties konden daar zoals elders vooral de verarmde blanken aanspreken. Het is eigenlijk slechts sedert wereldoorlog II dat de Noordamerikaanse samenleving de aanwezigheid van zwarten begint te verteren en vice-versa. In Zuid-Amerika wordt er formeel niet meer aan discriminatie gedaan doch de afstammelingen van de Spaanse en Portugese overheersers maken nog steeds „de dienst uit“ (eigenlijk een sinister eufemisme). De moeilijkheden waren bij de onafhankelijkheid vergelijkbaar met die van andere vroegere koloniale gebieden. Alleen is het aandeel van de blanke bevolkingsgroep groter en tot voor kort was er slechts één belangrijke godsdienst. De Latino-Amerikanen zullen misschien iets gemakkelijker de gevolgen van de rassendiscriminatie te boven komen. Uiteindelijk is alleen een volwassen beschaving waar de menselijke solidariteit volgroeid is, bestand tegen raciale ontsporingen. Ook dan is vreemdelingenhaat op nationalistische basis nooit volledig uit te sluiten, doch dit is een ander probleem. Hoe moeizaam de integratie van geïmporteerde etnisch verschillende bevolkingsgroepen ook is, er bestaat geen andere weg. Men kan de Afro-Amerikanen na eeuwen niet meer wegsturen uit Amerika of de blanke Zuid-Afrikanen naar Europa deporteren.

De Fransen waren in Algerije met één miljoen en velen zijn tijdens en na de onafhankelijkheidsoorlog naar het moederland teruggekeerd. Toch zijn ook vele Fransen in Afrika gebleven en er zijn geen noemenswaardige rassenproblemen tot nog toe.

West-Europa

Wij kunnen de Noordafrikanen nu ook niet meer terugsturen. Zelfs onmenselijke en overgesimplificeerde oplossingen in de trend van de Endlösung door de nazis bedacht hebben het nooit kunnen waarmaken. Afgezien van de letterlijk onmenselijke gevolgen die nog lang littekens voor onze beschaving zullen betekenen heeft „technisch“ gezien het systeem niet gewerkt. Bij ons kwam de vermeende Jood voor deportatie in aanmerking indien hij minstens drie joodse grootouders had. Het gevolg was dat de helft van de Joden werd gerust gelaten. Zij hebben wel hun identiteit verzwegen en zijn achteraf blijven zwijgen om niet opnieuw aan het risico van racisme te worden blootgesteld. Er is wel een zionistische golf op gang gekomen met jongere mensen doch in 't algemeen integreren de Joden zich uitstekend in de Europese en Noordamerikaanse maatschappij.

Het identificeren van de Marokkanen en Turken die voor deportatie naar hun zogenaamd land van oorsprong in aanmerking zouden komen is een even onmogelijke klus. De rechtse extremisten waarvan de literatuur een vanzelfsprekende overeenstemming vertoont met de eerste nazistische theorieën over het terugsturen van de Joden naar hun thuisland Palestina, wensen nu misschien niet echt zo ver te gaan. Het gevaar schuilt in de op gang gebrachte ideeën die een terugschroeven van alle beschavingsnormen op gang zou kunnen brengen.

De Turken en Marokkanen zijn niet zo'n belangrijke bevolkingsgroepen dat zij de samenlevingsnormen blijvend zouden kunnen verstoren. Nieuwe immigranten worden sedert jaren gewaard en de tweede generatie heeft ook niet het groot aantal kinderen waarvoor men aanvankelijk vreesde. Vele ouderen genieten trouwens van het pensioenstelsel en de kinderen zijn niet langer de enige sociale verzekering. Dat de Islamieten nog aan hun gods-

dienst vasthouden ook indien hun levenswijze snel verwestert is begrijpelijk omdat zij worden geconfronteerd met een veel lossere religieuze beleving. Onze eng-geestige samenleving (vol wederzijds onbegrip voor andere levensbeschouwingen) van voor een halve eeuw zou hen minder hebben verontrust. Dat de jonge immigranten en afstammelingen van immigranten zich snel willen aanpassen staat buiten kijf. Het gebeurt natuurlijk nog dat de Antwerpse ombudsman moeilijk contact krijgt met immigranten die menen dat God wel zal zorgen voor de oplossing van hun probleem.

De Vlamingen van mijn generatie hebben in hun jeugd ook met de kristelijke plattelandsbevolking dergelijke geslotenheid ervaren. Daar blijft niet veel van over en ik laat in het midden of dit goed is. Ik stel wel vast dat nu reeds in het dagelijks leven Islamatische ouders het niet meer pikken dat de godsdienstleraar hun kinderen slaat, geen enkele Europese taal spreekt en het respect van onze wetten aan de laars lapt. Het wordt hoog tijd om de inhoud van het begrip „godsdienstvrijheid“ te evalueren. Het mag alleszins niet de vrijheid zijn van de imams om hun gelovigen tot gehoorzaamheid te dwingen. De belangen van de fundamentalisten lopen hier mooi parallel met die van de racisten die willen beletten dat de „onoverbrugbare kloof“ zou worden overbrugd. De kristenen hebben vierhonderd jaar nodig gehad om het recht te verwerven zich kritisch te kunnen opstellen tegenover iedere vorm van gezag (soms dit van kerkvorsten inbegrepen). Dit is een verworvenheid van onze beschaving doch het zou te simpel zijn het zo te stellen dat de islamieten bij ons perfect in staat zijn zelf uit te maken of zij hun samenleving willen democratiseren. Ik geloof wel dat zij daar toe in staat zullen zijn indien men ophoudt met de controle over te laten aan bepaalde feodale regeringen die zelf geen zweem van godsdienstvrijheid in hun land gedogen.

De tien punten van het VB

Op het ogenblik dat een goed voorbereide racistische golf de Balkan teistert verschijnt bij ons een brochure waarvan men slechts met afgrijzen kan kennis nemen. De

dubbelzinnigheid die men rustig pervers kan noemen is erop gericht haat te zaaien. Enerzijds verwijt men de regering, die nochtans sedert twintig jaar zeer strenge normen voor de immigratie hanteert, nog niet drastisch genoeg te zijn en anderzijds stelt men maatregelen voor zoals de „begeleide terugkeer“ die gewoon onuitvoerbaar zijn, ook indien men het onmenselijk karakter ervan zou accepteren. Het VB geeft toe dat sedert de jaren zeventig de immigratie aan banden werd gelegd doch vindt dit onvoldoende. Dat de meeste immigranten hier sedert jaren zijn verzwijgt men zorgvuldig, alsook dat de meerderheid nu reeds behoort tot de tweede en derde generatie terwijl de eerste generatie vooral bestaat uit bejaarden. Wie wil men dan eigenlijk begeleid terugsturen? In feite, al zegt men het natuurlijk niet, wil men inspelen op de verwarring die ontstaan is door de aanwezigheid van immigranten (meestal illegalen) van Europese oorsprong zoals Albanen, Roemenen enz... De vluchtelingen uit Oost-Europa en weldra misschien uit de Balkan zijn voor ons een geweldige uitdaging waaraan alleszins een menselijke oplossing dient gegeven doch zij mogen niet als voorwendsel gebruikt worden om de Marokkanen en Turken die hier regelmatig verblijven te treiteren of te bedreigen. De geweldige verwarring is een uiting van intellectuele oneerlijkheid en kan geen basis zijn voor discussie.

Wat moet er gebeuren

Men kan het racisme eigenlijk alleen bestrijden in de geesten, door aan de bevolking uit te leggen wat het racisme eigenlijk beoogt. Zo wordt het duidelijk dat het gestructureerde racisme een regelrechte bedreiging vormt voor iedere beschaving. Spontane vormen van racisme moet men niet overroepen want dan bereikt men een averechts effect. Het is wel nodig op sommige delicate momenten aandacht op te brengen voor onzuivere en ondemocratische achterliggende bedoelingen. Het is gewoon een kwestie van elementair fatsoen iedere manipulatie direct aan te wijzen en bij de publieke opinie geen twijfel te laten bestaan.

Victor Stuyck

Beroep: ex President

Gewozen President Jimmy Carter, die in januari 1981 door Reagan uit het Witte Huis werd gezet, heeft zich zelf op 68 jarige leeftijd een nieuwe taak toegemeten. Zich beschouwend als de vertegenwoordiger van het „wereldgeweten“ trekt hij - in een Boeing die hem door „vrienden“ werd geschonken - de aarde rond om het goede woord te verkondigen. Zo gaat hij in Afrika prediken voor de „groene revolutie“ en het Westers democratisch model en dringt zich op als bemiddelaar in geschillen in Libanon, Haïti, Ethiopië enz. en als woordvoerder van het programma „Global 2000“, van wat hij zelf noemt „the impossible negotiations network“. „Global 2000“ werd geboren uit een ontmoeting tussen drie personen: de steenrijke Japanse industrieel Rajachi Sasakawa, de Vredesnobelprijs 1970 Norman Borlang en Jimmy Carter zelf. Achter dit alles staat het Carter Fonds dat in 1982 in Atlanta (Georgië) werd opgericht. Deze niet gouvernementele organisatie kan rekenen - en hier dringen zich wel enkele vragen op - op bijdrage van sponsers van 1000 dollar, enkele, maar in hoofdzaak op „giften“ van 500.000 dollar. Onder de sponsers vindt men de namen van Coca Cola, het Fonds Delta Airlines, het Fonds van Japan Shipbuilding Industrie, de Koning van Saoedi Arabië, American Express, Rockefeller, de bedrijven A.T. & T., General Motors, I.B.M., de banken Citizens Trust, First National, het Komitee van de Amerikaanse Joden en meer dan honderd rijke Amerikanen.

Zo wist het Carter Fonds in de voorbije tien jaar 150 miljoen dollar samen te brengen en beschikt het over een budget van 17,5 miljoen dollar.

En daar wringt wel de schoen. Het is niet van hogergenoemde sponsers dat men een grondige wijziging van de structuren, die aan de basis liggen van het aanzienlijk bestaande onrecht, moet gaan zoeken. Het Carter Fonds is misschien wel een niet gouvernementele organisatie maar het is een konstruktie van het heersende rijke establishment. De jaarlijkse toegekende prijs van 100.000 dollar aan de „helden van de mensenrechten“ kunnen hieraan niet veranderen.

Maar Jimmy Carter, de predikant, hoopt zoals de kasteelheer uit de middeleeuwen met zijn almoezen, een plaats in het paradijs te kopen. Hieraan hebben de volkeren die het slachtoffer zijn van uitbuiting en onrecht echter geen boodschap (ads).

Uranium en andere radioactieve mineralen moeten onder de grond blijven

In Salzburg had van 13 tot 19 september het eerste wereldkongres plaats dat de gevolgen van de uraniumindustrie op de onmiddellijk betrokken bevolking in het openbaar bracht. Een verslag.

Meer dan 500 deelnemers uit verschillende landen en behorende tot nog veel meer verschillende naties werden gedurende een ganse week ondergedompeld in een haast ononderbroken stroom van voordrachten en workshops - wetenschappelijk onderbouwd en goed gedocumenteerd - aangevuld door een indrukwekkende stroom van meer dan 130 rechtstreekse getuigenissen van uit de verste uithoeken van de wereld... om nooit meer te vergeten!

Ze kwamen onder meer uit Hiroshima, uit Oost-Europa, uit de VS, Zuid-Amerika, Groenland, Australië, Tahiti...

Onvoorstelbaar wat mensen en volkeren reeds hebben geleden voor onze „veiligheid” en „voortgang”!

Overal ter wereld waar de uraniumindustrie actief is vinden wij hetzelfde schema terug. Uranium wordt gevonden en ontgonnen, verwerkt en vervoerd, getest en gebruikt en tenslotte wordt de afval gedumpt in streken die bewoond worden door oorspronkelijke, inheemse volkeren (z.g. Minority People) zoals Indianen, Aborigines, Tibetanen, Micronesiërs, Eskimo's... Steeds gaat het om mensen met weinig economische mogelijkheden, wiens kulturele, land-, woon- en mensenrechten worden miskend. Ze zijn konstant blootgesteld aan onderdrukking, verdrijving, genocide (cf. laatste A.I. rapport).

De uraniumindustrie (meestal grote multinationale bedrijven uit de V.S., Duitsland, Zwitserland, Frankrijk, Japan, of onder rechtstreekse staatscontrole: China, G.O.S., vroeger D.D.R. ...) in samenwerking met de nationale staten en vaak met de hulp van internationale organisaties (I.M.F., Wereldbank) schendt voortdurend overeenkomsten en verdragen. Ze drijft mensen uit hun woongebieden, vernietigt kulturele en religieuze plaatsen. Ze geeft geen of valse informatie over de gevaren en winsten die deze activiteiten meebrengen. De uraniumbazen weigeren tegemoet te komen voor de schade aan de gezondheid van de bevolking en aan hun

woon- en leefmilieu. Evenmin voor de schade veroorzaakt door sociale en economische destabilisatie. Deze sektor is steeds omgeven met militair geheim en militaire repressie, vaak in de brutaalste vorm (cf. V.S., China, Tahiti (Frankrijk) ...). De uraniumindustrie bevindt zich overal in een monopoliepositie met wijdvertakte politieke- en mediainvloed zodat informatie konstant wordt gemanipuleerd en alternatieve initiatieven geen kans krijgen. De eigen winsten worden steeds groter en de onkosten worden op de gemeenschap afgewenteld (belastingen, energie aan woekerprijzen ...).

Dit kongres was vooral belangrijk omdat - dit in tegenstelling tot vele louter technische congressen die een onderonsje blijven tussen wetenschappers en experts - hier tientallen en tientallen „gewone mensen” (mannen en vrouwen, moeders, kinderen en „basiswerkers” ...) hun eenvoudige maar vaak ontroerende getuigenissen konden brengen en dat voor het eerst hun leed werd gehoord op een wereldforum. Hierdoor is een grote solidariteit tussen al die zg. „kleine”, bedreigde volkeren ontstaan die nu zeer goed weten dat hun probleem niet alleenstaand is. Uit deze contacten zal ongetwijfeld een wereldwijd verdedigingsforum ontstaan - de basis voor een verenigde naties der volkeren werd hier gelegd - om een dam op te werpen tegen de misdadige activiteiten van de machtige atoommafia.

De rijke kulturele verscheidenheid en de religieuze verbondenheid met de natuur die deze volkeren nog diep in zich dragen kan een alternatief vormen voor de armoede en hopeloosheid waar steeds een groter aantal „beschaafde” mensen naar toe afglijdt.

Ook al was de weerklank in de internationale mediawereld maar gering, toch is er met de „Plechtige Verklaring van Salzburg” een mijlpaal gezet in de ontwikkelingsgeschiedenis van de mens. Enkele hoofdlijnen uit deze verklaring.

1. Algemene Principes

1. De natuur in al zijn rijkdom en verscheidenheid is de bron van alle leven.
2. Elk volk en elk individu heeft fundamenteel recht op een veilige en gezonde omgeving en ook de plicht om deze natuurlijke wereld gaaf te bewaren.
3. Elke generatie draagt de verantwoordelijkheid het erfgoed voor de komende generaties van alle levende wezens te beschermen.

2. In verband met de nucleaire ontwikkeling

A. Ontginning en opwerking

4. Het ontginnen en afwerken van uranium en andere radioactieve elementen veroorzaakt besmetting en ont-aarding van ganse ecosystemen.
5. Radioactief en chemisch afval en bijprodukten worden door oppervlaken en grondwater alsook door de wind verder verspreid.
6. Inwoners van deze besmette gebieden lopen een groter risico voor hun gezondheid op korte of lange termijn en zijn blootgesteld aan genetische afwijkingen tengevolge van radioactieve bestraling. Vooral mijnwerkers in de uraniummijnen krijgen onverantwoord hoge stralingsdosisen.

B. Militair gebruik

7. Sedert het begin van de testen voor atoomwapens is dit de oorzaak van verhoogde radioactieve neerslag, van besmetting van land en zee, van verplichte volksverhuizingen, kulturele afbraak en een ganse reeks van medische aandoeningen voornamelijk van verschillende kankers, bloedziekten en erfelijke afwijkingen.
8. De ontwikkeling van atoomwapens brengt het ontstaan van een zeer grote hoeveelheid plutonium met zich mee.

Plutonium is de meest giftige stof die er bestaat en blijft voor honderdduizenden jaren actief in de natuur.

C. Kerncentrales

9. Kerncentrales produceren radioactiviteit en betekenen aldus onvermijdelijk onverantwoorde risico's: tijdens het transport, diefstal van radioactieve elementen, ongevallen die grote gebieden besmetten en de catastrofale gevolgen van een reaktorkern-„meltdown“.
10. Geen enkele kerncentrale is tot nog toe volledig en veilig buiten werking gesteld. De volledige kostenberekening op ecologisch en economisch gebied blijft nog steeds onmogelijk.

D. Kernafval

11. Geen enkele volledig veilige methode voor het opslaan of vernietigen van splijtstofmateriaal is tot op heden gevonden. De enig geboden oplossing is het tijdelijk opbergen of dumpen in zee wat het onvermijdelijk risico van een dodelijke besmetting blijft behouden. Het probleem wordt eenvoudigweg naar volgende generaties doorgeschoven.
12. Storten gebeurt meestal op grondgebied van inheemse volkeren, arme ontwikkelingslanden of gemeenschappelijk bezit dat de mensheid (b.v. de oceanen) gebruikt, wat een grote internationale onrechtvaardigheid is.

3. Inheemse volkeren

13. Grote hoeveelheden van 's werelds uraniumreserves zijn gelegen en werden ontgonnen op grondgebied van inheemse volkeren. Deze gebieden werden ook vaak uitgekozen voor testen van kernwapens of het storten van radioactief afval. Volledig in overtreding met hun recht op zelfbeschikking worden deze volkeren slachtoffer van gebiedsroof, uitdrijvingen, directe radioactieve blootstelling en de schending van hun heilige plaatsen.
14. De gebiedsroof en de vernietiging van het ecosysteem door de nucleaire industrie verstoort de sociale orde, alsmede de materiële, kulturele en spirituele peilers waarop het overleven van deze volkeren berust.
15. Om zichzelf te kunnen verdedigen tegen fysische en kulturele genocide als

gevolg van de ontwikkeling van de kernindustrie, moeten inheemse volkeren hun recht volledig vrij kunnen uitoefenen om alles wat met hun land en hun samenwerking te maken heeft zelf te bepalen en te controleren.

4. Economische Politiek

16. De prijs die voor de nucleaire energie betaald wordt weerspiegelt hoegenaamd niet de kosten die gemaakt worden door de aantasting van de biosfeer en de onberekenbare risico's voor de huidige en komende generaties.
17. Regeringen, gemeenten, organisaties maar ook iedereen individueel heeft de plicht ervoor te zorgen dat energie op een zuivere, veilige en efficiënte manier geproduceerd en verbruikt wordt. Het verkeerd en verspild omgaan met energie is in strijd met het globale ecologische evenwicht.
18. De visie van onbegrensde economische groei is bedrieglijk en betekent een ernstige bedreiging voor de komende generaties.
19. De bestaande wereldpolitiek houdt onrechtvaardige economische ongelijkheden in stand waardoor ontwikkelingslanden gedwongen worden activiteiten te aanvaarden die hun leefmilieu vernietigen zoals uraniumontginning, opwerking of dumping van radioactief of chemisch afval. Het onderzoek naar en het gebruik van veilige en efficiënte energietechnieken (zoals zonne- of windenergie) is van essentieel belang voor het verschaffen van gezonde en betaalbare energie in ontwikkelingslanden.
20. Het „Precautionary Principle“ - voorzorgsprincipe - zoals het door de internationale gemeenschap wordt erkend, stelt dat de veiligheid van risicorijke activiteiten eerst moet worden verzekerd vooraleer deze activiteiten mogen worden begonnen. In het geval van de ontwikkeling van de nucleaire keten zou de enige juiste toepassing van dit principe betekenen dat uranium en de andere radioactieve mineralen ongestoord in hun natuurlijke omgeving blijven: onder de grond.

5. Aanbevelingen

De World Uranium Hearing roept de rege-

ringen en de internationale organisaties, de gemeenten en iedereen individueel op om:

1. Het fundamenteel recht op zelfbeschikking van de inheemse volkeren te erkennen en te respecteren. Dit betekent tevens hun volle recht om zonder enige inmenging van buitenaf, alles zelf te bepalen en te controleren wat te maken heeft met het nucleaire proces dat hun grondgebied of hun gemeenschap aanbelangt.
2. Eerlijke vergoedingen te voorzien voor volkeren, gemeenschappen en individuele personen die het slachtoffer geworden zijn van ontginning van radioactieve mineralen, het testen of gebruik van atoomwapens, ongevallen van de kernindustrie en het storten van radioactief afval. Tevens moet elke mogelijke inspanning geleverd worden om risico's en schade die veroorzaakt werden/worden door het gebruik van radioactieve stoffen te beperken.
3. De bestaande economische politiek grondig te wijzigen om het ecologisch evenwicht te behouden. De ontwikkeling van energie moet worden omgeschakeld naar zuivere, veilige en hernieuwbare energiebronnen.
4. Technische en zonnodig financiële hulp te bieden aan landen die van nucleaire energie afhankelijk zijn om te schakelen naar alternatieve energiebronnen.
5. Ervoor te zorgen dat elke economische analyse van de nucleaire keten volledig de ecologische, medische en sociale kost inkaalkuleert.
6. Uitgebreide informatie verschaffen over de gevaren van radioactieve elementen in elke fase van de nucleaire keten.
7. Uitwerken van nationale en internationale standaardstrategieën om niet langer radioactieve stoffen uit te baten of te gebruiken, om de bestaande radioactieve producten van de nucleaire keten op de veiligste mogelijke manier op te slaan wat de kosten daarvoor ook mogen zijn.
8. Onmiddellijk de productie en het testen van kernwapens te stoppen en het proces van de wereldwijde kernontwapening verder te zetten tot zijn volledige voltooiing.

Mich Van Opstal

LAOS: door iedereen vergeten?

Landen in Viëntiane, de hoofdstad van Laos, is een evenement: in verhouding tot het eerdere provinciale luchthaventje, staat er ontzettend veel volk te kijken. Nieuwsgierig houden de Laotianen in de gaten wie er zoal hun land met een bezoek vereert: terugkerende vluchtelingen, zakenlui, ontwikkelingswerkers, een handjevol toeristen ... Want sinds kort zijn de grenzen weer opgezet, schoorvoetend weliswaar. En Laos wordt langzaam uit de vergeethoek gehaald...

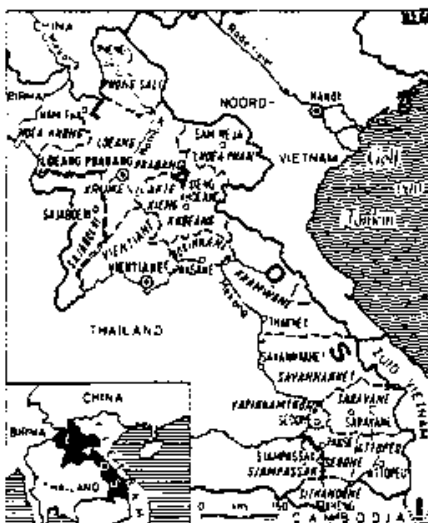
Wie wéét er überhaupt nog iets over Laos? Misschien dat het landje iets te maken had met de Viëtnam-oorlog? Dat de Pathet-Lao een guerrilla uitvocht tegen het Laotiaanse koninkrijk, geruggesteund door Noord-Viëtnam? Dat datzelfde Noord-Viëtnam via Laotiaans grondgebied de bevrijdingsstrijd in Zuid-Viëtnam van wapens en manschappen voorzag via het roemruchte Ho Chi Minh-pad? Dat Laos daarvoor in ruil door het Amerikaanse leger werd platgebombardeerd en ontbladerd?

Toen de Pathet-Lao dan in 1975 de macht overnam, en daarop hechte vriendschapsbanden sloot met het ondertussen verenigde Viëtnam en de oostbloklanden, werd het opnieuw stil rond dit landje: de westerse, kapitalistische wereld kwam er niet meer in.

De beginjaren van de Democratische Volksrepubliek Laos waren hard. Door het wegvallen van de massale Amerikaanse steun aan het vroegere regime, viel de economie aan diggelen. Dit veroorzaakte een exodus van al wie op een of andere manier aan dat vroegere regime verbonden was. Wie toch bleef diende „heropgevoed“ te worden. Ondertussen werd gewerkt aan een kommunistische samenleving met de gebruikelijke ingrediënten: nationalisatie van de belangrijkste industrietakken, van de grond, van de buitenlandse handel, van de banken; het opzetten van massaorganisaties; het inrichten van een planekonomie en kollektivering van de landbouw, het uitbreiden van het gezondheids- en onderwijsnet, ... Erg vergelijkbaar met wat er in Viëtnam gebeurde. Ondanks de moeilijkheden uit de beginjaren (inefficiëntie, schaarste, grenssluitingen door Thailand, ...) was het nieuwe regime, geleid door de Laotiaanse Revolutionaire Volkspartij, in staat het land vlug te stabiliseren. Vanaf 1979 werden de teugels gevierd en koos Laos voor een meer pragmatische aanpak. Daar had-

den ze trouwens alle redenen voor.

Laos, een enclave tussen verschillende machtige buurlanden (Viëtnam, Thailand, China), en ervan afhankelijk voor de aan- en afvoer van goederen, en voor zijn veiligheid, trachtte op goede voet te staan met elk van hen. Hoe moeilijk dat ook leek als trouwe bondgenoot van Hanoi, werden de betrekkingen met Thailand en met China genormaliseerd. Want dertig jaar oorlog was meer dan genoeg geweest.

Tevens kwamen ze tot een verzoening met het verleden en „oude“ ambtenaren waren opnieuw welkom in het staatsapparaat. Weinig vluchtelingen gingen echter op de invitatie in, en nu nog leven een 55.000 Laotianen in kampen in Thailand. De ferventie waarmee in de beginjaren landbouwkoöperaties werden opgezet als middel om van Laos een moderne, zelfvoorzienende landbouwstaat te maken, liet men al vlug varen. Het werkte namelijk niet zoals verwacht; de Laotianen zijn de eersten om dit toe te geven. En geleidelijk aan werd er meer ruimte gecreëerd voor privé-initiatief. Ook werden de lonen een weinig opgetrokken, de inflatie en de zwarte markt aangepakt, en de bevoorra-

ding van Viëntiane met Thaise produkten verliep gesmeerd, ondanks de zeer lage koopkracht van de Laotiaanse bevolking. Vandaag, een vluchtige blik op de ochtendmarkt in Viëntiane verraadt dit, zou men zich in een Thais provinciestadje kunnen wanen. Maar daar houdt de vergelijking dan ook op: Laos is nog steeds één van de armste landen op de wereldbol. Met slechts een dikke 4 miljoen inwoners op een oppervlakte half zo groot als Frankrijk, is Laos dun bevolkt in tegenstelling tot de buurlanden. Twee derden van de bevolking woont in de vlaktes langs de Mekong rivier. De bergen, 80 % van het grondgebied, zijn bewoond door bergvolkeren; meer dan 60 verschillende etnien zijn geregistreerd. Na een dag of drie reizen over hobbelige pistes, en dan nog eittelijke dagen te voet of per prauw verder, als het niet regent wel te verstaan, dáár leven ze: kleurrijk, exotisch, authentiek, en voor de wereldreizigers op zoek naar onaangestaste kulturen: het neusje van de zalm. De moderne wereld ging aan hen voorbij.

De Fransen zagen in het begin van de eeuw Laos enkel als een buffer tegen Siam en als een doorvoeroute naar China. Veel „ontwikkeling“ heeft het de Laotianen niet opgebracht. Nadien kreeg Laos dertig jaar oorlog over zich heen, waarin de bergvolkeren actief betrokken waren als verzetsstrijders in de Pathet-Lao. En op de keper beschouwd heeft dit hen slechts windeieren opgeleverd. Ondanks de welgemeende pogingen van het nieuwste regime het land ontwikkeling te brengen, leven de bergbewoners nog steeds zoals 100 jaar geleden. D.w.z. met wat ze voor zichzelf kunnen produceren: wat rijst en mais op slash-and-burn velden, aangevuld met wat ruilhandel, de pluk en de jacht. In dit quasi autarchisch model zijn ze overgeleverd aan de grillen van de natuur. Dit is de keerzijde van de exotische medaille: primitieve en onhygiënische levensomstandigheden, onwetend-

heid en analfabetisme, grote kindersterfte (tot 300/1.000)...

De Laotianen uit de vlakte gaat het iets beter af. Met de magere middelen die het regime tot haar beschikking had, waren ze in staat het onderwijsnet uit te breiden. Maar zoals meestal in „straatarme“ landen, is het absentisme op de scholen zeer groot: kinderen worden op jonge leeftijd ingeschakeld in de landbouw en huishoudelijke activiteiten. Slechts 13 % van de kinderen haalt de middelbare school, slechts 35 vrouwen op 100 kunnen lezen en schrijven, bij mannen zijn er dat 65.

Ook in de gezondheidssector werd er een bescheiden vooruitgang geboekt: een dalend kindersterftecijfer, vaccinatiecampagnes, gemakkelijkere toegang tot de dienstverlening. Maar er is een nijpend tekort aan middelen: geld, geschoold personeel, geneesmiddelen, aangepaste infrastructuur, ... Omwille van de zeer lage lonen (30USD per maand) laat ook de motivatie van het personeel te wensen over.

85 % van de bevoiking leeft van de landbouw: veeteelt, bosbouw en vooral: rijst. Het moessonklimaat leent zich uitstekend voor dit basisvoedsel. Het wordt geproduceerd op kleine lapjes grond, in theorie staats eigendom maar met verregaande gebruiksrechten voor de boeren (aan grond toch geen gebrek; ieder krijgt zoveel als hij kan bewerken), met schaarse middelen; een ossespan, een ploeg en zeer veel vrouwenarbeid! Meststoffen, verbeterd zaaigoed of pesticiden zijn peperduur, en wie zich aan leningen waagt is vaak niet bij machte op tijd en stond terug te betalen. De onregelmatige regenval brengt jaarlijks talloze boeren in moeilijkheden. Irrigatie kan een oplossing bieden, maar slechts 2 % van de landbouwoppervlakte wordt momenteel door een irrigatiesysteem bediend. Uitbreiding is een topprioriteit voor het ministerie van landbouw, maar ook hier ontbreken de nodige middelen.

Ook al slagen de boeren van de vlakte er globaal genomen in om voldoende voedsel te produceren, het land is nauwelijks zelfvoorzienend en de economische

toestand is zeer labiel. Met een jaarlijks inkomen van 180 USD per inwoner, staat Laos onderaan de wereldranglijst. Industrie is goed voor slechts 40 % van het BNP. Fabrieken werken vaak onder hun capaciteit door gebrek aan grondstoffen, wisselstukken en management. Verbruiksgoederen moeten grotendeels ingevoerd worden, vooral vanuit Thailand. De export van vooral hout en elektriciteit kunnen de kosten niet dekken en Laos zit daarom met een negatieve handelsbalans van 170 miljoen dollar. Door het verbod op verdere exploitatie van tropisch hardhout, zit een meer evenwichtiger handelsbalans er zeker niet meer in.

Vanaf 1985 ondernam Laos een economisch hervormingsprogramma waarbij staatsbedrijven veel zelfstandiger konden gaan optreden. Het programma ging later een nog meer liberalistische weg op: privatisering van staatsbedrijven, vrije markteconomie, afschaffing van de subsidiepolitiek, hervorming van het belastingsstelsel en de staatsbudgettering, aantrekken van buitenlandse investeerders, enz. Dit werd ingegeven door, enerzijds de economische hervormingen die doorgevoerd werden in het oostblok. Als de lokomotief van richting veranderd, volgen de wagons; zo verklaarde een Laotiaans ambtenaar.

Anderzijds deden een aantal regionale en internationale ontwikkelingsinstellingen toezeggingen het programma te financieren. Door het wegvallen van de Sovietsteun vooral, kwam dit aanbod wel heel erg gelegen.

De hervormers hebben een aantal successen geboekt. Zo werd de inflatie gestabiliseerd en de productie ging de hoogte in. Het BNP steeg gemiddeld met 7,7 % de laatste drie jaren dankzij de vooruitgang in de bouw- en de textielsector.

Anderzijds zijn er een aantal nefaste zij-effecten: de meerproductie komt slechts ten goede aan een beperkte groep mensen, en de dominantie van de Thai in het zakenleven valt niet meer weg te cijferen. We maken een echte economische invasie vanuit Thailand mee. De autoriteiten zijn hierover wel degelijk bezorgd; ze zoeken zoveel mogelijk aanknopingspunten met de Chinese, Europese en Amerikaanse markten. Ook trachten ze de boeren te wapenen zich te handhaven in deze nieuwe economische context: aangepaste landbouwmethoden met groenbemesters, natuurlijke pesticiden, kleine kredietverlening, kleinschalige landbouwprojecten enz. moeten hen onafhankelijk maken van dure geïmporteerde landbouwinputs. Het is een vuistregel op het landbouwministerie.

De autoriteiten maken zich trouwens ook nog zorgen om andere zaken. Ze vrezen namelijk dat, via de nieuw gebouwde brug over de Mekong die Thailand met Laos verbindt, ook alle uitwassen van de Thaise cultuur zullen binnendringen: prostitutie, aids, criminaliteit. En daar is wellicht geen kruut tegen gewassen. Wellicht ook niet de sterke greep die de partij blijft behouden op het politieke forum. Voorlopig is er geen ruimte voor politieke ontspanning, of zoals ze het zelf zeggen: perestroika zonder glasnost.

Maar toch is Laos een land dat verbaast; met bescheidenheid en bedachtzaamheid doen ze eerlijke pogingen de scherpe kantjes van een onontkoombare economische evolutie af te ronden en hun eigen identiteit te bewaren. Iets wat best wat meer internationale aandacht en steun verdient.

Hilde Van Regenmortel - 9 oktober 1992

Volkerenmoord te Sirnak in Koerdistan

Sirnak (Chirnak) is een kleine stad met 35.000 inwoners. Wanneer men daar de 15.000 militairen bijtelt die in de kazernes gelegerd zijn en de inwoners van de omliggende dorpen, dan komt men ongeveer aan 50.000 inwoners. Dus een Turkse soldaat voor twee Koerden.

De strategische ligging van Sirnak

Sirnak bevindt zich in een zeer strategisch gebied aan de flank van de Taurusberg, op 15 km van de Iraaks-Syrische grens. Daar de stad gelegen is rond het kruispunt van drie hoofdwegen, die leiden naar Siirt, Cizre (Dijzre) en Hakkari is er steeds militaire controle aanwezig. De beroemde kazerne „Kasrikbogaz“ bevindt zich in de vallei ten zuiden van de stad. Er zijn 1.500 manschappen gelegerd.

Na de militaire staatsgreep van 12 september 1980 werd over gans Turks Koerdistan een staat van Beleg afgekondigd. Sirnak is compleet omsingeld door tanks en pantserwagens, waarvan de kanonslopen in de richting van de stad zijn gedraaid. Het is dus onmogelijk om de stad binnen te komen of te verlaten zonder een strikte controle. Desondanks is het mogelijk om vanaf de berg raketten te lanceren.

Verloop van de gebeurtenissen

Op 18.08.92 lanceerden militanten van de P.K.K. (Partij van Koerdische Arbeiders) raketten, vertrekkende vanaf de berg, richting kazerne en het veiligheidscentrum van Sirnak. Hierdoor werden 4 soldaten en 2 politieagenten gedood. De P.K.K.-militanten trokken zich hierna onmiddellijk terug. Niemand van hen werd gearresteerd of raakte gewond.

Onmiddellijk hierop volgend, gaf generaal Mete SAYAR, de C.O. van de kazerne het bevel om de stad te bombarderen, zonder de gouverneur van de provincie, Dr. Mustafa MALAY en de baas van de veiligheidsdienst Dhr. Necati ALTINTAS, te consulteren.

De tanks openden het vuur en de pantserwagens reden al vurend de stad binnen. Er werd veel schade aangericht aan wo-

ningen en winkels. Vervolgens hebben de soldaten de winkels geplunderd en in brand gestoken. Deze operatie heeft maar liefst 48 uur geduurd! Er kwam geen enkele tegenaanval, noch van de P.K.K., noch van de burgerbevolking. De Turkse regering daarentegen blijft bedrieglijk rondstrooien via de media, dat 1.500 militanten van de P.K.K. de stad Sirnak zijn binnengevallen en dat zij daardoor in strijd zijn gekomen met het Turks leger.

De dag daarna 19.08.92 heeft de luchtmacht 5 dorpen rond Sirnak gebombardeerd met name ZURAVA, NEREKH, HECHTAN, BEGURZAN en MILLI. Zij werden volledig verwoest! De inwoners van de dorpen BERYAN, KIRUN, TOPTEPE, CHILERUT, SEREDEHLE, CHILYAN en BILMAT zijn op de vlucht geslagen, hun dorpen leeg achterlatend, uit angst om het zelfde lot te ondergaan.

Diezelfde dag vlogen de super-gouverneur van Diyarbakir, die verantwoordelijk is voor de staat van beleg voor heel Turks Koerdistan, en de minister van Binnelandse Zaken, Dhr. Ismet SEZGIN per helikopter naar Sirnak. Toen zij in de kazerne aankwamen troffen zij slechts drie personen aan: de commandant van de kazerne, de gouverneur van Sirnak en de verantwoordelijke van de veiligheidsdienst!

Na 48 uren van bombardementen hebben de gouverneur van Sirnak en de commandant van de kazerne de bevolking aangemaand om hun schuilplaatsen te verlaten en aangekondigd dat er identiteitscontroles en huiszoekingen zouden volgen. Wanneer dit werd geweigerd zouden er nieuwe bombardementen volgen! Na deze operatie werden er 1.000 mensen naar de kazerne gevoerd. De bevolking gehoorzaamde aan de bevelen, maar vluchtte onmiddellijk weg na de controle. Zij heeft zich als volgt verspreid:

– 10.000 in de vallei van Dergul, ten zuiden van Sirnak

- 10.000 in Dijzre
- 5.000 in Silopi
- 3.000 in Zakho, in Iraaks Koerdistan
- 1.500 in Siirt en in Van
- 3.000 in Adana, Mersin, Izmir en in Istanbul.

Slechts ongeveer 750 mensen, alle leden van de Tatarlar-familie (collaborateurs met de Turkse Staat) bleven in Sirnak! 7 raketten hebben twee van hun huizen verbrand en twee jongeren verwond.

Wat betreft het aantal slachtoffers, is het nog steeds niet bekend hoeveel er ongeveer zijn, daar het puin nog steeds niet geruimd is. Tot op heden zijn er 30 mensen begraven.

Sirnak is momenteel één grote ruïne. Ondanks dit gegeven, heeft de gouverneur de ambtenaren verplicht om opnieuw te gaan werken! De meerderheid van de ambtenaren heeft dit bevel opgevolgd: overdag gaan zij naar de stad om zich aan te melden, maar 's nachts gaan zij terug naar de vallei van Dergul.

De gouverneur, de commandant van de kazerne en de verantwoordelijke van de veiligheidsdienst begeven zich elke dag naar de vallei van Dergul, om te bevolking terug te roepen onder de belofte van schadeloosheidsstellingen. Maar tot op heden, zijn er slechts weinig mensen teruggekeerd.

Bij het nadere van de winter, riskeren deze mensen hetzelfde lot te ondergaan als de Iraakse Koerden na het einde van de Golfoorlog.

De Turkse autoriteiten laten geen enkele journalist toe in deze regio. Zij laten wel enkele fotografen toe om foto's te maken van vooraf geselecteerde gebieden en dit onder zeer streng toezicht. Geen enkele humanitaire of observatiecommissie kan de gebieden betreden.

Plichten op internationaal vlak

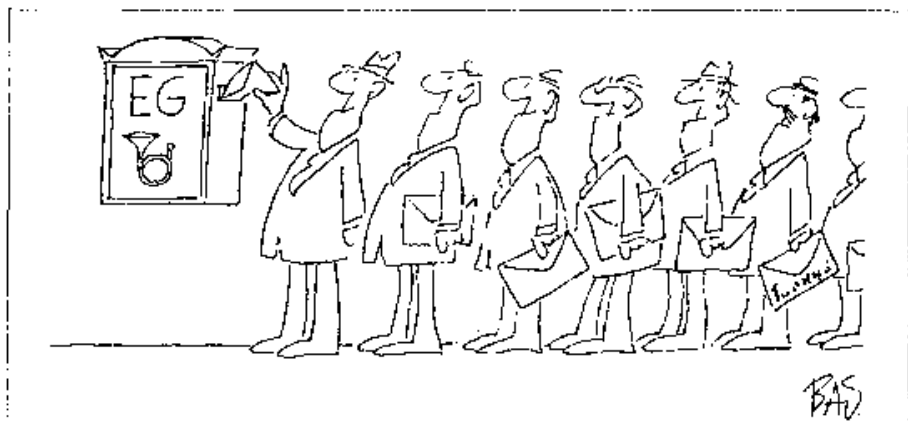
De westerse regeringen en de internationale instellingen, zoals het Europees Parlement de Europese Commissie, de Europese Raad, de K.V.S.E. de Verenigde Naties... vragen we om:

- dringende humanitaire hulp te sturen naar de getroffen bevolking van Sirkak en omliggende dorpen.
- deze barbaarse daad van het leger onmiddellijk te veroordelen en de Turkse regering te dwingen om de slachtoffers opnieuw te huisvesten en hen schadeloos te stellen.
- de Turkse regering te dwingen om zijn politieke verantwoordelijkheden te nemen door het leger, dat de touwtjes ter plaatse in handen heeft, door politieke en economische druk het initiatief uit handen te nemen.
- de Turkse staat niet toelaten tot de E.G., daar zij de fundamentele rechten van het Koerdische volk niet erkent en de democratie in haar land niet eerbiedigt.

De humanitaire organisaties en die van de Rechten van de Mens, onmiddellijk missies ter plaatse te sturen.

Derwich M. FERHO

Bron: Koerdisch Instituut van Brussel.

Frankfurter Allgemeine Zeitung

Aanhoudingen in Ankara

De Turkse regering heeft tientallen nationale en regionale leiders van de Arbeiders en Volkspartij (HEP) doen aanhouden. Voor het Hoger Gerechtshof is eveneens een proces gaande om deze partij, die het recht van de Koerden opeist op een eigen identiteit, te doen verbieden. Onder de aangehouden personen bevinden zich de gewezen president van de HEP, F. Yaza, de adjunct nationaal sekretaris K. Okutan en de voorzitters van de partij te Istantboul, Siirt, Van, Hakkari, Antalya en Kocoren. Een aanhoudingsmandaat werd eveneens uitgevaardigd tegen M. Turhal voorzitter van de HEP in de Koerdische stad Dyarbaker en tegen

de eigenaar van de krant „Yeni Ulke“ die beiden in Oostenrijk verblijven.

Intussen komt een Duits T.V. station bekend te maken dat de tanks die op 18 en 20 augustus Sirkak bombardeerden, waarbij 60 doden vielen, door Duitsland geleverd werden. Het betreft hier vroegere Sovjet tanks uit de gewezen DDR. Na het gebruik van Duitse tanks bij de onderdrukking van een manifestatie waarbij 100 doden vielen voerde de Duitse regering, als gevolg van een hevig protest, een embargo in voor wat het leveren van wapens aan Turkije betreft. Het embargo werd echter begin juni opgeheven... (ads).

Over „Koerden“ en „Koerden“

De Westerse logica, of belangen, leert ons dat de strijd van de Iraakse en Turkse Koerden op een verschillende wijze moet beoordeeld worden. Als de Iraakse Koerden naar de wapens grijpen om tegen Sadam te vechten worden ze toegejuicht. De Westerse wereld stelt zelf vliegtuigen terbeschikking om hun tegen Bagdad te beschermen. Als de Turkse Koerden, ten einde raad, hetzelfde doen om voor hun volk de onmisbare democratische rechten op te eisen dan worden ze, en bloc, veroordeeld. De Westerse regeringen leveren dan zelf wapens aan Turkije en ... zwijgen wanneer het Turkse leger dorpen gaat bombarderen. Ja zelfs als ze dit doet buiten haar grenzen op Iraaks grondge-

bied. Neen we zijn het niet eens met sommige blinde terreurpraktijken die door de PKK zouden worden uitgevoerd. We klagen deze even erg aan als deze die de Turkse militairen uitvoeren. We zijn echter waakzaam. We kennen de rol van de media en de handige desinformatie die om politieke redenen de wereld wordt ingestuurd. De wijze waarop de Iraakse Koerden zich vandaag op sleeptouw laten nemen door de Turkse regering doet eveneens heel wat vragen oprijzen. De Iraakse Koerden komen namelijk een ware „broederstrijd“ te ontketenen. De Iraakse Koerdische leiders Barzani en Talabani komen namelijk 6000 peshmerga's in te zetten om de Turkse Koerden van de PKK

uit hun basissen in Noord Irak, even buiten Turkije, te verdrijven. Als judaspenning kregen ze eind 1991 reeds de toelating om vertegenwoordigers te vestigen in de Turkse hoofdstad Ankara. Beide Iraaks Koerdische leiders kregen dit jaar zelfs Turkse paspoorten om naar de Verenigde Staten en West-Europa te reizen. Intussen pleiten West-Europese politici voor de opname van Turkije in de E.G. waarbij ze de niet eerbiediging van de mensenrechten door Ankara onder tafel vegen. Een reden te meer voor de progressieven om de eerbiediging te eisen van de fundamentele democratische rechten van de Turkse Koerden (ads).

Naarmate men klein of groot is...

Het kleine Joegoslavië (Servië en Montenegro) dat aanspraak maakt op het behoud van de zetel van het vroegere Joegoslavië werd door de Algemene Vergadering uit de Verenigde Naties gezet. Toen de Sovjetunie met zijn 15 Republieken uiteenviel mocht Rusland toch de zetel van de ex-Sovjetunie in de V.N. en de veiligheidsraad blijven bezetten.

Voor de recente Algemene Vergadering van de V.N. hield President Bush een moraliserende toespraak over zijn nieuwe wereldorde. Hij vergat echter te herinneren dat zijn land, de Verenigde Staten, nog een schuld te vereffenen hebben voor achterstallige bijdragen van 700 miljoen dollar. Het kleine Afrikaanse land Niger dat aan de V.N. nog een bedrag verschuldigd is van 379.620 dollar (1846 maal minder dan de V.S.) werd voor dit feit op 15/8 door de Algemene Vergadering zijn stemrecht ontnomen.

Dus naarmate men klein of groot, arm of rijk is ...

Het gaat hier dus duidelijk om een politiek van twee maten en twee gewichten waarbij eens te meer het bewijs geleverd is dat de Verenigde Naties, wil deze instelling geloofwaardig zijn, dringend aan drastische hervormingen toe is. (ads)

Over woorden en daden

Men komt ons steeds vertellen dat de economische eenmaking van Europa hoogstnoodzakelijk is om aan de Amerikaanse en Japanse concurrenten het hoofd te kunnen bieden. Dit zijn woorden want de feiten tonen aan dat de multinationale ondernemingen het over een andere boord gooien.

Het Franse Matra heeft kort geleden een overeenkomst afgesloten met het Canadese Northern Telecom. De Amerikaanse computermaatschappij kreeg een participatie in het Italiaanse Olivetti. De Franse groep Bull opende zijn kapitaal voor het Amerikaanse I.B.M. na vooraf de Japanse Nec in zijn beheerraad opgenomen te hebben. Het Britse I.C.L. liet zich inpalm door de Japanse firma Fujitsu terwijl het Duitse Siemens een samenwerkingsakkoord heeft afgesloten met het Amerikaanse I.B.M. de Amerikaanse multina-

tional Northern Telecom sloot van zijn kant een overeenkomst af met de Duitse bandenfirma Continental. Het ligt dus voor de hand. Men maakt ons lolletjes wijs als men ons komt vertellen dat het Europa van Maastricht moet toelaten het hoofd te bieden aan de Amerikaanse en Japanse concurrenten. Het is toch geen geheim dat multinationals geen vaderland hebben en slechts met hun financiële belangen rekening houden. Waar die ook liggen (ads).

V.S. verscherpt embargo tegen Cuba

De Amerikaanse President Bush heeft op 23 oktober, tijdens een campagne bezoek te Miami, de door het kongres aanvaarde "Wet Torriello" (naam van de auteur en demokraat van New Jersey) publiek ondertekend. Bush tracht op die wijze bij de Cubaanse ballingen nog een paar stemmen te winnen.

Deze wet verscherpt de "Cuban Democracy Act" die reeds dertig jaar tegen Cuba werd ingesteld. Aan deze wet die de buitenlandse vestigen van Amerikaanse bedrijven verbiedt handel te drijven met Cuba worden nu ook sanctie toegevoegd tegen landen die beschuldigd worden met goedkope kredieten en lage invoertaksen Cuba te steunen. De nieuwe wet voorziet bovendien dat schepen, die een Cubaanse haven hebben aangedaan binnen zes maanden niet in V.S. havens mogen aanmeren. Met de nieuwe wet wil de V.S. de zusterorganisaties van Amerikaanse bedrijven absoluut dwingen nog verder economische betrekkingen met Cuba te onderhouden.

Deze handel bedroeg nog zowat 700 miljoen dollar in 1990. Bil Clinton, de democratische presidentskandidaat verklaarde reeds vastbesloten te zijn bij zijn verkiezing deze wet toe te passen. Zo de nieuwe maatregelen door een deel van de een miljoen in Miami verblijvende Cubanen met gejuich wordt onthaald dan staan heel wat landen daar heel sceptisch tegenover. De Europese Gemeenschap acht de "Cuban Democracy Act" in strijd met het internationaal recht gezien hierdoor landen met sancties worden bedreigd terwijl er nergens iets bestaat als een V.N.-embargo tegen Cuba. Voor de democraten komt het er dus op aan de nodige druk uit te oefenen opdat hun regeringen niet door de knieën zouden gaan voor dit nieuw Amerikaans ultimatum maar integendeel hun handel

met Cuba zouden opdrijven. Het succes van het op 24 oktober gehouden colloquium te Brussel, dat door verschillende organisatie o.w. de vzw Vrede werd georganiseerd, is een stap in de goede richting. (ads)

NAVO: snelle interventiemacht

Op 2 oktober installeerde de NAVO opperbevelhebber John Shalikashvili in de Duitse stad Bielefeld de „Navy snelle interventiemacht“. De nieuwe eenheid van de alliantie die bedoeld is om onmiddellijk te kunnen ingrijpen wordt „pour le besoin de la cause“ „Rapid Reaction Force“ genoemd. Eenheden van twaalf van de zestien NAVO lidstaten zullen hierbij troepen leveren. Groot-Brittannië heeft de operationele leiding van dit korps en de leiding van de brigade paracommando's wordt aan België toevertrouwd. Bielefeld is uitgekozen omdat de stad het hoofdkwartier is van de Britse troepen in Duitsland. Voorlopig maken 300 militairen deel uit van dit Korps maar tegen 1995 zal het 70.000 manschappen tellen. Op dat ogenblik zal het overgeplaatst worden naar Rheindahlen nabij Mönchengladbach waar het hoofdkwartier van de noordelijke legergroep van de NAVO is gevestigd. De nieuwe NAVO strategie, die vorig jaar in Rome werd uitgestippeld, is gebaseerd op kleinere mobiele eenheden en heeft een klein kernwapenarsenaal terbeschikking ... Volgens deze strategie zal de „Snelle reaktiemacht“ binnen de 96 uren in spanningsgebieden op NAVO grondgebied kunnen worden ingezet en een voorhoede zou reeds binnen de 24 uur terplaatse kunnen zijn.

De vraag die moet worden gesteld is of het wel dat is wat wordt nagestreefd? Is de uiteindelijke bedoeling niet om interventies uit te voeren in de derde wereld? Want wat komt dit „klein kernwapenarsenaal“ hier doen?

Op een ogenblik dat de woordvoerders van de NAVO lidstaten praten over detentie en ontwapening merkt men dat dezelfde geen inspanningen sparen om het wapenarsenaal en de strategie van de NAVO te moderniseren teneinde de wereld verder te kunnen domineren. Is het echter niet hoog tijd dat, na de ontbinding van het Warschaupakt en het verdwijnen van de „vijand“ in het Oosten ook de NAVO ontbonden wordt?

Waar blijft dank zij de „zo geprezen“ detentie en ontwapening, voor de volkeren van Oost en West, Noord en Zuid het zo noodzakelijk vredesdividend? (ads).

Nobelprijs voor de vrede Rigoberta Menchu

Ze kreeg deze prijs als erkenning voor haar strijd voor de mensenrechten en sociale rechtvaardigheid voor de inheemse volkeren in Guatemala.

"Rigoberta Menchu is een levend symbool van vrede en verzoening over etnische, culturele en sociale scheidingslijnen heen, in haar eigen land, in het Amerikaanse continent, en in de hele wereld", aldus het Noorse Nobel-comité.

"Ik zeg niet dat elke afzonderlijke daad die ze heeft gesteld een vredesuiting betekent", zei comité-woordvoerder de heer Sejersted, "maar ze heeft heel veel bijzonder moeilijke situaties moeten doorstaan, en het is voor ons duidelijk dat haar uiteindelijke doelstelling de vrede is".

Het lijkt er naar dat, 500 jaar na het begin van de kolonisatie door Spanje, het Nobel-comité de strijd van Rigoberta Menchu, als symbool voor de strijd van een volk, wou erkenning geven.

Ze is 33 jaar en leeft al tien jaar in ballingschap in Mexico, na een reeks doodsbeprevingen aan haar adres, en de moord op haar ouders en haar broer.

Over zichzelf schreef ze "In mijn leven heb ik naast de momenten van vreugde vooral ellende gekend, de ellende van mijn volk. Omdat mijn leven een stuk is van het leven van ontelbare doodarme Guatemalteken. Het verhaal van mijn leven is eigenlijk een stuk geschiedenis van mijn volk".

In de sporen van haar vader is ze actieve militante geworden van de boerenvakbond "CUC" (Comité voor Boereneenheid). Haar vader kwam om het leven in de brand van de Spaanse ambassade in januari 1980. Boerenactivisten hadden die namelijk bezet om hun eisen voor een rechtvaardiger systeem kracht bij te zetten. De Guatemalteekse militairen staken de boel in brand. Haar moeder werd vermoord. Een van haar broers werd publiekelijk verbrand.

In 1982 zei ze: "Ik ben als indiaanse ook christelijk gelovig en niemand zal me ooit mijn geloof kunnen afnemen.

De maatschappij waarin we nu leven is zo moorddadig, zo bloeddorstig, dat zij dagelijks honderden slachtoffers eist. Daarom blijft er voor mij maar één alternatief over: de gewapende, revolutionaire strijd. De bijbel heeft me geholpen om die beslissing te nemen. (...)

Ik heb radicaal voor de revolutie gekozen. In de revolutionaire strijd koos ik voor het brede basiswerk en niet voor de rechtstreekse guerrillastrijd, zoals mijn broers en zussen. Omdat onze compañeros-guerrilleros zonder een actieve strijdbare basis geen kans maken. En ook het omgekeerde. Een actieve basis zonder voorhoede kan niet slagen. De grondslag van mijn politieke opstelling is niet iets moois, maar al het kwaad in de maatschappij: de armoede, de bitterheid van het onrecht. In ben steeds meer geradicaliseerd, naarmate ik beter inzicht kreeg in dat onrecht

en naarmate ik dat onrecht ook aan de lijve ging voelen, op de eerste plaats als indiaanse.

Om het onrecht in stand te houden werden de mensen die mij het dierbaarst zijn, lafhartig en beestachtig vermoord. Ze minachten ons, ze vertrappen ons als ongedierte, ze vernietigen onze cultuur en onze tradities, ze ontkrachten ons geloof...

Daarom heb ik voor de revolutionaire strijd gekozen, onvoorwaardelijk. Wel blijf ik indiaanse in hart en nieren. (...)"

De Guatemalteekse regering haastte zich om haar te feliciteren met de boodschap "de regering erkent Rigoberta Menchu voor haar inspanningen en gaat met haar akkoord om te stellen dat deze prijs een erkenning is voor de inheemse volkeren en hun inspanningen om betere economische en politieke voorwaarden te bereiken".

Zoals bekend is Guatemala sedert 1985 weer formeel een democratie, met vrije verkiezingen. Alleen is de toestand van de mensenrechten er nog altijd de slechtste van gans het Amerikaanse continent. Sommigen noemen het een "lege(r)demokratie".

Personalia

Onze bliken van oprechte deelname in het verlies dat hen treft aan:

- Noël en Marie José Gijbels-Van der Bruggen uit Betekom bij het overlijden van hun schoonmoeder en moeder, Mevr. Leonia Beckers.
- Eric en Christine De Bleeckere-Vens uit Brugge bij het afsterven van hun schoonvader en vader Dhr. Vens.

Europa en Europa

Nog voor de teksten van het akkoord van Maastricht het licht zagen, waren we op de beeldbuis en in de pers getuige van de hulde die aan de „vaders” van de „Europese Eenheid”, Schumann, Monnet, Paul-Henri Spaak e.a. gebracht werd.

Aan mystificatie rond de constructie van de Europese eenheid heeft het nooit ontbroken. Het streven naar de wederoprichting van het oude Romeins-Germaanse Rijk is echter zo oud als de straat. In zoverre zelf dat er een Karel-de-Groteprijs werd aan verbonden en de nodige medailles werden geslagen. Ook Napoleon heeft geprobeerd zijn Europa te vormen dat gedomineerd werd door de op expansie beluste Franse bourgeoisie. Met Waterloo kwam er een einde aan.

De idee werd weer opgegraven door het Duitse imperialisme. Het begon met een streven naar een Mittel-Europa waarover de Hohenzollern's zouden regeren en dat een etappe zou zijn van verdere expansie in de richting van Tsaristisch Rusland en naar het Westen toe door de onderwerping van Frankrijk.

De Duitse nederlaag in 1918 onderbrak de droom. Maar amper twintig jaar later leefde de „idee” weer op onder de sponsors van Hitler, Krupp, I.C. Farben; Vereinigte Stahlwerke e.a.

De Duitse nederlaag in 1918 deed bij de Franse bourgeoisie de hoop oplaaien dat ditmaal het verenigd Europa zou kunnen tot stand komen onder leiding van die Franse bourgeoisie gesponserd door kanonnenfabrikanten Creusot en Snedder. Het was Aristide Briand die zijn pan-Europees project op de markt wierp en dat de consecratie moest zijn van de Franse heerschappij op het Europees kontinent. Andere kapers daagden op. In 1922 is het de Oostenrijkse graaf Caudenhove-Kalergi die met een „Europese Beweging” voor de dag komt. Op het kongres van die beweging gehouden te Wenen in 1926 stelt de illustere graaf zijn beweging voor als een coalitie gericht tegen de Sovjet-Unie. De graaf ging nog verder: hij deelde de wereld op in verschillende maatschappijen „die zouden beheerst worden door Frans-Germaanse en Amerikaanse economische groepen”. De uitvoering van het project zou toevertrouwd worden aan „specialisten” en inspecteurs van financiën.

Het project viel in 't water doordat Groot-Brittannië daarin buiten de prijzen viel.

Erger nog: een groot deel van de Engelse koloniën zou opgenomen worden in een „pan-Aziatische maatschappij”.

Wanneer in september 1928 Briand en zijn Germaanse vrienden het project van een Europese Unie lanceerden botste dit natuurlijk op hevig verzet van Engeland. Het Europese kindje werd daarom doodgeboren.

Men gaf toch de moed niet op. In Frankrijk ontstond in 1936 de „Unie van Jong Europa” dat het uiteraard op een akkoord met Hitler-Duitsland wilde gooien. In 1937 zag de „Entente Européenne” het licht en er werd zelfs een „Staten-Generaal” van de Europese Jeugd” gehouden. In 1939 sloeg Hitler de Franse projecten aan diggelen. Europa ja!, maar dan onder Duitse leiding! Het was nog gemeend ook. In augustus 1942 bracht Hitlers minister van economie, Herr. Dr. Funk te Berlijn een gezelschap van Europese industriëlen en diplomaten samen om hen aan het verstand te brengen dat „de Europese volkeren op het keerpunt van hun geschiedenis staan ... ledere staat zal zijn industrie scheppen overeenstemmend met zijn eigen productievoorwaarden en volgens de behoeften van de Europese markt.” Met Hitlers nederlaag viel ook zijn project in het water. Na de Tweede Wereldoorlog kreeg de „Europese idee” weer leven maar nu in een gewijzigde kontekst. Meteen na de oorlog, het gebeuren lag nog te fris in het geheugen, moest men voorzichtig optreden. In 1948 werd het verdrag van Duinkerken dat vijf Europese landen (Frankrijk, Engeland, Nederland, België en Luxemburg) in een alliantie verenigde ondertekend. Men deed het nog voorkomen dat de alliantie voor doel had de heropleving van het Duitse militarisme te voorkomen. Die schijn kon men niet lang ophouden. In augustus 1949 kwam Churchill te Straatsburg verklaren dat „een verenigd Europa de hulp en de macht van Duitsland nodig had”. Het verdere verloop van de „story” is voldoende gekend. Weldra werd er een nieuw broertje geboren: de Nato. Daarmee kreeg de alliantie zijn militaire component. De nieuwe naoorlogse interna-

tionale kontekst maakte dat de onderlinge tegenstellingen binnen de westelijke financiële machten naar het achterplan konden gedrongen worden. Blok moest gevormd worden tegen de Sovjetunie. De Westelijke Alliantie ging er eveneens prat op dat er ook tegen „binnenlandse subversie”, zoals Spaak dat uitdrukte, kon opgetreden worden. De autoritaire en ondemokratische methoden en structuren van de Europese eenmaking - wat nu door iedereen erkend wordt - is geen toevalligheid maar iets dat inherent is aan de nagestreefde doelen.

We zijn weer in een nieuwe situatie aanbeland. Met het verdwijnen van de Sovjetunie en de „bedreigingen uit het oosten” brokkelt ook het cement af dat de verschillende financiële machten in blok verenigde. De strijd voor de verovering van het leeuwenaandeel op de Europese markt en haar afzet laat op. Het krabben gevecht op de beurzen en tussen de financiële machten neemt toe. Het is moeilijk zich een Europese economische harmonie voor te stellen als Europa onderworpen is aan het blinde regime van het profijt. Het wordt met de dag duidelijker dat de Europese constructie zoals die door de makers van de akkoorden van Maastricht opgevat werd naar een regelrechte afbraak van de sociale verwezenlijkingen afstevende. Dit werd trouwens deze maand (oktober) bevestigd door het Internationaal Monetair Fonds.

Dit alles betekent niet dat de eenmaking van de Europese landen op zichzelf verwerpelijk is. Momenteel hebben we echter een constructie, opgezet door financiële machten voor wie de democratische inspraak, de deelname van de vakbewegingen aan die constructie, de inspraak van de nationale parlementen en de democratische organisaties niet in aanmerking komen. Dit laatste begint zo stilaan bij de openbare opinie door te sijpelen. Op dit vlak beginnen ze mystificaties die men rond de Europese eenmaking heeft geweten aan kracht te verliezen. Een Europa der volkeren moet er komen.

A. De Coninck, 13.10.92

Brillen voor Cuba

We kunnen mensen uit Cuba, een uitstekende dienst bewijzen door hun brillen te bezorgen. Maak uw schuiven leeg en bezorg ons de door u niet meer gebruikte brillen of brilglazen. Wij laten deze door een deskundige nakijken die er de gepaste informatie aan toevoegt. Zo stuurden we reeds een honderdtal brillen op en wachten op een nieuwe voorraad voor de volgende verzending.

Cuba het uur van de waarheid

Een nieuwe uitgave over Cuba.

Ze beschrijft de gevolgen van de blokkade, de problemen en de eigen tekortkomingen van de Cubaanse maatschappij. De nieuwe beslissingen tijdens het recentste partijcongres worden uitgelegd. Er wordt gewezen op de vindingrijkheid van de goed-geschoolde Cubanen, op de uitwegen die men zoekt, op het belang van de eenheid van de Cubanen om niet op korte termijn te degraderen tot een "gewoon" derdewereldland in de Caraïben. Cuba potentialiseert in z'n socialistische inspiratie heel wat slaagkansen om deze crisis te boven te komen. Te verkrijgen bij Vrede. Prijs 100 fr. + 15 fr. port.

Vrededfonds

L.V. Gent 500; Naamloos Morsel 1.000; Ed. Ch. Gent 400; L.V. Gent 500; L.R. Antwerpen 1.000; W.W. Kortrijk 400; L.R. Antwerpen 400; H.H. Destelbergen 400; R.B. Gent 400; G.T. Gent 400; N.V. Dendermonde 400; J.V. Antwerpen 400; V.N. Gent 400; D.N. Landen 400; E.V.D. Welteren 400; V.N. Antwerpen 400; J.Sch. Deurne 400; M. D.G. St.-Martens-Latem 400; L.V. Brussel 400; V.J. Brasschaat 400; V. St. Leuven 400; V.D. Harelbeke 400; L.G. Sinaai 400; K.M. St.-Niklaas 400; V.V.D.V. Antwerpen 400; W.D. Zellik 400; T.G. Morsel 400; A.D.M. Brugge 400; A.D.R. Aalst 400; R.H. Ronse 400; P.V. Leuven 400; G.M. Gent 400; Gez. Koop. Houthalen 400; K. Sch. Gent 400; J. D.L. Aalst 400; W.C. Brussel 400; L.M. Antwerpen 400; I.C. Antwerpen 400; L. Sch. Gentbrugge 400; P.F. Oudergem 400; E.V. Antwerpen 4.400; V.C. Antwerpen 400; T.D. Zutendaal 400; A.C.O.D. Gent 400; P.V. Dendermonde 400; J.D.G. Aalst 400; Tch. & St. Brussel 400; A.D. Oostende 400; M.V. Buggenhout 400; A. F. Gent 100; A.D.S. Oostende 200; H.V. Oostende 200; E.L. Oostende 200; V. St. Leuven 400; W.D.R. 's Gravenwezel 500; L. B. Wilrijk 200; M.V. Pollare 400; R.M. Oostende 300; R.V.C. Maldegem 400; J.G. Nieuwerkerken 200; S.N. Zemst 400; M.D.G. St.-Martens-Latem 400; J.B. St.-Amandsberg 400; L.B. Waregem 400; J.V. Antwerpen 200; H.D.S. Brugge 200; U.C. Torhout 200; M.Th.D. De Pinte 400; J.D.L. Aalst 200; M.C. Bredene 200; E.L. Mechelen 200; L.V. Antwerpen 400; R.N. Keerbergen 500; R.V. Ranst 200; L.V. Asse 200; C.V. St.-Niklaas 200; H.R. Kontich 400; E.D. Veldegem 200; E.V. Antwerpen 1.000; L.M. Drongen 1.000; F. D'H. Zedelgem 20; W.D. Brugge 500; A. D. Oostende 100; D.P. Aalst 200; J.V.C. Antwerpen 200; E.M. Gent 200; W.W. Kortrijk 200; C.D.S. Gent 200; M.V. Gent 200; M. Th. Brussel 400; J.E. Gent 100; M.T. Zwalm 1.000; E.D.B. Brugge 200; A.C. Mariakerke 400; R.W. Brugge 100; B.P. Oostende 400; Y.G. Hoevenen 200; A.L. Gent 200; K.L. Gent 200; F.D. Oosduinkerke 200; A.M. Brussel 400; M.D. Gentbrugge 200; P.D. Assebroek 200; W.W. Ruiselede 1.000; R.B. Gent 400; F.V.Z. Bornem 200; N.B. Berchem 4.000; J.C. Zoersel 200; J.D.S. 200; J.D.S. Luik 200. Totaal 48.500 frank.

En als u nu eens werk maakte van uw dromen.

'n Echte eigenaar is nooit écht tevreden. Er valt altijd wel wat te veranderen. Dubbele beglazing, een nieuwe keuken, een zonovergoten veranda... Vandaar dat de ASLK werk heeft gemaakt van een speciaal krediet van het type "lening op afbetaling": het ASLK-Krediet voor Wooncomfort. Snel toegekend, tegen uitzonderlijk voordelige voorwaarden en met een minimum

aan administratie. En u weet precies tot op de frank wat u zult gaan

ASLK-Krediet
voor Wooncomfort

afbetalen. Het ASLK-Krediet voor Wooncomfort kunt u eventueel uitbreiden met een "prefabpolis", een kleine overlijdensverzekering voor de duur van de lening. Hebt u ook plannen? Ga dan snel eens langs in het ASLK-agentschap in uw buurt. Binnen de kortste keren hebt u een volledig uitgewerkt financieel plan op tafel. Volkomen vrijblijvend. Dat spreekt.

ASLK

Dialogoavonden

Aalst

20 november 1992

om 20.30 uur in het Vredeshuis, Zonnestraat 26
"De wereld, vijf maanden na Rio"

door *Wendel Trio*, coördinator van de werkgroep voor inheemse volkeren (KWIA), die in juni van dit jaar aan de Rio-Conferentie voor milieu en ontwikkeling deelnam als lid van de Belgische NGO-delegatie.

Antwerpen

10 november 1992

om 20 uur in het Vredescentrum, Uno-laan 1, Deurne
Nieuw-Zeeland, het Verre Oosten, en de Pacific
Maria en Louis Roth reisden onlangs 3 maanden naar de andere kant van onze planeet.

Wat weten wij over onze tegenvoeters? Welke ontwikkelingen spelen zich af op politiek, economisch en militair vlak. Blijft Frankrijk z'n atoomwapens testen in de Pacific? En China, dat overstapt naar de "vrije markt", maar toch vasthoudt aan zijn éénpartijstelsel?

Gent

Vier gekende anti-oorlogfilms op de Blandijnberg telkens op dinsdag om 20 uur

10 november 1992:

De paden van de roem van Stanley Kubrick

24 november 1992:

Apocalypse Now van Francis Coppola

1 december 1992:

Hoop en glorie van John Boorman

8 december 1992:

Das Boot van W. Petersen

een samenwerking Vrede Gent, Masereelfonds, SJW.

Oostende

20 november

om 20.15 uur in het Baken, Fortuinstr. 18

Dirk Vonckx spreekt over *De Geuzen in Vlaanderen*

Een tragische maar boeiende periode uit ons verleden die in onze geschiedenisboeken te weinig aan bod komt.

Op 10 augustus 1566 bestormen de inwoners van Steenvoorde het St.-Laurent-klooster... de beeldenstorm is begonnen. Als een vuur raast ze over de Westhoek en verspreidt zich over de Nederlanden.

Oostende 13 november 1992 om 20.15 uur

Paula D'hondt, koninklijk commissaris voor migrantenbeleid, wordt geïnterviewd door Stef Llevens onder 't voorzitterschap van A. De Smet, ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de Culturele Raad Oostende in de conferentiezaal van het stadhuis.

Ingericht door verschillende organisaties o.w. de vzw Vrede.

Midden-Amerika happening

zaterdag 5 december 1992

Cultureel Centrum Berchem
Driekoningenstraat 126
van 14 tot 19 uur

met info-sessies over

Haiti door *Marleen Bosmans* (Sago)

El Salvador door *Marc Ingelbrecht* (dokter bij FNLN)

Honduras door *Toon Danhieux* (Honduraswerkgroep)

getuigenissen

over de inleefreis naar Guatemala, brigades in Nicaragua
debat

waar de verantwoordelijken van *Ontwikkelingssamenwerking en Buitenlandse Zaken* aan de tand zullen worden gevoeld in verband met het Belgisch beleid tegenover *Haiti, El Salvador, Cuba* en de rol van de niet-goevernementele organisaties.

In principe zal *staatssecretaris van ontwikkelingssamenwerking Dhr Derijcke*

hieraan deelnemen.

Verder info-stands, muziek, video

Deelname in de kosten 100 F

EEN DATUM OM NIET TE VERGETEN

Op 5 en 6 december richt Vrede Gent terug haar jaarlijkse geschenkenbeurs in.
Plaats: Knokkestraat 44, 9000 Gent.

Culturele Raad Nieuwpoort

De kortzichtige kogel
Poëzieavond
o.l.v. Guido Ooghe

Toen eind '89 de Muur viel, haalde iedereen opgelucht adem. De Koude Oorlog behoorde tot het verleden. Nu zou het echt vrede worden.

Wreed was echter het ontwakken toen enkele maanden later in Joegoslavië een bloedige burgeroorlog losbarstte. Het spook van de oorlog was niet dood.

De mensen van Powezee hebben, onder de vleugels van de Culturele Raad, het initiatief genomen om een poëzieavond op te zetten rond oorlog en vrede.

"De Kortzichtige Kogel" gaat door op dinsdag 10 november, in het dorps huis "d'Oude Schole" te Ramskapelle om 19.30 uur.

De Imaginaire Jood

Alain Finkielkraut

Alain Finkielkraut, de meest controversiële Franse filosoof van de laatste jaren, zelf jood ontleende jarenlang zijn identiteit aan het symbool voor alle slachtoffers: de onderdrukte en mishandelde jood. Maar dit beeld gaat volledig voorbij aan de concrete inhoud van het woord "jood" en de sociale en culturele tradities van dit volk. In dit boek behandelt hij het onderscheid tussen de bedachte, symbolische jood en de "concrete" jood. Daarbij geeft hij nog een analyse van het gedachtengoed van '68 en het antisemitisme. Uitgeverij Contact.

Kopmannen en waterdragers

Mart Smeets

Mart Smeets, de bekende Nederlandse wielerverslaggever typeert in enkele korte "cursiefjes" de voornaamste favorieten voor de Tour '92 evenals diegenen die hen daarbij moeten bijstaan. Hij beschrijft hun interesses, eigenaardigheden, laat hen aan het woord en haalt anecdoten aan. Zo schetst hij een kleurrijk beeld van het wielerveven. Uitgeverij Veen.

De Meesterknecht

Charles Ducal

Charles Ducal, voordien reeds bekend als een uitstekend dichter en PVDA-sympatisant legt zich nu ook op prozawerk toe. In de verhalenbundel "De Meesterknecht" schetst hij in zes scènes het leven van Simon Ackx van adolescent tot vader. Een leven in opdracht van vele meesters en meesteressen, maar als zijn uur gekomen is wordt de meesterknecht zelf meester. Atlas

De Middellandse Zee.

Het landschap en de mens.

Fernand Braudel

De paus van de moderne geschiedschrijving, Fernand Braudel, die generaties historici gevormd heeft via zijn visie op de geschiedenis in 3 tijdlagen (kort, middel-lang, lang) beschrijft hoe landschap en

klimaat een dwingende invloed uitoefenen op het leven van de mens in de bijna onbeweeglijke geschiedenis van de lange duur. Dit boeiend boek is gebaseerd op een enorme hoeveelheid bronnen: reisverslagen, laadbrieven, douanepapieren, havenregisters e.d. Uitgeverij Contact.

De omweg naar Santiago

Cees Nooteboom

Meesterlijk reisliteratuur en "wereldburger" Cees Nooteboom verhaalt in De omweg naar Santiago in verschillende stukjes over zijn omzwervingen doorheen Spanje van 1981 tot '92. Daarbij krijgt de lezer heel wat informatie over de Spaanse geschiedenis, kunst en literatuur mee. Een werk dus voor wie Spanje meer belekent dan zonnen en luiers aan één van de Costa's. Atlas, 795 fr.

Vakantie

Dacia Maraini

Nadat haar laatste boek "Een stille passie" een wereldwijd succes geworden was, werd het ook tijd om het debuut van de Italiaanse schrijfster Dacia Maraini, Vakantie in het Nederlands te vertalen. In haar sobere, ernstige stijl laat deze polemische feministe het verhaal door de veertienjarige hoofdpersoon vertellen. Het speelt zich af in een kustplaatsje in de buurt van Rome in 1944, in een tijdperk van angst en cynisme. Contact, 395 fr.

De gelukkige eilanden

Paul Theroux

"De gelukkige eilanden" van Paul Theroux is reisliteratuur over een continent waar slechts weinigen onder ons hun vakantie doorbrengen: Oceanië. Het beschrijft de tocht van de auteur door Nieuw Zeeland en Australië, dan van eilandengroep tot eilandengroep doorheen het uitgestrekte Melanesië en Polynesië (o.a. langs de Solomon eilanden, Fidji, Samoa, Tahiti, Paaseiland...) om tenslotte op Hawaï te eindigen. Paul Theroux legde dit traject voor een groot stuk af door in zijn kajak van eiland naar eiland te peddelen. Atlas, 995 fr.

Handleiding tot overspel

Carol Clewlow

Deze roman, een zedenschets, handelt over het conflict dat tussen moraal en liefde kan ontstaan. Rose, een vrouw die absoluut niemand wil kwetsen wordt verliefd op Paul, de broer en de man van een paar van haar vriendinnen. Zo raakt ook zij verstrikt in een spel van intriges. Een stilistisch werk dat een blik biedt op de machtsstrijd in moderne liefde en seks. Contact, 250 fr.

De dynamiek van de aarde

Peter Westbroek

De Leidense hoogleraar in de geobiochemie Peter Westbroek beschrijft in dit boek de geologische processen op aarde en laat zien hoe deze en alle levende wezens op aarde in de biosfeer constant op elkaar inwerken en elkaar beïnvloeden. Ook het leven is een geologische kracht op onze planeet: elk alge, hoe minuscule ook heeft een invloed op het klimaat. Zeker in het licht van de hedendaagse milieuproblematiek is de kennis van al deze processen van primordiaal belang. Contact, 795 F

Fidessa

Louis Couperus

Dit sprookje van één van de grootste Nederlandse schrijvers van de voorbije 200 jaar wordt voor het eerst sinds het begin van deze eeuw opnieuw uitgegeven. Het verhaaltje over de liefde tussen het nymfje Fidessa en ridder Sans-Joye is een variatie op het thema van de (on)mogelijkheid van de aardse liefde. Veen, 550 F

Oostwaarts

Louis Couperus

Oostwaarts is een bundeling van een aantal afleveringen van het feuilleton dat Couperus voor de Haagse Post schreef. In 1921/22 maakte hij in opdracht van deze krant een reis naar Nederlands Indië, China en Japan. Dit feuilleton was een sterk persoonlijk verslag hiervan; het gaf een boeiend beeld van de toenmalige situatie in het land waar hij zijn jeugd doorbracht. Veen, 790 F

KWIS - uitslag nr. 297 - sept.-okt.

1. Wat is de EVA? Som de leden op.
Europese Vrijhandel Associatie. Oostenrijk, Finland, IJsland, Noorwegen, Liechtenstein, Zweden en Zwitserland
2. Wie was de rechtse tegenkandidaat van Giscard d'Estaing bij de Franse Presidentsverkiezingen in 1974? Wie was de kandidaat van de socialisten?
J. Chaban Delmas, de burgemeester van Bordeaux, François Mitterrand
3. Wie leidde de operette-coup in het Spaanse Parlement, die rechtstreeks door de T.V. werd uitgezonden?
Luitenant Kolonel Tejero
4. Wie was de Belgische minister van koloniën tijdens de Tweede Wereldoorlog?
Albert De Vleeschauwer
5. Wie was de eerste zwarte premier van Rhodasië (voor de onafhankelijkheid van Zimbabwe)?
Bisschop Moesorewa
6. Hoe noemde de eerste IRA hongerstaking die in de jaren '80 onder Britse gevangenschap stierf?
Bobby Sands
7. Van welk land is Nazarbajev momenteel president?
Kazachstan
8. Welke Amerikaanse Nobelprijswinnaar voor de literatuur nam deel aan de Spaanse burgeroorlog?
Ernest Hemingway
9. Welk verdrag voorzag voor de Koerden een eigen onafhankelijke staat? Wanneer en waar werd dit verdrag gesloten?
Het verdrag van Sèvres in 10.08.1920
10. Wat is de staatsgodsdienst van de Maldiven?
De Islam

Het boek gaat deze maal naar Marc Forivoville uit Hove.

KWIS - nr. 298 - nov.-dec.

1. Wanneer in de 20ste eeuw werd Korea een Japanse kolonie?
2. Wanneer werd de V.S. Generaal Mac Arthur uit zijn post ontzet?
3. Noem de 4 kleinste staten van Europa?
4. Welke gebeurtenis werd door de V.S. voorgewend om openlijk de oorlog tegen Viëtnam te beginnen en onder welke President?
5. Hoe noemt het eiland in de Indische Oceaan van waaruit de V.S. luchtbombardementen uitvoerde op Viëtnam en Irak?
6. Wat is de Spaanse benaming van de Falkland-eilanden?
7. Wie zijn de oorspronkelijke bewoners van Nieuw Caledonië en hoe noemde hun verzetsorganisatie?
8. Wie was de vroegere wapenbroeder van Mao die tijdens de Culturele Revolutie zou omgekomen zijn bij een vliegtuigongeval?
9. Wat was het enige Afrikaanse land dat gedurende de 19de en 20ste eeuw niet gekoloniseerd werd?
10. Wie was de beruchte minister van Buitenlandse Zaken onder president Eisenhower en in welke oorlog speelde hij een belangrijke rol?

25 jaar geleden in vrede

De staatsgreep in Griekenland

Griekenland is al eeuwen de speelbal van de grote mogendheden. Ook nu zit Griekenland geklemd tussen Oost en West, tussen de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten. De staatsgreep van 21 april is buiten dit verband niet te begrijpen.

Vlak na de staatsgreep wist Sulsberger, een van de beste geïnformeerde journalisten ter wereld, te berichten dat de Griekse kolonels de plannen hadden gebruikt van de Amerikaanse geheime dienst, met name het plan Prometheus, dat klaar was gemaakt voor het geval de kommunisten weer eens te sterk dreigden te worden. Dat wil niet zeggen dat de Amerikanen de zaak hebben geleid, maar het wijst wel op een intieme samenwerking tussen conservatieve Griekse elementen en de Amerikaanse Geheime Dienst. Dat is ook logisch: na de WO II namen de V.S. de taak over van Engeland om Griekenland in de Westerse invloedssfeer te houden: dat was nodig want vlak na de oorlog groeide een volksop-

stand onder kommunistische leiding. Het Amerikaanse leger kreeg de opdracht voor het Westelijk karakter van Griekenland te zorgen. Het Griekse leger werd gezuiverd, en Griekenland opgenomen in de NATO.

Het spreekt dus vanzelf dat de rechtse officieren nu gebruik konden maken van het Plan Prometheus om een linkse kiesoverwinning te voorkomen. Alles liep op wielotjes: de oppositie had wel over een mogelijke putsch gepraat, maar was er niet op voorbereid.

In Athene zal men toch even de wenkbrauwen gefronst hebben over de internationale reacties. Om de „kommunistische“ diktatuur te bevechten mag men zich immers niet teveel compromitteren met de diktators van Portugal, Spanje, en nu ook Griekenland. Men moest dus de schijn redden. De V.S. en Engeland gaven Athene „goede raad“, Duitsland, Nederland en België wisten de schijn

te redden met een halfslachtige houding, enkel de Scandinavische landen spraken krachtige taal.

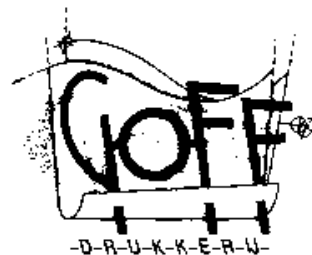
Erg fraai is het nochtans allemaal niet. De diktatuur met handschoenen is nog altijd diktatuur en er schijnen nog altijd arrestaties en deportaties plaats te hebben. In ieder geval zijn een aantal grondwettelijke rechten opgeschort en bestaat er geen vrijheid van drukpers meer. In Athene heerst dezelfde stemming als onder de bezetting, met tanks die af en aan rijden in de straten.

In een land als Griekenland, met een verpauperde bevolking, en een zeer rijke bovenlaag, heeft democratie het altijd moeilijk. Alleen in een periode van vaste vrede maakt democratie er een kans, als het land ontsnapt aan de nefaste invloed van het geduw tussen de grootmachten.

Leo PICARD, juni 1967.

*wij nemen
uw drukwerk
au sérieux*

DRIJCKERIJ GOFF N.V.
PIJNDEKSTRAAT 28 9000 GENT
TEL. 091/25.02.59 (4 lines)
FAX. 091/25.10.72

ELECTROS SKOORT 3 MAAL

KWALITEIT

alleen grote merken : PHILIPS - AEG - ACEC -
BAUKNECHT - ELECTROLUX - TOSHIBA

PRIJS

de laagste prijzen voor elektrische huishoudtoestellen

SERVICE

eigen gespecialiseerde technische dienst,
gegarandeerde herstelling van alle merken.

Kleuren-TV
HiFi & Stereo
Huishoudtoestellen

Electros

de specialzaak
aan het stadhuis
van Oostende
059/50.38.23

Een permanente opdracht voor VREDE

Ondergetekende

Adres

verzoek mijn financiële instelling (naam en adres):

via een bestendige opdracht maandelijks het bedrag

van Fr. over te schrijven van mijn rekening

..... op volgende rekening:

prk 000-0956015-80 Vrede vzw, Knokkestraat 44,
9000 Gent

Datum Handtekening

Te sturen aan Vrede vzw, Knokkestraat 44, 9000 Gent

U WEET TOCH AL DAT

MARNIX VERHUISD IS ?

Alles wat we altijd waren: goed, efficiënt, veelzijdig.

Kortom: een uitstekende boekhandel, maar...

ZOVEEL MOOIER !

EN OOK WEER OPEN OP ZATERDAG !

**NEDERKOUTER 109
9000 GENT**

TEL. (091) 25 10 92

Elke dag van 9 tot 18 uur
's Zaterdags van 10 tot 12.30 uur
en van 13.30 tot 18 uur

Brief uit Las Vegas

Op 14 en 23 september 1992 werd telkens door vier Vlamingen (Wim Van de Vijver, Caroline Dossche, Luk Meskens, Kris Sterckx, Michel De Grande, Els Mommaerts, Carl Levecke, Danny Aerden, van de actiegroep "Voor Moeder Aarde") aktie gevoerd aan de Nevada Test Site, het nucleair testgebied in de V.S., om te protesteren tegen kernproeven op het gebied van de Indianen. Als gevolg van deze aktie moeten deze acht mensen op 28 en 29 oktober voor het gerecht verschijnen in Las Vegas "wegens schending van federaal grondgebied".

Allen pleiten onschuldig omdat er een verdrag bestaat, Treaty of Ruby Valley (1863), dat de landrechten van de Western Shoshone Indianen vastlegde. De aktievoerders handelden vanuit een oprechte bezorgdheid voor de mensenrechten van deze Indianen, die reeds jaren opkomen voor hun landrechten en de atoomproefnemingen op hun grondgebied bestrijden. Hun politieke daad hoort niet thuis in de kriminele of gerechtelijke sfeer.

Hierna volgt een verslag van Els Mommaerts, een van de aktievoerders.

Las Vegas, 24 september 1992

De Nevada Test Site is voor mij 't meest contradictorische dat al ik meegemaakt heb. De natuur is er ongelooflijk prachtig en indrukwekkend, zeker 's nachts wanneer we er door de stilte heen fietsten, maar 't was een stilte vol leven. Als je dan weet welke zinloze vernietiging en kernproeven ermee gepaard gaan op Western Shoshone land waar de USA totaal geen recht op heeft (zie Ruby Valley Treaty 1863), vraagt ge u toch af waar 't gezond verstand hier blijft.

We zijn dus dinsdagavond om 11.30 u. vertrokken met onze mountain-bikes langs hobbelige zandwegen, dorre stekelige struiken, wilde safie, Joshua bomen... tot als we bij zonsopgang aan 'n kunstmatige aangelegde paved road (asfaltweg) kwamen, die nog zo'n goeie 10 mijl van Ground Zero lag op Yucca Flat. De fietstocht zelf was intens, vermoeiend en op 't einde zeer spannend. Yucca Flat is 'n zeer open gebied met op de achtergrond de grauwe woestijnheuvels. Vanop zekere afstand zag je de vele verschrikkelijke 'kraters' die een angstig en akelig gevoel gaven. De machteloosheid en oneerlijkheid die er heerste bij ons vanaf de 'countdown' was zo groot, omdat we zeker wisten dat ze op de test site ver Wittigd waren van de 4 Belgen nabij Ground Zero. Juist 30 min. voor de test wisten we precies dat de detonatie om 8.05 u. ging gebeuren. We stonden toen op 'n goeie 5 mijl van Ground Zero en zijn vliegenschuld naar de dichtstbijzijnde gebouwen gefietst om ons daar met rookbommen en vuursticks kenbaar te maken. Datzelfde moment circuleerde er meerdere malen een helikopter boven 'Divider' (codenaam van de kernproef), maar niemand toonde enig gebaar van reaktie. Plotseeling hoorden we een sirene afgaan, 4 min. voor de test. Ergens was ik opgelucht, omdat ik dacht dat ze de test gingen uitstellen. Maar 't was maar 'n fraktie van een seconde, want nadien hoorden mijn vrienden via de scanner de verdere aftelling. Hals over kop was ik alweer op mijn fiets gesprongen en spurtte weg naar de andere gebouwen vanwaar 't geluid kwam. Dezelfde weg splitste wat verder op m'n baan naar 'Divider'. Plots hoorde ik achter mij roepen 'nog 30 seconden'. Iedereen sprong van zijn fiets op 1 à 2 mijl van de test en 3 van ons stonden in gebogen kniehoudingen om zo de aardshokken beter op te vangen, die we dus letterlijk onder ons heen voelden trillen. 'k Kreeg zo'n

idee mee van een kwade geest die kwam brullen om zich kenbaar te maken, met een lange strook rook net boven de grond. Ik wist echt niet wat ik ervan moest denken, hoe zoiets toch mogelijk was, hoe mensenlevens, dieren en planten zomaar verdrongen worden in het niets en geen enkele waarde meer krijgen. De negering van onze aanwezigheid bij 'Divider' door DOE (Departement of Energy) bewijst nogmaals hoe egoïsme en geld de V.S.- regering opsloort en zo onwetendheid bij de mensen wil zaaien. Maar de diepe schok en de weerloze kwaadheid die de laatste kernproef (voor dit jaar althans) veroorzaakt heeft bij mij, mijn vrienden en bij vele anderen versterkt des te meer onze strijdbare gevoelens om de nucleaire testen te doen STOPPEN.

Els Mommaerts

Kernbomtesten

Na Frankrijk en Rusland die kort geleden een moratorium hebben ingevoerd op de kernbomtesten hebben nu ook de Amerikaanse Senaat en het Kongres hun instemming gegeven voor een moratorium. De tekst die door President Bush ondertekend werd zal lopen tot 30 juni 1993. De V.S. voorziet echter hierna zijn testen te hervatten tot 1996 met maximum 5 proefnemingen per jaar indien geen ander land testen uitvoert maar dat deze ook bij hoogdringendheid kunnen hervat worden. Groot-Brittannië krijgt de toelating om - indien het de belangen van de V.S. dient... één proefneming per jaar uit te voeren (in totaal 3) in de woestijn van Nevada. Het komt er nu op aan alle landen die atoomwapens bezitten bestendig onder druk te zetten teneinde tot een definitieve stopzetting te komen van alle kernbomproeven. Een internationale Konferentie waar de modaliteiten werden onderzocht om samen in die richting te ijveren ging door op 10 en 11 oktober te Parijs. Een vertegenwoordiger van VREDE nam hieraan deel (ads).

Het is wel interessant even terug te komen op de Olympische Spelen die in de voorbije zomer te Barcelona doorgingen. Wie op de T.V. de openingsceremonie zag moet het wel opgevallen zijn dat er in de delegaties van de Golfstaten geen vrouwen te zien waren. Iran had zelfs geëist, en bekomen, dat het bordje met de naam van het land, niet zoals bij alle delegaties door een vrouw, maar door een man gedragen werd. Vrouwen blijven voor al deze heren dus blijkbaar minderwaardige schepsels. Hoe dergelijke discriminatie wordt toegestaan door het Internationaal Olympisch Komitee is ook een vraagteken. En... zo zien we dat „onze“ bondgenoten uit de Golfoorlog met mensenrechten nogal een loopje nemen. Hun westerse vrienden hebben hiertegen blijkbaar geen bezwaren.

Nog de Olympische Spelen. We dachten aan het beruchte „eigen volk eerst“ toen we in sommige atletiekwedstrijden hoofdzakelijk zwarten aan de startlijn zagen om hun „vaderland“ de Verenigde Staten, Frankrijk, Groot-Brittannië of Canada te vertegenwoordigen. En deze die een medaille haalden deden dan nog wel een toertje rond de piste met de vlag van het betrokken land. In die omstandigheden worden die zwarten niet als minderwaardig beschouwd, maar als eerbiedwaardige „landgenoten“.

Voor de rechtbank in Washington verklaarde de voormalige CIA-agent, Alan Fiers, dat de Amerikaanse inlichtingsdiensten in de jaren 80 geheime fondsen overmaakten aan de Nicaraguaanse Aartsbisschop Obando Y Bravo. Dit geld moest dienen ter ondersteuning van de oppositie tegen de Sandinisten. Fiers getuigde in een rechtszaak in het schandaal over financiering van illegale hulp aan de contra's met geld van illegale wapenleveringen aan Iran alhoewel dit door het Kongres verboden was. Nooit te laat om weten...

De geïndustrialiseerde wereld weet geen weg met zijn eigen gifafval. De gedroomde oplossing bestaat er dan in hun „vuil“ in de derde wereldlanden te deponeren. Volgens Hostafa Tolba, hoofd van het milieuprogramma van de V.N. hebben Italiaanse bedrijven, misbruik makende van de burgeroorlog in Somalië, reeds één miljoen ton afval in dit land gestort. Bedrijven en

mafia zouden aan elk giftransport zo maar efftjes 60 tot 90 miljoen frank verdienen. Na de vele slachtoffers tijdens de burgeroorlog, de honderdduizenden die van honger sterven worden de Somaliërs nu ook door giftig afval bedreigd. Om van te walgen...

*Op 14 september 1992 bracht het Russisch Persagentschap Itar-Iass het grote nieuws: „De burgemeester van Moskou, Jouri Lojkov, heeft zijn Keizerlijke Excellentie Maria Vladimirovna, de Groot Vorstin Leonida Gueorguievna en de Groot Vorst Gueorgui Mikhailovitch plechtig ontvangen“. Tevens werd meegedeeld: „Tijdens hun verblijf zal de keizerlijke familie aan de festiviteiten deelnemen ter gelegenheid van de 180ste verjaardag van de slag aan de Moscova tijdens dewelke het Russisch leger grote verliezen toebrecht aan het grote leger van Napoleon...“
‘t Schijnt dat ze ginder op hun kop gevallen zijn. De Russische burger, met al zijn miseries, is er vet mee...*

Tenniskampioen Jim Courier wordt het nieuwe uithangbord van de Amerikaanse firma in sportartikelen „NIKE“. De Italiaanse sportmultinational Diadora, waar Courier onder kontrakt stond, heeft de duimen moeten leggen voor het aanbod van „NIKE“. Aan de tennisster werd zo maar efftjes 24 miljoen dollar (720 miljoen frank) als basisbedrag aangeboden om zes jaar in „NIKE-Outlit“ te paraderen. Met de bijkomende bonussen en een procent op de verkoop kan dit oplopen tot 40 miljoen dollar (1,2 miljard frank). Wij benijden hierbij Courier niet, maar geven deze waanzinnige bedragen geen beeld van de zonderlinge wereld waarin we leven?

De Tibetaanse gemeenschap in Dharmasala (India) heeft het zesjarige Tibetaanse jongetje Ling Rinpoche als de opvolger van de Dalai Lama, de spirituele leider van de Tibetanen, op een gouden troon gezet. Uit een lijst van 690 in aanmerking komende kinderen werd de destijds 21 maanden oude Ling Rinpoche - wiens echte naam Tenzin Cheophag is - verkozen omdat hij feilloos de bezittingen van zijn voorganger wist aan te wijzen. Zo vernemen we van de Tibetaanse monni-

ken die de opzoekingen uitvoerden en die in Ling Rinpoche de inkarnatie zien van de in 1983 overleden hoofdleraar van de Dalai Lama.....

Petr Uhl, destijds gekend als een extreem links Tsjechisch dissident, werd na de omwenteling in Praag een van de kopstukken van het Burger Forum van Vaclav Havel. Als gewezen dissident werd hij aangesteld als directeur van het Tsjechoslovaaks Persagentschap C.S.T.K. De Federale regering van Vaclav Klaus heeft hem nu afgezet en vervangen door Tomas Kopische die lid is van de rechtse O.D.S. van Premier Klaus. Kwestie van de rechtse politieke lijn van het O.D.S. in het persbureau verder te zetten. Over pluralisme gesproken...

De eerwaarde heer Sun Myung Moon heeft opnieuw een media spektakel opgevoerd. Op 25 augustus j.l. werden in het Olympisch Stadion van Seoul 20.000 paren gehuwd komende uit 131 landen. Nog 10.000 anderen, die om financiële redenen niet naar Seoul konden komen, ontvingen vanwege de leider van de sekte de huwelijkszegen via satelliet. De toekomstige bruiden en bruidjes, allen door Moon gekozen met de hulp van foto's, waren allemaal identiek gekleed: zwart kostuum met roze das voor de mannen en een witte sluier en rok voor de vrouwen. Volgens de regels van de sekte moeten ze veertig dagen wachten vooraleer hun unie lichamelijk te voltrekken. De Amerikaanse krant Wall Street Journal wijst er op dat ieder huwelijkskandidaat 1.200 dollar moest storten als hij uit een rijk land kwam en 300 dollar voor deze uit een derde wereld land. De verzuchtingen van de eerwaarde heer Moon zijn dus niet alleen spiritueel...

De Afghaanse fundamentalisten die, dankzij de hulp van hun soortgenoten uit Pakistan, Saoedi Arabië en Iran en met de militaire hulp van de V.S. e.a. Westelijke landen in Kaboul de macht veroverden, hebben hun „eerste“ overwinning behaald. Voortaan zijn de Afghaanse vrouwen die hetzij als T.V. of radio omroepster of in de administratie een rol speelden definitief aan de kant gezet. Het Westen dat zich graag als de enige ware verdediger van de mensenrechten opwerpt heeft hier dus een „mooie“ rol gespeeld. Om ... fier over te zijn.